

3. Riksintressen, värden och hänsynsområden

Planeringen behöver ta hänsyn till särskilt utpekade och värdefulla områden, platser och miljöer samt till klimatförändringar.

3.1 Riksintressen

Riksintressen utgör geografiska områden som innehåller nationellt viktiga värden och kvaliteter. Områden av riksintresse regleras i 3 och 4 kapitlet i Miljöbalken. Riksintressen ska prioriteras i den fysiska planeringen och skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada deras

värden eller avsevärt försvåra möjligheterna att använda dem för avsett ändamål. Det innebär inte att annan verksamhet omöjliggörs, utan de värden som utgör grund för riksintresset kan vara möjliga att kombinera med andra intressen. I översiktsplanen ska kommunen redovisa de områden av riksintresse som finns inom kommunen och hur man anser att dessa intressen kan tillgodoses och hur de beaktas vid föreslagen mark- och vattenanvändning.

Riksintressen kan sträcka sig över kommungränsen varför det mellankommunala perspektivet också behöver beaktas vid ställningstagandet om riksintressena. Ibland gör flera riksintressen anspråk på samma område, och då är det kommunens uppgift att avväga riksintressena mot varandra.

Intrång i riksintresse regleras enligt Miljöbalken kap 4. §1.

3.1.1. Friluftslivet

Se *Karta 1 – 3.1.1. Friluftslivet* i kartbilagan.

Inriktning

- Anläggningar och områden som främjar friluftslivet bör värnas och utvecklas.
- Friluftslivet bör ses som en resurs för kommunens invånare och för besöksnäringen.
- Exploatering inom områden som används eller är lämpade för
- friluftsliv ska så långt det är möjligt ske med hänsyn till friluftslivet.
- Friluftsplän ska tas fram.

Riksintresse för friluftslivet motsvarar områden med särskilda kultur- och/eller naturkvaliteer och med god tillgänglighet för allmänheten. De områden som pekas ut som riksintresse för friluftsliv har stor betydelse för människors utevistelse.

Ronneby kommuns höga värden för friluftslivet värderas högt och ses som en resurs för kommunens egna invånare

och för besöksnäringen. Det finns fyra utpekade områden av riksintresse för friluftsliv som berör Ronneby kommun:

[FK 04 Hällaryds Skärgård - Eriksberg - Tjärö - Biskopsmåla](#)

På Tjärö finns en välbesökt turiststation med bl.a. gästhamn, bad- och campingplatser samt vandrarhem. En campingplats är belägen i Järnavik. I området finns även badplatser och utmärkta strövstigar.

[FK 05 Listerby Skärgård - Tromtö - Gö](#)

I området finns ett flertal anläggningar och anordningar för friluftslivet. Till exempel småbåtshamnar, kommunala badplatser, golfbana och strövstigar.

[FK 07 Bräkneåns dalgång](#)

Riksintresseområdet har ett artrikt vattendrag, ett stort värde för sportfiske och representerar en genuin landsbygdskultur. Det finns tillgång till vandringsleder, cykelleder, goda möjligheter för ridning samt camping och andra övernattningsmöjligheter.

[FK 08 Brunnskogen-Karön](#)

Området har en rik natur med stor biologisk mångfald med förekomst av flera rödlistade arter. Gamla brunnsområdet är starkt kulturpräglad och här finns Blekinges Naturum. Området är lättillgängligt och har förutsättningar för ett flertal olika friluftaktiviteter. Södra Brunnskogen är kommunalt naturreservat. Brunnsparken är Blekinges enda kulturresevat. Karön är ett populärt utflyktsmål med badplats, strövstigar och villor uppförda i schweizer-stil.

Planförslagets påverkan

Åtgärder för klimatanpassning kommer behövas inom området för riksintressena. Åtgärderna behöver beakta möjligheten till och verka för fortsatt utövande av friluftslivet.

3.1.2. Högexploaterad kust

Se Karta 2 – 3.1.2. Högexploaterad kust i kartbilagan.

Inriktning

- Ny fritidsbebyggelse ska utgöra komplement till befintlig bebyggelse utanför strandskyddsområden.
- Ny fritidsbebyggelse som tillgodoser det rörliga friluftslivets behov samt enkla fritidshus i närheten av tätorter kan tillåtas.
- Natur- och kulturmiljöerna inom riksintresseområdet ska varnas.

Riksintresse för högexploaterad kust är geografiska områden som pekats ut med hänsyn till områdets höga natur- och kulturvärden. Exploateringsföretag och andra ingrepp får komma till stånd endast om det inte möter något hinder enligt 4 kap 2-8 §§ MB och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.

Bestämmelserna utgör inget hinder mot utvecklingen av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet. Fritidsbebyggelse får endast uppföras i form av kompletteringar till befintlig bebyggelse. Om det finns särskilda skäl får annan fritidsbebyggelse komma till stånd, om den tillgodoser det rörliga friluftslivets behov eller avser enkla fritidshus i närheten av tätortsregionerna.

Hela Ronneby kommuns kust är utgör riksintresseområde för högexploaterad kust.

Planförslagets påverkan

Genom kompletterande bebyggelse i kustområdet skapas ett stärkt underlag till förbättrad infrastruktur och kollektivtrafik i området. Åtgärder för klimatanpassning kommer behövas inom området för riksintresset. Åtgärderna behöver beakta natur- och kulturmiljövärden.

3.1.3. Kommunikation

Se Karta 3 – 3.1.3. Kommunikation i kartbilagan.

Inriktning

- Arbeta med åtgärder som säkerställer framkomlighet på vägar och järnvägar av riksintresse utifrån ett förändrat klimat.
- Kommunen verkar för en regional järnväg med fler tågstopp utmed Blekinge kustbana.
- Kommunen verkar för anläggandet av en ny genare järnväg genom Blekinge som bidrar till att knyta ihop regionerna
- Blekinge och Skåne samt ökar tillgängligheten till nationella och internationella målpunkter.

Riksintressen för kommunikationer omfattar väg, järnväg, luftfart och sjöfart. Riksintresseområdena ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Hänsyn ska tas till utpekade järnvägs- och vägsträckningar och sjöfartsleder vid förändring och exploatering.

Det finns tio utpekade områden av riksintresse för kommunikation i Ronneby kommun:

Väg

Rv 27 Karlskrona - Göteborg

Väg 27 utgör förbindelse mellan regionala centra, vilket innebär att vägen är av särskild regional betydelse. Väg 27 sträcker sig mellan Karlskrona och Göteborg och utgör en viktig tvärförbindelse mellan sydöstra och västra Sverige.

E22 Trelleborg- Blekinge-Norrköping

Väg E22 ingår i det av EU utpekade Trans European Transport Network, TEN-T. Vägarna som ingår i TEN-T är av särskild internationell betydelse. Väg E22 utgör en viktig nationell förbindelse mellan Skåne, Blekinge och ostkusten vidare norrut.

Väg 652 Rv 27-F17

Vägen utgör en anslutning till en utpekad flygplats av riksintresse.

Järnväg

Blekinge kustbana

Blekinge Kustbana sträcker sig mellan Kristianstad och Karlskrona. Banan är en viktig järnväg för att knyta ihop Blekinges arbetsmarknadsregion med Malmös storstadsområde och Köpenhamns flygplats. Den är även viktig för godstrafiken till Karlshamns hamn.

Stationerna Ronneby och Bräkne-Hoby

Alla stationer med reseutbyte, belägna vid utpekade banor av riksintresse, utgör även de ett riksintresse.

Flygplats

Ronneby flygplats, F17

Flygplatsen tillhör det nationella basutbudet av flygplatser. Därmed är flygplatsen enligt riksdagens beslut en del av stommen i ett effektivt och långsiktigt hållbart flygtransportsystem som säkerställer en grundläggande interregional tillgänglighet i hela landet.

Riksintresseområdet ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomst och utnyttjande av flygplatsen. Om byggnadsobjekt högre än 20 meter planeras inom flygplatsens MSA-yta (minimum safety altitude) ska samråd ske med flygplatsen.

Sjöfart

Karlshamnsfjorden - Ronneby St Ekön (207)

Allmän farled, skyddad höjd 65 m, skyddat djup 3 m.

Sträckan Hasslö - God natt (208)

Allmän farled, skyddad höjd 65 m, skyddat djup 5 m.

Åhus - Utklippan

Skyddad höjd 65 m, skyddat djup 19 m.

Planförslagets påverkan

Riksintresseområdet för väg E22 överlappar riksintresseområden för kulturmiljövården K11 Johannishus m.m. och Förkärle centralbygd. Vid den planerade utbyggnaden av E22 mellan Björketorp och Nättraby är det viktigt att exploateringen tar hänsyn till kulturmiljön och det stora fornlämningsbeståndet.

I översiktsplanen pekas området söder om flygplatsen ut som utredningsområde för logistik och framtida tågstation. En del av området sammanfaller med riksintresset för det civila flyget.

Det är viktigt att området planeras och anpassas efter flygverksamhetens behov för att inte riskera begränsningar i flygplatsens utveckling.

Framtida havsnivåhöjningar och skyfall medför att delar av Blekinge kustbana och väg E22 kommer översvämmas.

Översiktsplanen pekar ut utsatta områden där klimatanpassning krävs, vilket är positivt för riksintresset.

Översiktsplanen reserverar även mark för föreslagna anspråk för utbyggnad av kommunikationsleder, vilket är positivt för riksintresset.

Utpekande av stationsområde i Kallinge och Johannishus.

3.1.4. Kulturmiljövård

Se Karta 4 – 3.1.4. Kulturmiljövård i kartbilagan.

Inriktning

- Inom och i anslutning till bebyggelseområden med riksintresseområde för kulturmiljövård ska höga krav ställas på hänsyn och anpassning till miljön och byggnadstradition vid såväl ny-, till- och ombyggnad som vid underhåll.
- Utredda behoven av ytterligare skydd i form av områdesbestämmelser i hela eller delar av bebyggelseområden som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården.

- Vid tillkommande områdesbestämmelser eller detaljplaner ska särskild hänsyn tas till planstruktur och byggnadskaraktär.

Riksintressena för kulturmiljövård är ett urval av byggnader, fornlämningar och anläggningar som ska representera ett urval av historiska miljöer. Områdena ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada värdena. Även åtgärder utanför de geografiskt avgränsade områdena kan påverka värdena vilket gör det viktigt att se till helhetsbilden vad gäller strukturer, siktlinjer och vyer.

Det finns fyra utpekade områden av riksintresse för kulturmiljövård som berör Ronneby kommun.

[KN 9 Bräkne-Hoby](#)

Det geografiskt avgränsade området har karakteristisk bebyggelse samt struktur speglade ett svenskt sockencentrum och dess framväxt till en förindustriell centralort och ett kommuncentrum. Ett flertal bevarade offentliga byggnader från 1700-, 1800- och 1900-talen. Samhälle med rural skolmiljö med bevarade skolbyggnader från 1800- och 1900-talen. Skolmiljöer som förmedlar svenskt skolväsendes historia ur flera perspektiv och återspeglar kvinnornas medverkan i samhällsutvecklingen.

[K10 Ronneby Brunn - Blekan - Karön](#)

I området finns mycket tydliga spår efter den kulturhistoria där kurortsidealerna präglade både byggnader och landskap. Dessa återfinns i bland annat Brunnshallarna och de anlagda promenadvägarna både i parken och på ön Karön. Till detta finns ett stort antal välbevarade villor som har sitt ursprung som bostads- och pensionatbebyggelse. Ronnebyån är en kommunikationsmiljö och sammanbindande länk mellan staden, Brunnsparken och Karön.

[K11 Johannishus m.m.](#)

Riksintresseområdet Johannishus m.m. består av ett slottslandskap med stordriftsprägel. I området finns även ett fornlämningsområde, en oskiftad by med tillhörande torp samt den traditionella platsen för Blekinge landsting.

K12 Förkärla centralbygd

I Förkärla centralbygd återfinns ett herrgårdslandskap med lång bebyggelsekontinuitet samt länets största sammanhängande fornlämningsområde. Det finns även en hamnplats med lång kontinuitet, skyddad av sällsynta vikingatida farledsspärrar.

Planförslagets påverkan

Översiktsplanens intention är att lyfta fram kommunens värdefulla kulturmiljöer och att förstärka deras värden. Nya välplanerade förändringar och tillägg kan bidra till att riksintresset förstärks. Ett kulturmiljöprogram har föreslagits som ett fortsatt arbete efter översiktsplanens antagande, för att klargöra kulturmiljövärdena på övergripande kommunal nivå och i relation till klimatförändringar.

Inom område K12 pekas område för verksamheter ut. Påverkan på kulturmiljövärden behöver utredas vidare vid planläggning.

3.1.5. Natura 2000

Se Karta 5 – 3.1.5. Natura 2000 i kartbilagan.

Inriktning

- Natura 2000-områden och deras syfte ska värnas och exploatering i anslutning till dessa ska göras så att områdets värden bevaras.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest skyddsvärda naturområden. Natura 2000 innebär inte något generellt stopp för pågående markanvändning eller utveckling av samhället.

Varje Natura 2000-område har därför en unik bevarandeplan som beskriver hur området ska skötas och vad det är som ska skyddas.

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd från Länsstyrelsen. Detta gäller även för åtgärder och verksamheter som ligger utanför ett Natura 2000-område, om de kan

påverka naturtyper och arter inom området. Ungefär hälften av Natura 2000-områden är samtidigt naturreservat.

Ett Natura 2000-område kan vara utpekade enligt habitatdirektivet, fågeldirektivet eller båda delar. Natura 2000-områden kan omfatta både land och vatten. I kommunen finns i nuläget ungefär 25 Natura 2000-områden, vissa är enbart utpekade enligt habitatdirektivet, alternativt enligt både habitatdirektivet och fågeldirektivet.

Värdena knutna till kommunens Natura 2000-områden är en stor tillgång för kommunen och Ronneby kommun har för avsikt att värna dessa. Många av områdena är också utpekade som exempelvis riksintresse för naturvård eller överlappas av andra skydd såsom naturreservat.

Planförslagets påverkan

Åtgärder för klimatanpassning kommer behövas inom vissa områden för Natura 2000. Åtgärderna behöver beakta de unika naturmiljövärdena.

3.1.6. Naturvård

Se *Karta 6 – 3.1.6. Naturvård* i kartbilagan.

Inriktning

- Kommunen har för avsikt att beakta värdena i de utpekade områdena och skydda dem mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön. Planläggning, byggande eller andra exploateringsföretag ska så långt som möjligt ske med hänsyn till naturvärden.

Riksintresse för naturvården motsvarar de mest värdefulla naturområdena i ett nationellt perspektiv. Ett riksintresseområde för naturvården ska representera den svenska naturen och kan visa natur- och kulturlandskapets utveckling eller vara ett ostört område som innehåller en stor mångfald av naturtyper. Riksintresse för naturvården kan också innehålla unika och hotade eller sårbara naturtyper eller arter.

Det kan även vara en kombination av olika värden som gör

området värdefullt för förståelsen av naturen.

Det finns tolv utpekade områden av riksintresse för naturvården som berör Ronneby kommun. De många områdena som är riksintressanta för naturvården visar att Ronneby kommun har en stor tillgång av olika naturtyper:

NK 8 Eriksberg-Tjärö- Järnavik-Tärnö

Riksintresset avser det omväxlande odlings- och skärgårdslandskap som också innehåller exempel på sprickdalsterräng.

NK 9 Bräkneån

Riksintresset avser det artrika vattendraget som hyser öring, tjockskalig målarmussla och fl odpärlmussla. I dalgången finns välbevarade och hävdade slåttermarker samt naturskogar med stort ekologiskt värde.

NK 10 Bräkne-Hoby skärgård

Riksintresset avser morän och klippskärgård som har stor betydelse för häckande, rastande och övervintrande fåglar. I området finns även kustädellövskog och hagmarker samt Bräkneåns mynning som har ett stort ekologiskt värde.

NK 11 Bredåkradeltat - Bokön

Ett av Sveriges största isälvsdeltan, med belysande exempel på bl.a. rullstensåsar, dalfyllningar och kamebildningar.

Bredåkradeltat är ett nyckelområde för uttolkningen av södra Sveriges senglaciala utveckling.

NK 12 Gö

Blekinges största sammanhängande ekskogsområde med förekomst av ett betydande antal rödlistade arter, främst vedinsekter. I området ingår bl.a. betad ekskog och hagmarker, samt den delvis avsnörda havsviken Bredasund, som är ett viktigt uppväxtområde för fisk.

NK 13 Listersjön - Sännen

Ett mångformigt och artrikt skogs-, sjö- och myrområde. Det innehåller bl.a. en betydande andel naturskog (både barrskog och ädellövskog) samt det för länet stora våtmarkskomplexet Storemosse.

NK 14 Johannishusåsarna-Grindstugan

I huvudsak ekdominerade hagmarker som innehåller ett stort antal rödlistade arter av bl.a. vedinsekter, lavar och svampar. Åsarna utgör också värdefulla geologiska dokument av stort pedagogiskt och vetenskapligt intresse

NK 15 Vambåsa hagmarker - Förkärla - Blötö

Representativt odlingslandskap med bl.a. vidsträcktaekhagmarker och ädellövskogar. Området innehåller ett stort antal jätteeckar och därtill knutna rödlistade arter.

NK 16 Listerby skärgård - Tromtö

Representativt odlingslandskap i herrgårdsmiljö som innehåller ett stort antal naturtyper, främst ädellövskogar, buskrika utmarker, havsstrandängar och grunda bräckvattenområden.

Merparten av området utgörs av skärgård med ek- och bokbeklädda öar som saknar motsvarighet i landet. Antalet rödlistade arter är mycket stort.

NK 34 Nässjön - Vieryds dalgång

Nässjön är en av länets få naturliga näringsrika sjöar. I anslutning till sjön finns artrika naturbetesmarker och ädellövskogar av stort ekologiskt värde. Området utgör ett belysande exempel på sprickdalsterräng.

NK 35 Skarup

Ett representativt skogsbete samt en blandlövhage av stort biologiskt värde.

NK 36 Tresjön

Ett område som förutom våtmark, den sänkta och ornitologiskt intressanta Tresjön, även innehåller naturskog och artrik ädellövskog.

Planförslagets påverkan

Åtgärder för klimatanpassning kommer behövas inom området för riksintresset. Åtgärderna behöver beakta naturmiljövärden.

3.1.7. Skyddade vattendrag

Se Karta 7 – 3.1.7. Skyddade vattendrag i kartbilagan.

Inriktning

- Inom riksintresseområdet får åtgärder inte vidtas som kan medföra påtaglig skada på riksintresset.

Riksintresset för skyddade vattendrag syftar till att skydda berörda vattendrag från påverkan av vattenkraftverk, vattenreglering och vattenöverföring för kraftändamål. Det finns ett utpekat område av riksintresse för vattendrag i Ronneby kommun:

Bräkneån

Vattenkraft samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål får inte utföras i redovisat vattenområde med tillhörande käll- och biflöden.

Planförslagets påverkan

Det föreslås inga åtgärder inom riksintresseområdet.

3.1.8. Totalförsvaret

Se Karta 8 – 3.1.8. Totalförsvaret i kartbilagan.

Inriktning

- Kommunen arbetar för att möta de krav som Försvarsmakten ställer.
- Ronneby kommun ska inte uppmuntra till friluftsliv och rekreation inom påverkansområde för buller eller annan risk.

Enligt miljöbalken ska mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada dess värde. Försvarsmakten ansvarar för att redovisa riksintressen för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § andra stycket miljöbalken.

Riksintressen för totalförsvarets militära del finns såväl på land som till havs. Utöver redovisade riksintressen kan det

finnas anläggningar av riksintresse vars läge, funktion och påverkansområde inte kan redovisas öppet.

Påverkansområdets fysiska utbredning från t.ex. skjutfält eller flygplats varierar beroende på verksamhetens art.

Den militära verksamheten har betydelse för plan- och lovärenden. Inom påverkansområdena kan viss bebyggelse eller verksamhet påverka riksintresset. Dessutom kan bostäder och verksamheter vara oförenliga med den störning som den militära verksamheten medför. Vilka åtgärder inom påverkansområdena som kan innebära risk för påtaglig skada på riksintresset kan inte fullt ut anges på förhand. Risker bedöms i varje enskilt fall utifrån de lokala förutsättningarna. Regler för bygglovsbefrielse gäller ej inom Försvarmaktens påverkansområde. Försvarmakten ska remitteras i samtliga ärenden som avser någon typ av bygglovsbefriade åtgärder.

Det finns tre utpekade områden av riksintresse för totalförsvaret som berör Ronneby kommun.

[TM0037 Ronneby Flottiljflygplats](#)

Ronneby flottiljflygplats med Ronneby flygstation är både ett riksintresse för totalförsvarets militära del och dels för civil luftfart. Värdet av flygplatsen består i första hand av möjligheterna att fortsatt nyttja en av få kvarvarande militära flygplatser för flygning och för övningar av krigsfunktioner.

Behovet av skydd för riksintresset är mycket högt prioriterat.

[TM0034 Ryssjöns övningsfält](#)

Området omfattar ca 28 ha. Övningsfältet har anpassats för begränsade markstridövningar med lös ammunition och viss sprängverksamhet.

[Sjöövningsområde Hanö](#)

Skjutområden. Möjligheten att bedriva hindersfria övningar med förekommande fartygstyper i kombination med flyg- och helikopterförband måste säkerställas över tiden.

Påverkansområden

I de flesta fall medför den verksamhet som bedrivs inom ett riksintresse eller område av betydelse (skjut-, spräng-, hamn-, flygverksamhet, radar, sensorer, kommunikationsanläggningar etc.) en omgivningspåverkan. När det är möjligt redovisas omgivningspåverkan i form av olika typer av påverkansområden. Detta för att tydliggöra planeringsförutsättningarna för kommuner, länsstyrelser, andra myndigheter och övriga aktörer. Påverkansområdena tydliggör utbredning och typ av omgivningspåverkan för verksamheten som bedrivs inom riksintresset eller området av betydelse. Därtill anger de inom vilka områden olika typer av åtgärder riskerar att innebära påtaglig skada på riksintresset eller området av betydelse för totalförsvarets militära del.

Påverkansområde för buller och annan risk

Påverkansområden för buller och annan risk gäller för Ronneby flygflottiljplats och Ryssjöns övningsområde.

Påverkansområden gällande buller och annan risk är omfattande och berör stora delar av Ronneby kommun. Påverkansområden avseende buller har av Försvarsmakten definierats som beräknade utomhusnivån $L_{max} 80$ dBA. Störningskänslig bebyggelse så som bostäder, skolor och vårdlokaler är inte lämplig att planera för inom dessa områden.

Stoppområde för höga objekt

Ett stoppområde för höga objekt är ett påverkansområde kring en flygplats som utgör riksintresse för totalförsvarets militära del. Inom stoppområde för höga objekt riskerar vindkraftverk och andra höga objekt att medföra påtaglig skada på riksintresset, då sådana påverkar möjligheterna till säkra start- och landningar för den flygande verksamheten.

Så gott som hela Ronneby kommun omfattas av stoppområdet för höga objekt. För höga objekt gäller att samtliga objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållande bebyggelse kan utgöra flygsäkerhetsrisk och begränsa

verksamheten vid flottiljen. Med sammanhållen bebyggelse i detta avseende menas ytor utpekade som tätort i Lantmäteriets översiktskarta i skala 1:250 000.

Hela kommunen omfattas av MSA-område (Minimum Sector Altitude). Även inom MSA-området kan höga objekt medföra påtaglig skada. Höga objekt kan eventuellt uppföras inom MSA- området om totalhöjden över marken inte uppnår de höjdbegränsningarna som gäller (samt om ingen annan konflikt med riksintresse eller påverkansområde föreligger).

Försvarmakten ska remitteras alla plan- och lovärenden inom områden som omfattas av riksintresse för totalförsvaret.

Detsamma gäller alla höga objekt, dvs högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse resp. 45 inom sammanhållen bebyggelse. Även flygplatsen ska tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer eller om flygplatsen av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en etablering.

Riksintresse för totalförsvarets militära del väderradar i Karlskrona

Det finns idag skyddsvärd meteorologisk infrastruktur på flera platser och inom viktiga funktioner som ägs av SMHI men kravställs av Försvarmakten. Väderradar är den tydligaste av dessa riksintressen och beskrivs utförligare nedan.

I Sverige finns 13 väderradarsystem. Riksintresset väderradar riskerar framför allt att skadas av vindkraftsetableringar för nära väderradaranläggningarna. Därför finns en internationell överenskommelse att inga vindkraftverk ska uppföras inom 5 km radie (stoppområde väderradar i kartan) och i Sverige används en bortre maxgräns på ca 50 km (påverkansområde) där särskilda analyser måste genomföras.

Område av betydelse för totalförsvarets militära del lågflygningsområde (område med särskilt behov av hindersfrihet)

Öppna områden av betydelse 3 kap 9 § första stycket MB för Norra Blekinge - Södra Småland berör mindre delar vid

västra och norra kommungränsen.

Lågflygningsområdena kan skadas av uppförandet av höga objekt.

Påverkansområde övrigt

För vissa anläggningar och områden har Försvarmakten valt att redovisa ett påverkansområde för att säkerställa att mark- och vattenåtgärder i området inte medför skada på riksintresset eller området av betydelse. Sådana påverkansområden utgör delvis öppet redovisade riksintressen eller område av betydelse. Påverkansområdet i sig omfattas inte av sekretess.

Vilka åtgärder som riskerar att skada riksintresset eller området av betydelse kan inte anges på förhand. Inom påverkansområde övrigt begär Försvarmakten till exempel in remisser i samtliga plan- och lovärenden enligt Plan- och bygglagen (PBL). Bygglov för solcellspaneler inom riksintresseområdena samt inom påverkansområde för buller eller annan risk och påverkansområde övrigt ska remitteras Försvarmakten.

Planförslagets påverkan

Ronneby kommun och Region Blekinge verkar för ett tågstopp söder om Ronneby Airport, Knutpunkt Blekinge. Knutpunkt Blekinge är beläget inom riksintresse för totalförsvaret och behöver utformas för att inte påtagligt skada riksintresset för totalförsvaret.

3.1.9. Vattenförsörjning

Inriktning

- Inom riksintresseområdet får åtgärder inte vidtas som kan medföra påtaglig skada på riksintresset.

Enligt miljöbalken ska mark- och vattenområden som har betydelse för dricksvattentillgången skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada dess värden eller försvåra möjligheten att använda dem för avsett ändamål.

Det finns ett område av riksintresse för dricksvattenförsörjning som berör Ronneby kommun.

Riksintresset sträcker sig från Ronneby kommun till Karlskrona kommun. Länets framtida vattenförsörjning är en viktig fråga och syftet med riksintresseområdet är att säkra god vattentillgång och vattenkvalitet för Karlskrona kommun. Riksintresset skall skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada dess värden eller försvåra möjligheten att använda dem för avsett ändamål.

[Karlskronas vattenverk och infiltrationsanläggning Johannishusåsen](#)

Infiltrationsanläggning Johannishusåsen och ledningen till Karlskrona vattenverk är riksintresse för vattenförsörjningen och ligger delvis i Ronneby kommun. Riksintresset omfattar infiltrationsområden med brunnsområde och infiltrationsbassänger i Johannishusåsen samt intagsområde och intagsledning i Lyckeby, vattenverk med reservoarer och pumpanläggningar och en överföringsledning från Johannishusåsen till vattenverket, 20 km och 15 meter på varje sida.

Planförslagets påverkan

Planförslaget innebär ingen påverkan på riksintresset.

3.1.10 Yrkesfiske

Se *Karta 9 – 3.1.10. Yrkesfiske* i kartbilagan.

[Inriktning](#)

- [Arbeta för möjligheten att bedriva yrkesfiske överlappande med övriga riksintressen.](#)

Riksintresse för yrkesfiske avser områden i havet, insjöar, älvar och hamnar. Områdena i havet omfattar såväl svenskt inre vatten, territorialhavet som den ekonomiska zonen. Det omfattar i första hand de viktigaste fångstområdena, men även viktiga vandringsstråk samt lek- och uppväxtområden för kommersiellt viktiga arter av fisk eller skaldjur. Mark- och vattenområden som har betydelse för yrkesfisket ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande.

Det finns ett utpekat område för yrkesfiske som berör

Ronneby kommun. Området, Rosenklintsgrunden, är beläget långt utomskärs och är ett viktigt område för trålfiske efter torsk, strömming och skarpsill. Området överlappar delvis med riksintresse för farled samt med riksintresseområde för sjöövningsområde för försvaret. Ronneby kommun lägger störst vikt vid försvarets intressen, men bedömer och ser positivt på att de olika riksintressena kan samverka.

Planförslagets påverkan

Planförslaget innebär ingen påverkan på riksintresset.

3.2 Naturmiljövärden

Se Karta 10 – 3.2. Naturmiljövärden i kartbilagan.

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Inriktning

- Planläggning, byggande eller andra exploatering ska så långt som möjligt ske med hänsyn till naturvärden.
- Exploatering bör lokaliseras intill eller i närheten av redan exploaterade områden.
- Arbeta för allmänhetens tillträde inom strandskyddet genom åtgärder för friluftsliv och naturvård.
- Vid bebyggelse i utpekade LIS-områden ska långsiktigt hållbara dag- och spillvattenlösningar säkerställas.

Inom kommunen finns höga naturvärden och de utgör en viktig del av kommunens identitet. Variationen av höga naturvärden skapar förutsättningar för ett robust samhälle med höga upplevelsevärden och hög livskvalitet.

Stora opåverkade områden

Enligt Miljöbalken (MB) 3 kap 2 § ska stora mark- och vattenområden som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt påverka områdenas karaktär. Syftet är att värna en biologisk mångfald och slå vakt om stora sammanhängande områden för rekreation och friluftsliv och att ha en resursreserv för kommande generationer.

I Blekinge är det få områden som inte är präglade av människans närvaro på något sätt. Även landsbygden är förhållandevis tätbebyggd. I Blekinge finns fem stora opåverkade områden utpekade, två stycken områden som framför allt är belägna inom Karlshamns kommun överlappar kommungränsen mot Ronneby kommun i Järnaviks skärgård och nordväst om Hjärmsa.

Störningar i form av till exempel buller från flyget förekommer i stora delar av kommunen. Då bullerstörningar i kommunen är omfattande, har vistelsen i tystare områden ett ännu större rekreativvärde. I princip alla delar av det mer opåverkade skärgårds-, skogs- och jordbrukslandskapet kan därmed betraktas som en värdefull resurs.

Områden som avses i lagtexten redovisas inte som riksintressen, utan berörs av de grundläggande hushållningsbestämmelserna. Varje gång ett område planeras eller tas i anspråk för ny bebyggelse ska denna hushållningsaspekt prövas.

Ekologiskt känsliga områden

Ekologiskt känsliga områden är områden som har ekologiska funktioner som är särskilt känsliga för störningar och ingrepp. De känsliga områdena innehåller som regel många ovanliga växter och djur, ofta för att deras livsmiljöer tidigare har skadats eller gått förlorade.

Nästan hela skärgården är utpekad som ekologiskt känsligt område, även landområden och sjöar är utpekade.

Bedömningen är från 1990-talet och flera av dem är sannolikt inte aktuella längre, och andra bör kanske i stället pekas ut

som ekologiskt känsliga områden.

Strandskydd

Generellt strandskydd

Generellt är stränder vid kust, sjöar och vattendrag skyddade 100 meter från strandkanten på land och 100 meter i vattnet.

Strandskyddet gäller även under vattnet. Strandskyddet är ett skydd mot exploatering inom strandzonen för att säkerställa allmänhetens tillgänglighet till stranden och för att värna strandzonernas höga ekologiska värden.

Dispens från strandskyddsreglerna för en åtgärd, verksamhet, byggnad eller anläggning kan ges om särskilda skäl föreligger. Areella näringar är undantagna.

Utvidgat strandskydd

Sedan 2021 gäller utvidgat strandskydd för Ronneby kommuns kust och skärgård. Beslutet är överklagat av Ronneby kommun, men gäller tills överklagandet avgjorts.

Utvidgat strandskydd innebär en ökning av strandskyddet till högst 300 meter från strandlinjen. På fastlandet innebär det att vissa områden fortfarande enbart omfattas av generellt strandskydd, medan andra områden omfattas av strandskydd mellan 100 till 300 meter.

Det utvidgade strandskyddet i havet sammanfaller med förekomst av grunda bottnar (< tre meters djup) och inom naturreservat.

Pågående markanvändning kan fortgå utan hinder av det utvidgade strandskyddet. Areella näringar är undantagna.

LIS-områden för landsbygdsutveckling

Ronneby kommun har ett tematiskt tillägg till översiktsplanen, Ronneby LIS - Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, som antogs 2013. I den har kommunen pekat ut 28 avgränsade områden för LIS. Dessa områden befinner sig i strandzoner vid sjöar eller åar.

När ett område är utpekade som LIS-område ger detta ytterligare ett skäl till att få dispens från strandskyddet om byggnationen bidrar till en utveckling av landsbygden. Målet

är att attraktiva boendemiljöer och verksamheter i strandnära lägen ska leda till positiva effekter, bland annat i form av ökat serviceunderlag för landsbygdsorterna. Ett av urvalskriterierna vid upprättandet av LIS-planen var avståndet till tätort.

Utpekade områden skiljer på intressanta områden för bostadsbebyggelse respektive friluftsverksamhet. Sedan LIS- planen antogs har antalet dispenser inom LIS-områdena varit lågt.

Vid bebyggelse i utpekade LIS-områden är det viktigt att beakta långsiktigt hållbara lösning för dag- och spillvattenhantering så att inte bebyggelsen påverkar vattenkvaliteten negativt.

Ramsarområden

I Ronneby finns två områden, Listerby skärgård och skärgården söder om Bräkne-Hoby, som är upptaget enligt Ramsarkonventionen.

Som medlem av Ramsarkonventionen har Sverige åtagit sig att utpeka och bevara internationellt värdefulla områden med våtmarker och vattenmiljöer. Åtagandet att bevara Ramsarområdena innebär att områdets ekologiska karaktär inte får försämrats. Alla svenska Ramsarområden är i miljöbalken utpekade som riksintressen för naturvården och ska så långt möjligt skyddas mot skada på natur- och kulturmiljön. Inom alla Ramsarområden råder förbud mot markavvattning.

Biotopskyddsområden

Mindre områden som utgör livsmiljöer för hotade djur och växtarter kan skyddas genom biotopskydd. Det finns två olika former av biotopskyddsområde. Den ena innebär ett generellt skydd för vissa biotoptyper, och den andra att skydd för en särskild biotop beslutas i varje enskilt fall. Generellt skyddade biotoper i odlingslandskapet är till exempel alleer, åkerholmar, stenmurar och odlingsrösen.

I Ronneby finns ett stort antal biotoper som skyddas av det generella biotopskyddet och det flera utpekade mark- och vattenområden som är särskilt skyddsvärda

eller som utgör livsmiljö för hotade djur- och växtarter. Inom det generellt skyddade biotoperna får länsstyrelsen ge dispens från biotopskyddet om det finns särskilda skäl.

Landskapsbildskydd

Landskapsbildskydd finns till för att skydda värdet av framförallt den visuella upplevelsen av ett landskap. Skyddet reglerar till exempel bebyggelse och vägar. Det krävs tillstånd från Länsstyrelsen för att utföra åtgärder som kan ha negativ effekt på landskapsbilden i dessa områden.

I Ronneby kommun finns ett mindre antal områden i kustområdet som har ett landskapsbildskydd.

Djur- och växtskyddsområden

Djur- och växtskyddsområden är områdesskydd som främst kan användas för att förhindra att känsliga djur- och växtarter störs eller skadas. I Ronneby finns ett antal djurskyddsområden enligt miljöbalken 7 kap 12 §. Det är fågelskyddsområden som berör ett antal öar i skärgården.

Naturreservat

Naturreservatens syfte är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Naturreservatens värden ska bestå och kunna upplevas av kommande generationer. Flera av kommunens naturreservat sammanfaller med Natura 2000- områden.

Nyckelbiotoper

Mindre område med en speciell naturtyp som har betydelse för skogens fauna och flora och har förutsättningar att hysa hotade och rödlistade arter.

I Ronneby har Skogsstyrelsen pekat ut ett stort antal områden som nyckelbiotop. De förekommer både inom och i anslutning till tätorterna och i områden som inte är nära exploatering.

Naturvårdsavtal

Områden med höga naturvärden skyddade genom frivilliga

avtal mellan markägaren och staten (skogsstyrelsen). I avtalet framgår hur naturvärden ska bevaras och utvecklas genom t.ex. naturvårdande skötsel.

I Ronneby finns flera naturvårdsavtal slutna, en del är slutna på kommunalägd mark mellan kommunen och Skogsstyrelsen och avtalens längd varierar.

Naturminnen

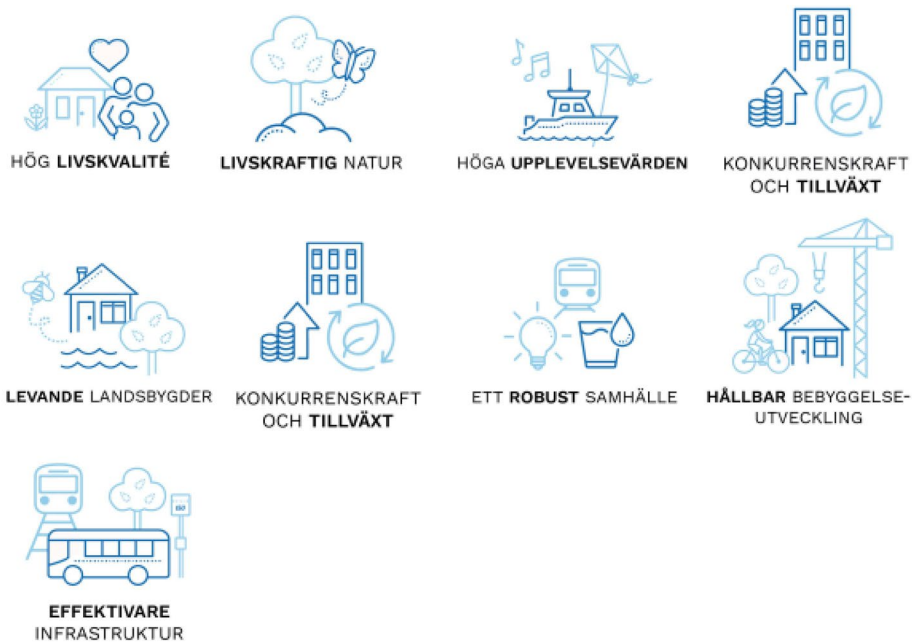
Ett naturminne är ett särpräglad naturföremål som behöver skyddas eller vårdas särskilt. Naturminnen kan i många fall ha mycket stor betydelse för bevarandet av den biologiska mångfalden. I Ronneby finns ett antal naturminnen utpekade.

3.3 Klimat

Se Karta 11 – 3.3. Klimat i kartbilagan.

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Avsnittets koppling till fokusområdena

3.3.1 Klimatförändring och -anpassning

Förändrade klimatförhållanden i Ronneby kommun innebär främst konsekvenser som följer av en stigande havsnivå, förändrade nederbörds mängder och stigande temperaturer. För att skydda samhället är det nödvändigt att arbeta förebyggande mot klimatförändringar. Klimatförändringarna innebär ett ökat hot mot människors hälsa, samhällsfunktioner, byggnader och infrastruktur liksom mot många av de ekosystemtjänster samhället är beroende av.

Temperaturförändringar sker redan idag. Temperaturen kommer att öka under alla årstider. Den största temperaturökningen hos oss kommer ske under december- februari och vintern blir därmed kortare. Vegetationsperioden blir längre under de kommande årtiondena och framöver. Till år 2100 beräknas årsmedelnederbörden ha ökat med 7-19 procent jämfört med dagens nivåer. Den största ökningen förväntas äga rum under vinterhalvåret med fler häftiga regn och högre flöden i vattendragen som följd.

	1971–2000	2011–2040	2041–2071	2071–2100
MEDELTEMPERATUR (°C)	7,1	8,6	9,7	11,6
FROSTDYGN (DYGN)	111	86	66	42
LÄNGSTA VÄRMEBÖLJAN (DYGN)	5,2	8,8	13,1	23,2
LÄNGSTA TORRPERIODEN (DYGN)	20,8	20,5	21,3	21,4
MEDELNERBÖRD (MM/MÅNAD)	57	61	63	66
VEGETATIONSPERIODENS LÄNGD (DYGN)	211	242	275	312

Medelvärde för olika tidsperioder i Blekinge enligt klimatscenario RCP8,5. Värde för 1971-2000 är uppmätta värden. Bildkälla: Ronneby kommun

Vissa klimatförändringar sker långsamt och över lång tid medan andra går snabbare och händer plötsligt vid extrema väderhändelser. Skyfall och översvämningar är sådana som går snabbare eftersom intervallen för extrema väderhändelser kommer att förkortas. De kan inträffa redan nu.

Att anpassa samhället inför de kommande klimatförändringarna innebär att vi kan undvika stora framtida ekonomiska kostnader för både kommunen och den enskilde kommuninvånaren. För den fysiska planeringen innebär det att hantera frågor som rör lokalisering av bebyggelse, behov av skyddsåtgärder och tillräckliga skyddsavstånd både i närtid och i framtid.

3.3.2. Risk för skador på den byggda miljön

Ras och skred

Både ras och skred är exempel på snabba rörelser i jord eller i berg. Det föreligger ingen större risk för ras och skred i Ronneby kommun, men i samband med klimatförändringarna ökar risken. I Ronneby är det främst i kustlandskapet och längs med vattendragen som risken för skred är störst.

SGU har pekat ut aktsamhetsområde för skred i kommunen. De finns bland annat längs med Bräkneån vid Bräkne-Hoby, längs med Sörbybäcken, i Kallinge längs med Ronnebyån och i Blekan längs med Ronnebyån.

Erosion

Erosion är den nednötning och borttransport av jord och berg i landskapet som orsakas av bland annat rinnande vatten, vågor, vind och is. Med höjda havsnivåer i kombination med stormar kommer erosionen på erosionsbenägna jordar att öka. En ökad erosion medför större risker för skador på strandnära bebyggelse av infrastruktur, spridning av föroreningar och påverkan på områden med natur- och kulturvärden.

Ronneby kommun har i en huvudsak ej erosionskänslig kuststräcka. Det finns kortare sträckor som har en risk för stranderosion, exempelvis vid Gö och Kuggeboda. Längs med Ronnebyån förekommer bitvis erosionskänsliga jordarter.

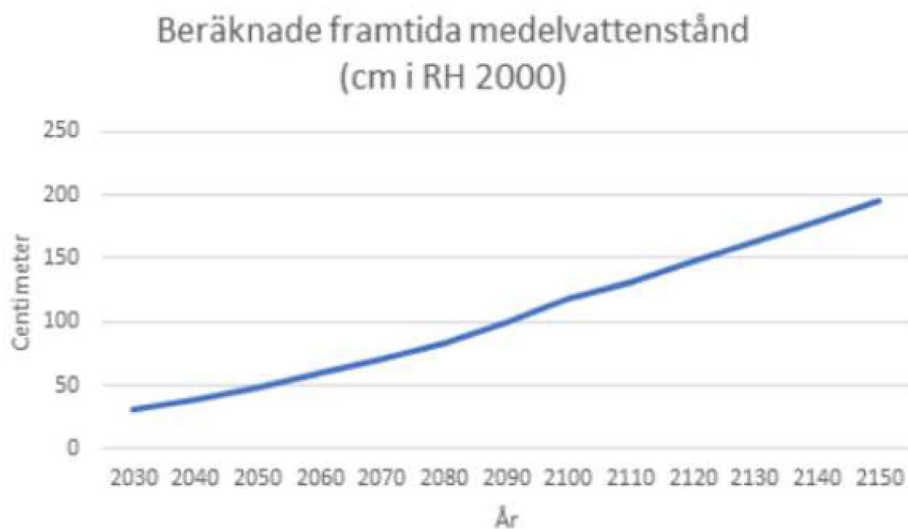
Översvämning

Havsnivåhöjning

Havsnivån stiger och kommer göra så länge till på grund av den globala uppvärmningen, vilket gör det viktigt att tänka på långa tidsperspektiv vid planering.

Hela Ronnebys kuststräcka påverkas av havsnivåhöjningar, både höjning av medelvattenståndet och högvattenhändelser har stora konsekvenser.

Havsnivåhöjningen påverkar även åar och vattendrag vilket exempelvis gör Ronneby tätort särskilt utsatt. Med ett stigande medelvattenstånd höjs utgångsnivån för de högvattenhändelser som orsakar kustöversvämningar. Detta gör att havet når ännu längre upp på land jämfört med idag vid samma väder.

Beräknade framtida medelvattenstånd (cm i RH2000). Hänsyn är tagen till landhöjningen. Beräkningarna utgår från scenario SSP8,5- 83:e percentilen.

Bildkälla: Ronneby kommun

Höga flöden i vattendrag

Med flera åar och vattendrag inom kommunen utgör höga flöden och översvämning en risk. Kombinationen av höga flöden och stigande havsnivåer gör Ronneby stad särskilt utsatt för översvämning.

Vid höga flöden kan också dammanläggningar längs vattendragen översvämmas och vatten kan hitta nya sidofåror.

Skyfall

På grund av klimatförändringen förväntas extremnederbörden öka och korttidsnederbördens intensitet beräknas öka med upp emot 50 procent till år 2100.

Skyfall är något som inte kan hanteras av dagvattensystemet då detta system inte är dimensionerat för sådana mängder vatten. Det är inte heller rimligt att dimensionera det slutna ledningssystemet för dagvatten då det inte är samhällsekonomiskt rimligt. Skyfall måste istället hanteras på markytan. tätorter med stor andel hårdgjorda ytor, som asfalt och betong, förvärras problemen vid kraftig nederbörd.

Eftersom vattnet inte kan infiltrera marken så påskyndas avrinningen ytterligare och det riskerar att ansamlas i olika lågpunkter.

I Ronneby kommun har en skyfallskartering för hela

kommunen gjorts. Vid ett skyfall likt ett 100-årsregn med klimatfaktor förekommer det ett flertal problemområden inom kommunen.

Värmebölja, torka och vattenbrist

Värmebölja

Värmeböljor förväntas bli vanligare, intensivare och mer långvariga i framtiden.

Höga temperaturer kan ge direkta effekter på hälsan hos människor och ge högre dödlighet och sjuklighet.

Värmeböljor kan generera också indirekta hälsoeffekter, till exempel genom en ökad förekomst av marknära ozon, luftburna partiklar, pollen och smittor samt tillväxt av bakterier i mat, dricksvatten och badvatten.

I tätorter kan det skapas urbana värmeöar. Under perioder med höga temperaturer kan den urbana värmeön öka risken för negativa hälsoeffekter.

Torka och vattenbrist

Ett varmare klimat leder till förändringar i vegetationsperiodens längd, avdunstning och nederbördsmonster vilket påverkar tillgången på vatten. Vattenbrist uppstår vid långvariga perioder med låg eller ingen nederbörd. Vattenbrist påverkar dricksvattenförsörjning, förutsättningar för jord- och skogsbruk, industri, turism och djur och växtliv. Till följd av långvarig torka ökar även risken för bränder i skog och mark.

3.3.3. Riskanalys klimatförändringar i Ronneby

Utifrån klimathot och befintliga skyddsvärda objekt och intressen inom Ronneby kommun har en riskanalys genomförts. Genom att kombinera dessa har områden med skyddsvärda objekt och intressen som hotas av klimatpåverkan identifieras.

De klimathot som har använts är:

- **Erosion, ras och skred (instabila slänter och terränglutning)**

- Havsnivåhöjning (3,59 meter)
- Skyfallskartering (100-årsregn)
- Översvämningsskartering av Ronnebyån från 2015 (200- årsflöde)
- Värmekartering

De skyddsvärda objekten och intressena är inom följande kategorier:

1. **Byggnader och transportinfrastruktur.**

Byggnader, vägar, järnväg, flygplats och hamnar.

2. **Försörjningssystem.**

Vattenverk, reningsverk, värmeverk, vattenkraftverk, vindkraftverk, transformatorstationer, kraftledningar, distributionsbyggnader och master.

3. **Människors hälsa och säkerhet.**

Bostäder, särskilda boende, vårdcentraler, brandstation, polisstation, skola, förskola, högskola och skyddsrum.

4. **Kulturarv och fritid.**

Kulturresevat, riksintresseområde kulturmiljövård, byggnadsminne, offentligt arkiv, fornlämningar, kulturhistoriska lämningar, kyrka, begravningsplats, kulturlokal och idrottsanläggning.

5. **Miljö.**

Naturreservat, förorenade områden (deponier av farligt avfall), vattenskyddsområden, Natura2000-område.

6. **Ekonomisk verksamhet.**

Verksamhetsområde och produktionsplats för djur.

Riskkartan har använts på en övergripande nivå för att identifiera riskutsatta områden och objekt. I riskkartan redovisas områden som inte är lämpliga att bebygga, har osäkra markförhållanden, som är prioriterade för klimatanpassningsåtgärder eller som har funktion att

skydda andra områden

Utifrån bedömningen som har gjorts presenteras inriktningar som syftar till att minska risker som beror på klimatförändringar.

3.3.4 Bedömning av klimatrisker i Ronneby kommun

Utifrån riskanalysen görs bedömningen att de största konsekvenserna i kommunen kommer att ske till följd av översvämning orsakad av havsnivåhöjning, höga flöden i vattendrag och skyfall. Det förekommer även händelser såsom markbrand, skogsbrand, skyfall eller översvämning som inte alltid kan preciseras geografiskt. Gemensamt för dem är att de kan påverka samhällsviktig verksamhet, främst genom att infrastrukturen och elförsörjningen påverkas men även att vattentäcker eller jordbruksmark kontamineras.

Havsnivåhöjning

Inriktning

- **Minimera de negativa konsekvenserna av havsnivåhöjning på den byggda miljön genom anpassning, kustskydd och reträtt.**

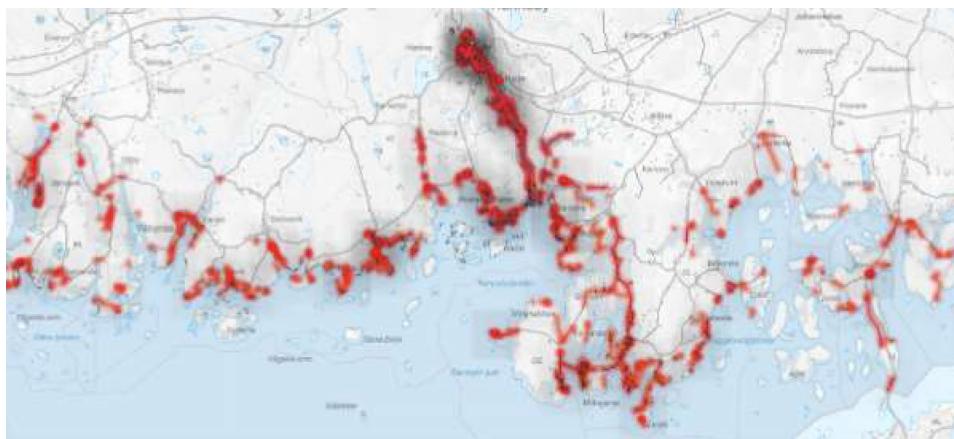
Havsnivåhöjning kommer leda till en mycket stor påverkan på kustens bebyggelse och infrastruktur. Utifrån de senaste kunskapsunderlagen om havsnivåhöjningen ska kommunen hantera bebyggelseutvecklingen och havsnivåhöjningen genom:

1. **Anpassning.** Planläggning och bygglovsgivning ska ta hänsyn till risker för framtida havsnivåhöjningar.
2. **Kustskydd.** Fysiska eller tekniska lösningar för att skydda bebyggelse och infrastruktur.
3. **Reträtt.** I takt med översvämningen från havsnivån ökar kan det uppstå behov av strategier för reträtt av bebyggelse och infrastruktur, det vill säga att bebyggelse eller funktioner flyttar till annan säker mark.

Det är viktigt att investeringar längs kusten görs grundade på kunskap om havsnivåförändringarna. Det gäller såväl infrastruktur, ny bebyggelse och vid omvandling från fritidshusbebyggelse till permanenta bostäder i utsatta

lägen. Det är också viktigt att värna värdefulla strandmiljöers reträtt upp på land när dessa översvämmas.

Kommunens kust är mycket attraktiv både för boende, fritidsboende och friluftsliv. Här finns också höga ekologiska värden. Samtidigt kan klimatförändringarna komma att få särskilt märkbara effekter vid kommunens kust. Stora områden längs kusten ligger lågt och kan

komma att översvämmas permanent eller vid högvatten.

Svarta punkter symboliserar bebyggelse som påverkas vid stigande havsnivåer. Rött symboliserar vägar som påverkas.

Bildkälla: Ronneby kommun

Särskilt utsatta områden med befintlig bostadsbebyggelse utifrån en havsnivå på höjden 3,59 m är Gö, Millegarne, Korsnäs, Ekenäs, Saxemara och i Ronneby längs med den nedre delen av Ronnebyån. Utöver bostadsbebyggelse påverkas även verksamheter inklusive besöksnäring i Järnavik och samhällsfunktioner.

Skyfall

Inriktning

- Minimera de negativa effekterna av skyfall på den byggda miljön genom att reservera ytor för dagvattenhantering och bevara eller tillskapa mångfunktionella ytor som tillfälligt kan översvämmas.
- Natur- och grönområdenas betydelse för dagvattenhantering ska beaktas vid planläggning och exploatering.

Översvämning till följd av skyfall kan ske redan idag varför det är viktigt att redan nu arbeta förebyggande. Ansamlingar av vatten i lågpunkter riskerar skada och påverka befintlig infrastruktur, verksamheter och bebyggelse. Tillämpningen av multifunktionella ytor som inte skadas av en stor mängd vatten på kort tid kan skydda annan intilliggande bebyggelse eller verksamhet. Områden där bebyggelse och infrastruktur riskerar skadas behöver studeras vidare.

Höga flöden

Inriktning

- Minimera de negativa konsekvenserna av höga flöden på den byggda miljön genom anpassning och skydd.
- Ny bebyggelse behöver lokaliseras och konstrueras med hänsyn till beräknat högsta flöde i Ronnebyån.

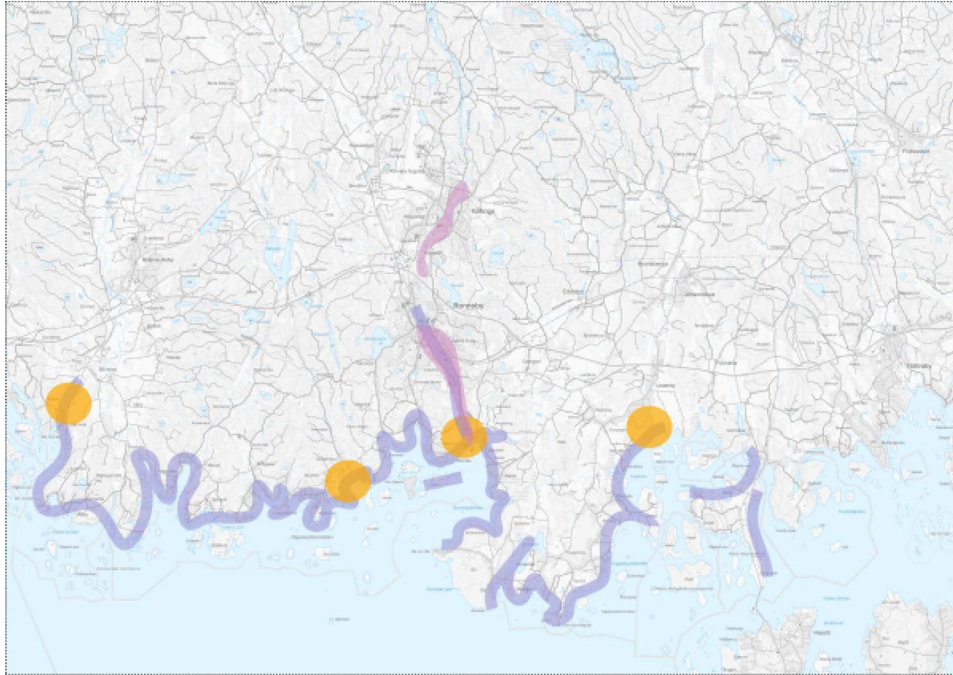
Översvämning till följd av översvämning i vattendrag kan ske redan idag varför det är viktigt att redan nu arbeta förebyggande. Ett högt vattenflöde i Ronnebyån översvämmar delar av nedre Brunnsparken, Ronneby golfbana, Kockums industriområde och de närmsta områdena längs med hela ån. Kombinationen av höga flöden och stigande havsnivåer gör Ronneby stad särskilt utsatt för översvämning.

Värmebölja

Inriktning

- Minimera de negativa konsekvenserna av värmebölja i den byggda miljön genom grön- och blåstruktur och begränsad solexponering för känsliga grupper.

3.3.5. Hänsyn till klimatrelaterade risker i översiktsplanen

Lila illustrerar prioriterat område för klimatanpassning för stigande havsnivåer. Rosa illustrerar prioriterat område för klimatanpassning för höga flöden i Ronnebyån. Platser av särskilt intresse (värdekärna eller verksamheter) illustreras med orange.

Konsekvenserna av klimatförändringarna i Ronneby kommun framgår tydligt och i arbetet med att peka nya områden i översiktsplanen för exempelvis bostäder och verksamheter har hänsyn tagits till dessa. Läs mer under respektive ort i del 4.4 Geografiska områden samt 4.3 Ämnen för hur klimatförändringar, risker på den byggda miljön och klimatanpassning hanteras.

Exempelvis pekas naturområden ut för att hantera ökade vattenmängder vid skyfall inom tätorter och nya bebyggelseområden har förlagts till områden som utifrån risken på den byggda miljön bedöms vara säkra.

3.4 Miljökvalitetsnormer

Se Karta 12 – 3.4 Miljökvalitetsnormer i kartbilagan.

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Miljökvalitetsnormerna (MKN) anger vilken kvalitet på miljön som ska uppnås vid en viss tidpunkt och är juridiskt bindande. Miljökvalitetsnormerna syftar till att skydda människors hälsa och miljö. Utgångspunkten är att god status ska uppnås och att statusen inte får försämrans. Miljökvalitetsnormer finns för luftföroreningar i utomhusluften, vattenkvalitet i ytvatten (vattendrag, sjöar och kustvatten) och grundvatten samt för omgivningsbuller.

3.4.1 Luftkvalitet

Inriktning

- Planläggning av nya bostadsområden sker nära kollektivtrafikstråk eller på platser där ett starkt underlag för kollektivtrafik behövs.
- Kommunen ska fortsätta utveckla ett väl utbyggt gång- och cykelvägnät
- Värna och återplantera träd i stadsmiljö för att binda stoft och damm, samt bidra till ett jämnare mikroklimat och skugga.
- Verka för att utbyggnadsområden i Ronneby, Kallinge och Bräkne-Hoby ska kunna försörjas med fjärrvärme.

Vetenskapen har visat att flera luftföroreningar är betydligt farligare för människors hälsa än vad som tidigare har ansetts. WHO har därför kommit med nya skarpare riktvärden för att skydda människors hälsa. Översyn av EU:S luftkvalitetsdirektiv pågår, vilket kommer föranleda skarpare miljökvalitetsnormerna i Sverige.

Utifrån mätningar, objektiva skattningar och simulering bedöms samtliga av dagens miljökvalitetsnormer för luft att uppnås i Ronneby. Det finns ändå anledning till att intensifiera ansträngningarna att förbättra luftkvaliteten och minska föroreningar i luften eftersom det ger en positiv effekt på människors hälsa och skarpare miljökvalitetsnormer är att vänta.

3.4.2 Omgivningsbuller

Inriktning

- Kommunen ska fortsätta utveckla ett väl utbyggt gång- och cykelvägnät
- Verka för utbyggnader som minskar bilanvändandet för att minska luftföroreningar och buller.

Miljökvalitetsnormer för omgivningsbuller omfattar buller från vägar, järnvägar, flyg och industriell verksamhet mm.

Miljökvalitetsnormer för buller gäller för större vägar (över 3 miljoner fordon/år), större järnvägar (30 000 tåg/år) och större civila flygplatser. I Ronneby kommun är det enbart E22 som omfattas av reglerna kring miljökvalitetsnormer för buller. På denna väg ska Trafikverket vart femte år kartlägga bullret och ta fram ett åtgärdsprogram. Kommunen har idag inget krav på att kartlägga buller med anledning av miljökvalitetsnormerna.

I och med att ombyggnationen av E22 mellan Björketorp och Nättraby klassas som en väsentlig ombyggnad klassas fastigheterna i dess närhet som "ny miljö". Det innebär att den nya vägen ska uppfylla gällande bullerriktvärden och att

bulleråtgärder behöver anpassas efter detta, förutsatt att åtgärder bedöms rimliga att utföra.

Läs mer om buller i 3.5.6 Buller

3.4.3 Vatten

Inriktning

- Kommunen ska arbeta aktivt för att minska utsläpp av näringsämnen och andra föroreningar till vatten.
- Dagvatten bör i större utsträckning omhändertas lokalt och inte belasta spillvattennätet.
- Föreslagna större nya bebyggelseområden i översiktsplanen ska kopplas till det kommunala vatten- och avloppsnätet.
- Verka för att avhjälpa undermåliga enskilda avlopp med hjälp av fortlöpande tillsyn.

Information om miljö kvalitetsnormer i vatten finns i VISS, Vatteninformationssystem Sverige.

Miljö kvalitetsnormer för vatten omfattar ytvatten (sjöar, vattendrag och kustvatten) samt grundvatten. Huvudregeln för miljö kvalitetsnormen är att alla vattenförekomster ska uppnå god status. Detta betyder att ekosystemen i vattnet och dess närmaste omgivning fungerar på ett livskraftigt sätt och att ekosystemtjänsterna bibehålls. Dessutom får statusen inte försämrans.

För ytvatten bedöms ekologisk och kemisk status. För grundvattenförekomster bedöms kemisk och kvantitativ status.

Miljö kvalitetsnormen för kustvattnet i Ronneby kommun är att det ska ha en god ekologisk status år 2027. Kemisk ytvattenstatus ska vara god med ett undantag i form av mindre strängt krav för bromerade difenyleter och kvicksilver. Allt kustvatten i Ronneby kommun är klassat till måttlig ekologisk status. För kemisk status så uppnås inte

god kemisk status för havet. Övergödning är ett genomgående problem i södra Östersjön.

I Ronneby är vattenförekomsternas ekologiska status och kemiska status i flera fall otillfredsställande. Vad gäller den ekologiska statusen är det största problemet för vattendragen dammar och andra vandringshinder för vattenlevande djur och andra fysiska förändringar såsom uträtningar, kulverteringar och vattenuttag.

Uppskattningsvis är en tredjedel av alla vägtrummor lagda så att de utgör vandringshinder för djurlivet i vattnet.

Övergödning, försurningar och miljögifter påverkar också den ekologiska statusen negativt. Vad gäller den kemiska statusen är det förekomsten av kvicksilver, bekämpningsmedel och metaller som påverkar.

I detaljplaneskedet behöver det redovisas att en betydande påverkan på vattenförekomster inte riskeras vid genomförandet.

3.5 Miljö, säkerhet och risker

Se Karta 13 – 3.4 Ekologisk status i kartbilagan.

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Samhället ska planeras med hänsyn till människors hälsa och säkerhet och kommunen har ett ansvar att säkerställa detta och samtidigt förebygga risker och skapa ett robust samhälle. I enlighet med generationsmålet ska vi lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

3.5.1 Transport av farligt gods

Inriktning

- Vid planläggning ska hänsyn tas till utpekade transportleder för farligt gods för att säkerställa dess värde och funktion.

Farligt gods är ett samlingsbegrepp för exempelvis explosiva, brandfarliga eller frätande ämnen som riskerar att orsaka skador på liv, hälsa, miljö eller egendom om de inte hanteras rätt under transport eller när det sker en olycka.

I kommunen är E22, RV 27 och väg122 rekommenderade vägar för farligt gods. Men det finns fler vägar där transporter av farligt gods sker. I kommunen finns även vägar där transporter med farligt gods inte får transporteras.

Vissa av de sträckor där transport av farligt gods sker bedöms vara mer känsliga, exempelvis inom vattenskyddsområden. Inom dessa områden utförs skyddsåtgärder för att förhindra att farliga ämnen förorenar våra dricksvattenförekomster. När nya områden eller vägar planläggs ska risken vid transport av farligt gods bedömas.

3.5.2 Miljöfarlig verksamhet

Inriktning

- Bebyggelse placeras så att pågående verksamheter inte byggs in i samhället och riskerar restriktioner i efterhand.
- Negativ påverkan från ett förändrat klimat ska beaktas och hanteras vid befintliga och framtida utveckling av miljöfarliga verksamheter.

Miljöfarlig verksamhet är all användning av mark, byggnader eller anläggningar som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön. Utifrån de risker som verksamheten bedöms orsaka kan det finnas krav på att det

görs en anmälan eller att tillstånd söks. Det finns också miljöfarliga verksamheter som varken kräver anmälan eller tillstånd.

Nya etableringar av miljöfarlig verksamhet ska göras där det är lämpligt utifrån verksamhetens påverkan på människors hälsa och kringliggande miljö. Vid etablering av nya miljöfarliga verksamheter som kan orsaka störningar i form av buller, ljus eller utsläpp ska platser som ger minsta möjliga störningar för närboende och inverkan på miljön väljas. På platser där miljöfarliga verksamheter redan finns lokaliserade är det viktigt att risken för olägenhet minimeras exempelvis genom att annan bebyggelse undviks.

3.5.3 Förorenade områden och deponier

Inriktning

- Prioritering av särskilt känsliga områden, som exempelvis vattenskyddsområden eller områden med störst risk för översvämningar, vid fortsatta arbeten med potentiellt förorenade områden.
- Prioritering av sanering av förorenade områden som påverkas av skyfall, översvämning och höga flöden.
- Genomföra markundersökningar vid planläggning inom eller i närhet till potentiellt förorenade områden.
- Undersöka möjligheten för annan användning av gamla deponier, t.ex. solcellsparker.

Farliga ämnen i produkter och byggnader riskerar att hamna i miljön och sedan tas upp av växter, djur och människor.

Föroreningar sker huvudsakligen genom utsläpp, spill, läckage eller olyckshändelser. Platser där det bedrivs eller historiskt har bedrivits miljöfarliga verksamheter kan också vara potentiellt förorenade. Det finns också ett flertal nedlagda kommunala deponier som är förorenade och det

pågår ett arbete med åtgärder på dessa för att reducera risken för att föroreningar sprider sig.

Inom Ronneby kommun har länsstyrelsen identifierat ca 600 potentiellt förorenade områden. Ett stort antal av de potentiellt förorenade områdena ligger inom områden som antingen berörs av kommande havsnivåhöjningar eller av potentiella högsta flöden för exempelvis Ronnebyån. Att en viss plats inte är upptagen i förteckning över potentiellt förorenade områden innebär ingen garanti för att det är fritt från föroreningar.

Risken för hälso- och/eller miljöskador kring förorenad mark är beroende av en rad faktorer som föroreningarnas farlighet, föroreningsnivå, spridningsförutsättningar, områdets känslighet samt områdets skyddsvärde.

3.5.4 Radon

Radon är en radioaktiv gas som bildas naturligt i berggrunden. Den finns överallt i vår omgivning, i mark, luft och vatten. Även byggmaterial eller hushållsvattnet kan vara en källa. Gasen är osynligt och luktfri. Med få undantag finns radon överallt i marken, men halterna skiljer sig åt. Det enda sättet att upptäcka radon är genom att mäta. Förhöjda halter av radon i inomhusluften ökar risken att drabbas av lungcancer. Gränsvärdet för nya bostäder är 200 Bq/m³. Samma halt utgör även riktvärde för radonhalt i befintliga bostäder samt lokaler som används för allmänna ändamål.

Information om radon finns i [SGU:s kartvisare](#).

3.5.5. Elektromagnetiska fält

Inriktning

- Sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas.

- Undvik att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält.
- Sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer.
- 0,4μT bör tillämpas vid skyddsavstånd vid nyetablering där människors stadigvarande ska vistas.

Magnetfält finns alltid omkring oss. Fälten är starkast kring källan och styrkan avtar snabbt med avståndet. Mot bakgrund av att forskning inte kan utesluta att exponering för förhöjda magnetiska fält skulle kunna medföra negativa hälsoeffekter bör försiktighetsprincipen tillämpas vid samhällsplanering där det är möjligt.

3.5.6. Buller

Inriktning

- Verka för god ljudmiljö vid befintliga och planerade bostäder, uteplatser, skolor, rekreatiomsområde.
- Mark som kan behöva tas i anspråk för bullerskyddande åtgärder ska säkerställas i detaljplan.
- Nya verksamhetsområden ska inte vara störande för befintlig
- bostadsbebyggelse, likväl som att nya planerade bostadsområden inte förläggs så att de hindrar möjligheten för verksamheter att utvecklas.
- Verka för ökad andel gång-, cykel och kollektivtrafik.

- Utbyggnader som minskar bilanvändandet ska prioriteras för att minska luftföroreningar och buller.

Buller är generellt ett stort folkhälsoproblem i det moderna samhället. I Ronneby kommun är flyg-, väg- och järnvägstrafiken de största bullerkällorna. Särskilt omfattande är störningar förorsakade av den militära flygtrafiken. Även buller från industrier, skjutbanor och andra verksamheter förekommer. Om bullrande verksamheter placeras tillsammans eller till redan bullerpåverkade områden kan ljudnivån höjas ytterligare och riskera störa närboende, vilket måste beaktas i planeringen. Läs mer om buller under 3.4 Miljö kvalitetsnormer.

Vägbuller

En kartläggning över trafikmängder och bullerberäkningar för Ronneby tätort från 2010 visar att bullernivåerna utmed huvudvägnätet i stora delar av vägnätet är högre än vad som ska råda för en god miljö kvalitet vid bostäder. Det kan vara ett problem för de människor som bor och arbetar i de bullerutsatta fastigheterna och påverkar stadsrummets attraktivitet generellt. Den mest effektiva åtgärden för mindre buller är att begränsa motortrafiken samt att sänka hastigheter. Kommunen har även arbetat med nya vägbeläggningar för att sänka buller. Omläggningen av RV 27 i Backaryd och Hallabro kommer att leda till att bullerbelastningen för de boende i tätorternas centrum minskar kraftigt.

Järnvägsbuller

Trafikverket ansvarar för buller från järnvägstrafik. Det är flera faktorer som påverkar uppkomsten av buller från spårbunden trafik. Bland annat är bankroppens uppbyggnad, tågtyp, hastighet, tåglängd och antalet tåg avgörande faktorer.

Buller i havet

I Östersjön är fartyg den enskilt största källan till buller. Det är ett reellt hot mot det marina livet.

Undervattensbuller genereras från fartygstrafik där oljud från motorer, propellrar och generatorer skapar problem för de marina däggdjuren, exempelvis tumlare, som kommunicerar och navigerar med ekolod som ligger på samma frekvens som bullret.

Flygbuller

Flygbuller kan skilja sig avsevärt åt med hänsyn till ljudnivå, ljudfrekvens och utbredning. Buller från flygtrafiken i Ronneby kommun härstammar både från den civila luftfarten, den militära flygtrafiken och övrig flygtrafik. I Ronneby kommun är det den militära flygverksamheten som genererar mest buller. För den militära flygverksamheten har Försvarsmakten utsett ett påverkansområde, området är av försvarsmakten definierat som ett område där den beräknade utomhusnivån kan vara mer än 80 dBA maximal ljudnivå för flygtrafik. Inom detta område är all störningskänslig bebyggelse som bostäder, skolor och vårdcentraler olämplig.

Trafikbullerförordningen innehåller bestämmelser och riktvärden för flygbuller vid planering, nybyggnation, förhandsbesked enligt Plan- och bygglagen. Reglerna om flygbuller omfattar dock inte den militära flygtrafiken.

Ökade ekonomiska anslag till Försvarsmakten och ett svenskt inträde i NATO kan innebära en förändrad trafikering vid F17, vilket kan innebära en förändring i flygbuller. F17 ansöker för närvarande om ett nytt miljötillstånd.

3.5.7. Djurhållning

Inriktning

- Hänsynstagande till befintliga anläggningar vid lokalisering av ny bebyggelse

- Beakta de vedertagna skyddsavstånden vid planläggning och nybyggnation

Djurhållning kan påverka befintlig och ny bebyggelse, men bebyggelse kan även påverka djurhållning. Det kan vara störningar som är mer eller mindre konstanta över tiden på en och samma plats men det kan även vara tillfälliga störningar som sker på varierande plats från år till år. Det kan handla om olägenheter i form av lukt från gödselhantering, flugor och spridning av allergener.

Ronneby kommun är i grunden positiv till etablering av ny djurhållning, ex hästgårdar. Det finns flera olika faktorer att beakta i lokaliseringsprövningen och bedömning måste göras i varje enskilt fall. Det finns bland annat vedertagna skyddsavstånd till befintliga anläggningar för djurhållning.

3.5.8. Krisberedskap och civilt försvar

Inriktning

- Ta fram en klimatanpassningsplan som inkluderar samhällsviktig verksamhet.
- Bevara befintliga skyddsrum i planeringen.

En kris kan göra att samhället inte fungerar som vi är vana vid. Ett förändrat klimat kan göra att översvämningar och skogsbränder blir vanligare. Händelser i omvärlden kan ge brist på vissa livsmedel. Störningar i viktiga it-system kan påverka elförsörjningen. Att ha en god förberedelse för oönskade händelser är grunden för att samhället skall kunna fungera.

Vattenförsörjning, infrastruktur och elförsörjning är viktiga områden för samhällets beredskap och robusthet.

Civilt försvar handlar om hela samhällets motståndskraft vid krigsfara och krig. Civilt försvar är det arbete och den samverkan som sker mellan statliga myndigheter, kommuner, landsting och regioner, privata företag och frivilligorganisationer i syfte att skydda civilbefolkningen.

Ett sätt att skydda civilbefolkningen på är att tillse att det finns skyddsrum. De flesta skyddsrummen i kommunen är belägna i Ronneby tätort eller Kallinge. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap utreder ifall det ska byggas fler skyddsrum eller om nuvarande skyddsrum ska kompletteras med andra former av skydd. En annan viktig del handlar om att stärka samhällets funktionalitet och den enskilde medborgarens robusthet. Det finns samhällsviktiga funktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden och säkerhet, dessa funktioner upprätthålls och säkerställs av samhällsviktiga verksamheter. Verksamheter som är särskilt skyddsvärda, är exempelvis vård, livsmedelsdistribution, förskolor och skolor, boende för äldre och samlingslokaler. I samhället finns det också anläggningar vars verksamhet medför risker för omgivningen. Exempel på sådana anläggningar är hamnar, flygplatser, industrier, kylanläggningar och stationsområden m.fl. Vid detaljplanering och exploatering i närheten av sådana anläggningar ska särskild hänsyn till risker beaktas. För anläggningar som klassas om farlig verksamhet enligt 2 kap 4§ LSO finns riskanalyser framtagna.

3.6 Kulturmiljövärden

Se Karta 14 – 3.6 Kulturmiljövård i kartbilagan.

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Inriktning

- Värna, vårda, framhäv och bygg vidare på kulturhistoriska värden och lokala platsers karaktär.

- Tillgängliggöra och framhäva kulturmiljöer inom besöksnäringen.
- Genom varsam förädling och komplettering av befintliga byggnader och områden kan tidigare outnyttjad bebyggelse och mark få nya användningsområden.
- Planområden och exploatering bör i största möjliga mån undvika fornlämningar.

Kulturmiljöer är miljöer som i varierande grad präglats av olika mänskliga verksamheter och aktiviteter. Det kan vara en enskild anläggning eller lämning, ett mindre eller större landskapsavsnitt, en bebyggelsemiljö, men också ortnamn eller sägner som är knutna till en plats eller ett område.

Målsättningen inom kulturmiljövården är att bevara kulturhistoriskt och miljömässigt värdefulla miljöer och säkerställa dessa mot ej önskvärda förändringar. Genom att platsen bevaras, men också används och utvecklas, kan den hållas levande och platsens årsringar eller skikt blir tydliga. Det behöver inte innebära att man måste välja mellan att bevara eller att bygga nytt, en kulturmiljö ska betraktas som en tillgång.

Ronneby kommun är rik på kulturhistoriska miljöer från olika tider, vilka präglar och stärker specifika platsers eller områdets identitet och karaktär. Att bevara, skydda, men också nyttja dessa genom att tillgängliggöra och informera om dem skapar möjlighet att använda dem som platser för nya verksamheter, som mål för guidade turer och som kunskapskällor. Det gör kulturmiljöerna till en resurs för stads- och bebyggelseutveckling, rekreation, friluftsliv och näringsliv.

3.6.1 Fornlämningar

Eftersom Ronneby och trakten häromkring präglats av mänsklig aktivitet och påverkan sedan minst 500 år före vår tideräkning (Västra vång) är det stor sannolikhet att det

finns fornlämningar i landskapet, både som synliga och dolda lämningar att beakta. Detta ger många områden en lång kontinuitet som bidrar till platsens identitet och människors känsla och stolthet för densamma.

3.6.2 Byggnadsminnen

Det finns sju utpekade byggnadsminnen i Ronneby kommun. Byggnaderna är uppförda under tidsperioden från 1600-talet och fram till tidigt 1900-tal. Länsstyrelsen i Blekinge län har sammanställt en skrift som beskriver samtliga av Blekinges byggnadsminnen. I Ronneby kommun är det följande byggnader som pekats ut som byggnadsminnen:

- Möllerydsstugan
- Backagården i Hakarp
- Johannishus slott
- Tromtö herrgård
- Jordö Missionshus
- Ekholms fotoateljé
- Ronneby brunn

Kyrkliga kulturminnen

Samtliga av de tretton kyrkomiljöer som finns i Ronneby kommun är skyddade som så kallade kyrkliga kulturminnen. Det är följande kyrkomiljöer som berörs i Ronneby kommun:

- Backaryds kyrka
- Bräkne-Hoby kyrka
- Bredåkra kyrka
- Edestads kyrka
- Eringsboda kyrka
- Förkärla kyrka

- Heliga kors kyrka
- Hjortsberga kyrka
- Kallinge kyrka
- Listerby kyrka
- Möjleryds kyrka
- Saxemara kyrka
- Öljuhults kyrka

3.6.3 Orternas kulturmiljöer

Ronneby tätort

Inom och i anslutning till Ronneby tätort finns förhistoriska miljöer med gravfält, boplatser och fornborg från framförallt järnåldern. Detta vittnar om områdets betydelse och brukande redan före den medeltida stadens etablering vid Ronnebyåns vattenfall med åns krökning som naturligt skydd för den då nya bebyggelsen.

Heliga Kors kyrka från tidig medeltid och stadsdelen Bergslagen är kulturhistoriskt värdefulla. Den medeltida stadens karaktär finns bevarad genom gatunätet i denna del av staden. Delar av Ronneby innerstad är bygd på sin medeltida föregångare som delvis finns i ett kulturlager som är begravt under befintlig bebyggelse

Stadsdelen Blekan är tillsammans med Brunnsparken, Rönninge, Ronnebyån och Karön riksintresse för kulturmiljövården. Här finns bebyggelse och miljöer som har stark samhörighet med Ronnebys kurortsepok. Verksamheten anses under sin storhetstid ha varit en av de främsta inom svensk brunnsepok.

Både bebyggelsen och sambandet med Ronnebyån som stråk och funktion är viktiga beståndsdelar i kulturarvet.

Stadens årsringar från olika tidsepoker är värden som är viktiga att ta tillvara i planeringen och utvecklingen av staden. Stadens både äldre och yngre kulturmiljöer är på

detta sätt en värdefull

framtidsresurs med potential att skapa en djupare förankring för stadens invånare.

Kallinge

De gamla bruksmiljöerna påminner om en särskild tid i ortens och landets historia, men det finns också tecken på att människor bott i Kallinge i långa tider dessförinnan. I Hasselstad finns fornlämningar i form av resta stenar och domarringar som ger det böljande landskapet en extra dimension. Kallinge som ort kommer ursprungligen från två olika byar på var sin sida av Ronnebyån. På den östra sidan fanns Kalleberga vars radby fortfarande går att utläsa i bebyggelsen. På den västra sidan låg Häggatorp där flera ursprungliga gårdsbyggnader finns kvar, inbäddade i den yngre bebyggelsen. Kallinge karaktäriseras av den expansiva period som inleddes då Kockums bruksverksamhet skapade nya arbetstillfällen från 1800-talets senare del och framåt i tiden. Både bruksmiljöerna som helhet och även enskilda byggnader så som brukskapet påminner om industriernas inflytande på bebyggelseutvecklingen.

Nästa expansiva period inleddes under 1940-talets mitt då Blekinge flygflottilj anlades på Bredåkra hed. Detta innebar ett förhållandevis intensivt bostadsbyggande de kommande årtiondena. Den omfattande utbyggnaden har inneburit att det runt om i Kallinge finns flera goda exempel på tidstypisk arkitektur från 1930-talet och fram till 1970-talet. Många bebyggelseområden i orten har också kvar en märkbar del av sin ursprungliga karaktär. Perioden speglas också i offentliga byggnader så som det före detta kommunalhuset där detaljarbete och material håller en hög kvalite.

Bräkne-Hoby

Det är som sockencentrum i en rik jordbruksbygd som Bräkne- Hoby kan spåra sitt ursprung. Stora delar av orten har en bibehållen ålderdomlig karaktär i fråga om både vägnät och bebyggelse. Den sydöstra delen av Bräkne-Hoby

omfattas av riksintresse för kulturmiljövården då den speglar ett sockencentrums framväxt till en förindustriell centralort och kommuncentrum. Riksintresset innefattar ett flertal bevarade offentliga byggnader från 1700-, 1800- och 1900-talet. Bland annat ingår Bräkne-Hoby kyrka och Tingsgården i den utpekade bebyggelsemiljön tillsammans med skolmiljöer som förmedlar svenskt skolväsendes historia ur flera perspektiv.

Riksintresseområdets placering i landskapet för att det kan upplevas både från den gamla riksvägen och från den modernare europavägen E22. Riksintressets sammanhang i landskapet gör det känsligt för en indirekt påverkan. Bräkne- Hoby kyrka och Tingsgården utgör landmärken i bygden och skapar ett ur landskapssynpunkt attraktivt skyltfönster från europaväg E22. Detta öppna landskapsrum mellan europavägen och samhället är viktigt att bevara obebyggt.

Järnavik

Järnavik har sedan medeltiden varit en viktig hamn för de småländska bönderna som transporterade bland annat järn, spannmål och timmer till Järnavik för vidare transport ut mot Europa. Byggnader från tiden som utskeppningshamn under sekelskiftet runt år 1900 är packhuset i hamnen, dykdalber i den inre delen av viken samt skeppsbyggmästarens villa. Dessa byggnader är starkt identitetsskapande för Järnavik. De flesta äldre småhusen utmed byvägen byggdes av sjöfolk eller varvets timmermän under slutet av 1800-talet.

Det finns många fornlämningar inom området. Dessa härrör främst från brons- och järnålder och utgörs av bland annatstensättningar och rösen ofta belägna på höjdryggarna ut mothavet. Även yngre lämningar präglar delar av miljön i form av stridsvärn från beredskapstiden då den så kallade Per-Albin- linjen byggdes ut längs Skånes och Blekinges kust.

Söder om europavägen E22 går delar av Kongslijden som påminner om den gamla körvägen längs kusten genom

Blekinge. Delar av den gamla kustvägen är fortfarande möjlig att vandra till fots och en tillgång i landskapet. Även Häradsvägen genom Bräkne-Hoby har en bibehållen karaktär som med sina autentiska värden starkt bidrar till upplevelsen och det gamla sockencentrumet. Även yngre tiders trafikleder bär med sig ett kulturhistoriskt arv så som gamla riksvägen mellan Ronneby och Karlshamn. I sin sträckning och utformning är den gamla riksvägen förbi Bräkne-Hoby ett tydligt minne från 1900-talets folkliga bilism.

Saxemara

I Saxemara finns en centralt belägen kyrka som uppfördes under 1930-talet. Bebyggelsen är varierad med inslag av äldre bostadshus från slutet av 1800-talet och det tidiga 1900-talet. Här finns också Saxemara båtvarv som är av regionalt intresse för kulturmiljövården. Saxemara båtvarv drivs idag i Blekinge museums regi och har en nyckelplats för träbåtsbyggeri i Blekinge. Varvet har en fin närmiljö och Ronneby kommun arbetar med en detaljplaneläggning som syftar till att skydda varvets kulturhistoriska värden och samtidigt möjliggöra en utveckling av den pågående varvsverksamheten. Varvet är idag en småbåtshamn och ambitionen i detaljplanearbetet är att området ska kunna vara ett besöksområde för att uppleva kulturmiljön, men även en pågående verksamhet som tillåter besökarna uppleva ett levande träbåtsvarv.

Johannishus

Johannishus åsar ingår i ett riksintresseområde för kulturmiljövården som bland annat karaktäriseras genom den rika förekomsten av järnåldersgravfält. Längs åsen finns ansamlingar av fornminnen som visar på att människor har bott och verkat här under mycket lång tid. Här har fler sensationella föremål påträffats, bland annat Blekinges största skattfynd och "guldgubbarna" i byn Västra Vång. Johannishusåsen visar tydliga spår efter hur slottets stordriftsjordbruk präglade landskapet på 1600-talet och är utpekade som riksintresse för kulturminnesvården. Även

Hjortsberga kyrka med kringmiljö ingår i riksintresseområdet. Här återfinns också omfattande fornlämningsmiljöer som i många fall är väl bevarade.

Listerby

Ortens medeltida ursprung finns i den gamla kyrkbyn med historiskt centrala funktioner längs den gamla byvägen. Listerby omges av riksintresseområden för kulturmiljövården med förlängningen av Johannishus åsar på den västra sidan och Förkärla centralbygd på den östra. Området är rikt på fornlämningar från olika tidsåldrar som visar på att människor levt och brukat platsen under mycket lång tid. I den yngre bebyggelsestrukturen är 1960- och 1970-talens omvandling tydlig då bebyggelsen utökades söderut med ny skola och bostadsbebyggelse. Listerby kyrka är en central punkt i landskapet för obrutna siktstråk och förståelsen för landskapets kontinuitet.

Backaryd

Runt Backaryd finns fornlämningar och kulturhistoriska lämningar som vittnar om att området har varit bebyggt under mycket lång tid. Kyrkan från 1799 är tillsammans med den fristående klockstapeln på vardera sidan om Värendsvägen är karaktäristiska landmärken i bebyggelsen. I samhället finns exempel på bebyggelse från sekelskiftet runt år 1900 och framåt som visar på samhällets modernare framväxt. Ortens roll som stationsort längs Bredåkra-Tingsryds järnväg är fortfarande synbar då stationshuset finns kvar samtidigt som den gamla järnvägsbanken som idag fungerar som promenadstråk. Delar av bebyggelsen har en bibehållen karaktär med tydliga årsringar från sekelskiftets trähusarkitektur fram till 1960-talets folkhemsgestaltning.

Hallabro

De historiska lämningarna runt Hallabro visar på äldre tiders kolonisering av skogsbygderna. Orten växte fram längs den viktiga handelsvägen som förband Värendsbygden

i Småland med Ronneby. Rutten var en viktig handelsväg för utskeppning av varor från Ronneby och Hallabro blev ett av flera rastställen längs vägen. Hallabro fungerade som bytesstation för den tidiga posttjänstens ryttare och snart växte ett mindre samhälle fram. I samhällets norra spets ligger hembygdsgården Vannslätten som med sin äldre bebyggelse speglar en livsmiljö och verksamhet på en mindre gård som den kunde se ut under 1940-talet. I Hallabro finns flera goda exempel på oförvanskad bostadsarkitektur från folkhemsepoken.

Eringsboda

Eringsboda har en lång historia med koppling till delar av Småland som var folkrika under forntid och medeltid. I skogarna runt Eringsboda finns många lämningar som visar att området varit bebott under lång tid. Bland annat finns ruiner efter torp, linberedningsplatser, tjärdalar och en stor mängd stenmurar och rösen. Orten har vuxit fram vid landsvägen mellan Tving och Linneryd och var fram till 1939 även stationsort vid den tidigare Nättraby-Alnaryd-Elmebodajärnväg, även kallad Krösnabanan. Den gamla banvallen genom samhället ersattes av länshuvudvägen som idag heter Karlskronavägen. Utformningen av samhällets 1900-talsbebyggelse bär tydliga spår av vägens bebyggelse då affärer och hotell tydligt orienterats gentemot huvudvägen. I Eringsboda finns flera goda exempel på trähus från tidigt 1900-tal till 1960-talets folkhemsbebyggelse.

Kulturmiljöer i våra landsbygder, kust och skärgård

Landsbygden i Ronneby präglas av naturlandskapets övergång från kustbygd till skogsbygd. Huvuddelen av de forntida fynden hittas i dalbygden, strax innanför kusten. Ett exempel är den största gravsättningen i Blekinge vid Hjortsberga och här finns även landets äldsta runskrift, Björketorpsstenen. Även skogsbygden rymmer ett rikt och komplext kulturarv med en mängd torpbebyggelse med bevarande odlingslämningar. Längs vattendrag finns också kulturmiljöer som vittnar om åarna som betydelsefulla

kommunikationsleder och kraftkällor.

Blekingarna levde länge på vad jorden, skogen, havet och stenbrotten gav. I kustzonen kan man än idag skönja de små fiskelägena och stenbrotten har på sina ställen skapat en unik miljö. I mellanbygdens sjörika landskap finns flera större byar och ensamgårdar. En del av landsbygdens bebyggelse härstammar från 1800-talet, så som skolhus och missionshus. Dessa används idag ofta som samlingslokal eller är ombyggda för annat ändamål. Huvuddelen av kommunens riksintressen finns inom landsbygderna. Framförallt är de kopplade till natur, kultur och friluftsliv.

Skärgårdens kulturmiljöer karaktäriseras till stor del av bebyggelsen på olika öar så som brunnsvillorna på Karön men också av 1900-talest småskaliga fritidshusbebyggelse på exempelvis Steköarna. Fyrrar, sjömärken och ekonomibyggnader för fiske och sjöfart är karaktäristiskt för Blekingekusten. Det finns även en dold kulturmiljö under havets yta i form av otaliga skeppsvrak varav kung Hans skepp Gribshunden som förläste 1495 är ett av de mer omtalade.

3.7 Areell näring

Se Karta 15 – 3.7 Areell näring i kartbilagan.

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Landsbygdens företagande bygger till stor del på jord- och skogsbruk. Med 4 % är andelen sysselsatta inom jord- och skogsbruk eller fiske i kommunen dubbelt så hög som i

resten av landet. Förutom att producera livsmedel, energi och virke bidrar jord- och skogsbruket även till besöksnäringen. Ett uppsving för närodlat och ekologiskt odlad mat kan innebära nya möjligheter till försörjning genom gårdsbutiker med mera.

Jordbruket i kommunen är främst koncentrerat till kust och mellanbygd där dalgångarna utgör produktiv jordbruksmark, medan de storskaliga skogsområdena präglar kommunens norra del. För såväl jord- som skogsbruk är det viktigt med sammanhållna markområden för en rationell drift.

Jordbruksmark är även viktig för det levande kulturlandskapet och bidrar med arbetstillfällen, energiproduktion, värdefulla biotoper och rekreationsvärden.

3.7.1 Jordbruksmark

Inriktning

- Nya utpekade områden planeras i möjligaste mån i skogsmark framför jordbruksmark för livsmedelsproduktion.
- Ny bebyggelse ska lokaliseras till befintliga bebyggelsestrukturer för att brukningsvärd jordbruksmark så långt möjligt ska kunna bevaras.
- Verka för kombinerad markanvändning vid etablering av solcellsanläggningar på jordbruksmark

Jordbruksmarken är av nationell betydelse. Det innebär att det enbart är bebyggelse och exploatering av väsentligt samhällsintresse som inte kan tillgodoses på annan plats som kan lokaliseras på brukningsvärd jordbruksmark. I begreppet jordbruksmark ingår både åkermark, betesmark och slätteräng.

Jordbruket i Ronneby kommun är främst koncentrerat till kust och mellanbygd där dalgångarna utgör produktiv

jordbruksmark som främst utgörs av slätter och betesvall. Det småskaliga jordbruket med mycket ängs- och betesmarker är särskilt värdefulla som ekosystemproducenter. I Ronneby kommun odlas mest slätter- och betesvall.

Brukningsvärd jordbruksmark

Enligt Jordbruksverket kan all jordbruksmark som det söks stöd för ses som brukningsvärd. Mark som tidigare har brukats kan även den anses vara brukningsvärd även om den inte används i dagsläget.

Väsentligt samhällsintresse

Ett väsentligt samhällsintresse är något som samhället som helhet kan dra nytta av och bör ses både utifrån ett lokalt, regionalt och nationellt perspektiv. Ett väsentligt samhällsintresse för Ronneby kommun är exempelvis

- Strategisk bostadsförsörjning och tätortsutveckling i ett större sammanhang (mer än ett fåtal bostäder),
- Utvecklingsbehov för befintliga verksamheter
- Företagsetableringar som tillskapar fler än enstaka arbetstillfällen
- Byggnader och anläggningar av allmänintresse såsom skolor och allmänna vägar utgör alltid väsentligt samhällsintresse.
- Strategiska etableringar som behövs för att t.ex. förbättra underlaget för kollektivtrafik, service eller utnyttja befintlig bebyggelse och infrastruktur
- Landsbygdsutveckling för att stärka befintliga noder

Annan mer lämplig placering

Det är inte tillräckligt skäl att den bebyggelse som planeras syftar till att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse för att det ska vara tillåtet att ta jordbruksmark i anspråk. Det krävs dessutom att behovet inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i

anspråk.

Översiktsplanen pekar ut de områden som bedöms vara viktiga för utvecklingen av tätorter och det lokala näringslivet. Några av de föreslagna utbyggnadsområden ligger inom område för brukningsvärd jordbruksmark. För att minska behovet av att ta jordbruksmark i anspråk eftersträvas en förtätning av befintliga tätorter och samhällen istället för att planera ny bebyggelse på jungfrulig mark. Nya områden har i möjligaste mån planerats i skogsmark framför jordbruksmark. För varje enskilt område har en avvägning gjorts mellan de allmänna intressena att bevara brukningsvärd jordbruksmark och att främja en god ekonomisk tillväxt, en effektiv konkurrens och bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Det har också undersökts om allmänna intressen, ekonomisk tillväxt och bostadsförsörjning kan tillgodoses på annat sätt. De utpekade utbyggnadsområdena ska användas för de ändamål som de är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov.

I de fall där exploatering föreslås på jordbruksmark har bedömningen gjorts att platsens närhet till befintlig bebyggelse, service och starka transport- och kollektivtrafikstråk väger tyngre än att bevara jordbruksmarken och istället sprida nya investeringar över ett större område.

Klassning och metodik för värdering av brukningsvärd jordbruksmark

Ronneby kommun har låtit ta fram en klassning av jordbruksmarken inom kommunen. Klassningen av brukningsvärd jordbruksmark är ett verktyg för kommunen vid utpekande av den framtida markanvändningen. Det indikerar var lågt respektive högt värderade jordbruksblock finns och bidrar till att kunskap i de prioriteringar och avvägningar som görs samt påvisa var exploatering kan riskera minst påverkan.

Klassningen är gjord utifrån tre parametrar på jordbruksmark som ingår i Jordbruksverkets jordbruksblock;

- God arrondering (åkrarnas läge i förhållande till varandra i ett lantbruk)
- Närhet till jordbrukscentrum
- Marker nära djurhållande gårdar

Klassningen visar att den högst värderade jordbruksmarken finns sydost om Ronneby tätort och norr och söder om Bräkne- Hoby. Öster om Kallinge finns också värdefull jordbruksmark.

Nordväst om Ronneby finns värdefulla jordbruksmarker vid Lilla och Stora Silpinge och längs riksväg 27. Det är här den största koncentrationen av djurgårdar finns samt närhet till jordbrukscentrum.

Hållbart jordbruk

Klimatförändringar kan få stor påverkan på jordbruket. Torka kan ge sämre skördar, ökade skadedjursangrepp, ökad vattenförbrukning, försaltning och påverkan på biologisk mångfald. Översvämning och skyfall kan orsaka ökad övergödning och produktionsbortfall. Åtgärder som gör att vatten uppehåller sig längre i landskapet såsom våtmarker och vattenmagasinering, dammar, översilnings- och utjämningsytor leder till ökad motståndskraft mot klimatförändringar.

Våtmarker kan även anläggas för att fungera som bevattningsdammar vilket gör lantbruket och djurhållning mindre känsligt för torka samt skapar buffert av vatten i landskapet.

Vidare gör klimateffekterna i världen att den svenska jordbruksmarken blir mer värdefull. Ett varmare klimat kan också gynna det svenska jordbruket med längre odlingssäsong. Lokal matproduktion minskar behovet av transporter och därmed klimatpåverkan och ökad självförsörjningsgrad ger även större stabilitet.

Med stora ytor och högt energibehov är lant- och jordbruksfastigheter optimala för att kunna dra nytta av solenergi. Jordbruksområden kan fortfarande brukas under drift och därefter kan de återställas till ursprunglig markanvändning.

3.7.2 Skogsbruk

Inriktning

- Vid exploatering av skogsmark ska hänsyn tas till naturvärden, möjliga spridningskorridorer och rekreation.
- Verka för att ekosystemtjänster från skogen integreras vid planering, byggande och förvaltning.

Skogsmarken har inte status som riksintresse, men är av nationell betydelse. Åtgärder som påtagligt försvårar ett rationellt skogsbruk bör undvikas.

Ungefär tre fjärdedelar av Ronneby kommuns markyta består av skogsmark, det är framförallt barrskogar med produktionsmål som dominerar. Kommunen hyser en relativt stor andel ädellövskog, 11 % av kommunens markyta. Denna skog är mycket värdefull både ur biologiskt och rekreativt avseende.

Ädellövsskogen återfinns framförallt i kustområdet och vid Bräkneåns dalgång.

Kommunens skogsinnehav består av park- och tätortsnära skog, hänsynsmark och produktionsskog. I den park- och tätortsnära skogen bedrivs inget kommersiellt skogsbruk, utan syftet med skötseln är att skapa tillgänglig skog för rekreation. I hänsynsmarken ingår mark som är skyddad exempelvis genom Natura 2000, naturreservat, biotopskydd, naturvårdsavtal, nyckelbiotoper, ädellövskog, hållmarker och myr.

Produktionsskog utgör ungefär en fjärdedel av kommunens innehav av skogsmark. Ronneby kommun har en skogsstrategi antagen av kommunfullmäktige och en

miljöcertifierad skogsskötsel som handlar om att bedriva ett långsiktigt och uthålligt skogsbruk med hänsyn till miljö, sociala intressen och produktion.

[Läs skogsstrategin här](#)

Hållbart skogsbruk

Klimatförändringar innebär stora utmaningar för skogen och vårt sätt att bruka den. Ett skogstillstånd som är mer klimatanpassat när det gäller trädslagsblandning, skötselmodeller och tekniker är önskvärt och skulle ge oss ett förbättrat skydd och en annan beredskap.

Sett ur ett klimatperspektiv är den ensidiga produktiva skogen där ett aktivt skogsbruk bedrivs kommunens viktigaste skog.

Denna skog växer ungefär dubbelt så snabbt och bär dubbelt så stora volymer och därmed dubbelt så mycket koldioxid per ytenhet som hänsynsskogen. Å andra sidan är en blandad och skiktad skog mer resilient, dvs. motståndskraftig och lättare att forma om efter hand, jämför med att nyanlägga skogar med bara ett trädslag på stora arealer.

Skogen är en viktig livsmiljö för olika djur- och växtarter, källa till förnybara råvaror och värdefull för friluftsliv och rekreation.

Skogsmark erbjuder ett flertal viktiga ekosystemtjänster. Läs mer om ekosystemtjänster i 4.3.1. Grön- och blåstruktur, friluftsliv och rekreation.

4. Mark- och vattenanvändning

Planeringen av Ronneby kommun utgår från strategiska överväganden. Resultatet är en önskvärd utveckling av kommunens mark- och vattenområden.

HÖGA UPPLELSEVÄRDEN

ETT ROBUST SAMHÄLLE

LIVSKRAFTIG NATUR

LEVANDE LANDSBYGDER

EFFEKTIVARE
INFRASTRUKTUR

RONNEBY 2045

HÖG LIVSKVALITÉ

KONKURRENSKRAFT
OCH TILLVÄXTETT INKLUDERANDE
SAMHÄLLEHÅLLBAR BEBYGGELSE-
UTVECKLING

4.1 Fokusområden

4.1.1 Agenda 2030, strategiska målområden och fokusområden för ett hållbart Ronneby 2045

De globala målen är 17 ambitiösa och universella mål som antogs av världens ledare 2015. Målen ska bidra till socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling och vara uppnådda till år 2030 i världens alla länder.

De tre dimensionerna av hållbar utveckling, det vill säga de ekonomiska, sociala, och miljömässiga dimensionerna, var en viktig utgångspunkt i framtagande av de globala målen. De tre perspektiven genomsyrar målen för att skapa hållbar, inkluderande och rättvis utveckling för alla. Flera av målen är beroende och direkt kopplade till varandra.

Ronneby kommun har en kommunövergripande vision och arbetar med strategiska målområden. De strategiska målområdena har en direkt koppling till de globala målen.

Översiktsplan 2045 tar avstamp i visionen och de strategiska målområdena från 2021.

Tre av de strategiska målen har stor bäring på den fysiska planeringen:

- Barn och ungas behov
- Attraktiv och trygg livsmiljö för alla
- Tillväxt och näringslivssamverkan

Utifrån dessa tre mål har nio fokusområden formulerats vilka anger riktningen för översiktsplanens arbete för en hållbar utveckling av Ronneby kommun.

- Livskraftig natur
- Höga upplevelsevärden
- Ett robust samhälle
- Levande landsbygder
- Hög livskvalité

- Hållbar bebyggelseutveckling
- Konkurrenskraft och tillväxt
- Effektivare infrastruktur
- Ett inkluderande samhälle

De nio fokusområdena är ömsesidigt beroende av varandra och behöver därför förstås som en helhet för ett hållbart Ronneby.

Livskraftig natur

En livskraftig natur handlar om att ha fungerande ekosystem där djur och växter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd. Robusta ekosystem kan skydda oss mot förändringar och är en försäkring inför framtida behov.

Biologisk mångfald är avgörande för att ekosystem ska fungera och göra nytta som att rena vatten och luft, lagra kol, ge hälsa och rekreation samt pollinera våra grödor.

Genom att fortsätta beakta våra höga naturvärden, erbjuda attraktiva grönområden och utveckla gröna och blå stråk skapas sammanhängande strukturer som är viktiga för människor, djur och växter.

Höga upplevelsevärden

Höga upplevelsevärden handlar om att kunna erbjuda en innehållsrik och aktiv fritid med ett utbud som motsvarar efterfrågan hos kommunens invånare. Det handlar också om att lyfta Ronnebys tillgångar i form av den historiska närvaron, de unika kulturmiljöerna och den vackra naturen. Det är av stor betydelse att uppmärksamma vår unika kust- och skärgårdsmiljö, vårt levande kulturliv och skapa evenemang, upplevelser och besöksmål som tilltalar både boende, besökare och näringsidkare under årets alla årstider.

Ett robust samhälle

Genom att planera för och bygga ett robust och resilient samhälle kan vi hantera utmaningar och kriser och motstå

kommande förändringar och effekterna av dessa. Att stärka grundläggande funktioner som energiförsörjning, kommunikationer, transporter, tillgången till livsmedel och dricksvatten är av stor betydelse. Vi behöver anpassa bebyggelseutvecklingen till ett förändrat klimat och se till att det finns en beredskap i planeringen som bidrar till att mildra eller hindra effekter av klimatförändringarna.

Ett robust samhälle innefattar även att stärka medborgarnas förutsättningar för en god hälsa. Hälsöfrämjande och förebyggande arbete är därför ett strategiskt val både för att klara kommande generationers välfärd och framtida kriser. Det civila samhället behöver få förutsättningar att verka och tillåtas att fortsatt vara en viktig del i arbetet med att göra människor delaktiga samt bidra till samhällsutveckling, välfärd och vara ett stöd vid kriser.

Levande landsbygder

Landsbygderna är olika platser med olika identiteter. För att skapa möjligheter för människor, att med god livskvalitet, leva, bo och verka i våra landsbygder behöver vi ta del av lokal kunskap och kännedom. Planeringen och utvecklingen av landsbygderna bör därför uppmärksamma behov, utmaningar och drömmar som upplevs här. Genom att också stärka de regionalt utpekade strategiska noderna med ett mer utvecklat utbud som tilltalar både boende, besökare och näringsidkare skapas förutsättningar för levande landsbygder.

Hög livskvalitet

Livskvalité handlar om både fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Att erbjuda hög livskvalité handlar om att fortsätta främja närheten och tillgängligheten till offentlig och kommersiell service, arbete, rekreation och fritidsaktiviteter. Det handlar också om att erbjuda hälsosamma-, trygga livsmiljöer, attraktiva boendemiljöer med närhet till gröna områden och skapa förutsättningar för en trivsamt vardag i livets alla skeden. Genom att främja dessa skapas goda förutsättningar för en jämlik hälsa där medborgarna mår bättre både fysiskt och psykiskt.

Ett inkluderande samhälle

Både fysiska och sociala strukturer påverkar möjligheten till ett inkluderande samhälle. Genom att planera för och erbjuda god samhällsservice, trygga och tillgängliga livsmiljöer samt gemensamma mötesplatser med en god gestaltad miljö som främjar integration skapar vi förutsättningar för platser där vi kan bo, leva och verka hållbart tillsammans.

Genom att tidigt identifiera och stärka sociala aspekter som mångfald, trygghet, jämställdhet, barn- och äldres perspektiv och universell utformning i våra samhällsbyggnadsprocesser kan vi utveckla boende- och livsmiljöer i riktning mot ett socialt inkluderande samhälle.

En inkluderande samhällsbyggnadsprocess där flera perspektiv förmedlas är i sig avgörande för utformningen av människors livsmiljö. Det bidrar till att människor känner sig mer delaktiga i utvecklingen, vilket kan öka känslan av tillhörighet till platsen.

Hållbar bebyggelseutveckling

En hållbar bebyggelseutveckling handlar om att planera för utveckling av våra tätorter, landsbygder och infrastrukturen för att möta behoven hos de som bor och verkar i kommunen, skapa ett samhälle för alla och minska påverkan på klimat och miljö. Genom att förädla och komplettera och bygga vidare på den infrastruktur som finns kan resurseffektivt byggande skapas. Vid förädling och komplettering skapas mer underlag för både kommersiell och offentlig service och ett minskat behov av energi och transporter.

Komplettering av bebyggelse bör ske på ett sådant sätt att strukturen inte blir för tät på bekostnad av att grön- och rekreationsområden försvinner. Förädling av stadsmiljöns kvaliteter prioriteras, både när det gäller gestaltning och funktion. God gestaltning av de offentliga rummen stärker Ronnebys identitet och kommunens attraktionskraft. Blandade boende- och upplåtelseformer främjar integration och ger en möjlighet att erbjuda bostäder under livets alla skeden.

Konkurrenskraft och tillväxt

Konkurrenskraft och tillväxt handlar om att skapa förutsättningar för ett hållbart näringsliv och företagande samt stärka Ronneby som plats. Näringslivet är en viktig motor för kommunens tillväxt, attraktivitet och arbetsmarknad. Ronneby kommuns strategiska placering mitt i länet med bra kommunikationer ger ett stort etableringsintresse som behöver bemötas genom att erbjuda attraktiva lägen för olika företag och branscher. Att vara konkurrenskraftig innebär också att det finns en matchning mellan kompetens och utbud på arbetsmarknaden.

Genom att förstärka platsvarumärket Ronneby, förbättra förutsättningarna för befintlig handel och utveckla centrum till en attraktiv stadskärna för både boende, besökare och näringsidkare kan bilden av Ronneby stärkas. Genom att ta tillvara på Ronnebys attraktionskraft finns förutsättningar för en hållbar och växande besöksnäring och en stor potential att locka nya invånare och fortsätta vara en attraktiv boendekommun i livets alla skeden.

Effektiv infrastruktur

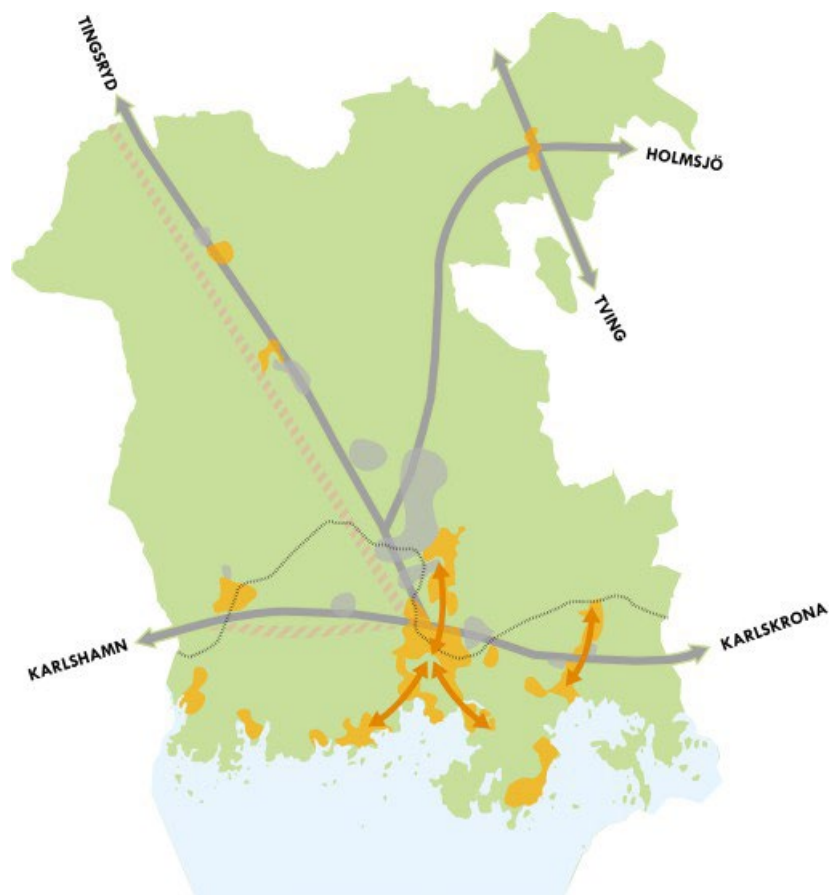
För ett väl fungerande och hållbart samhälle och ett starkt näringsliv är en väl utbyggd och effektiv infrastruktur en av de viktigaste förutsättningarna. Infrastruktur är allt ifrån vägar, kollektivtrafik, laddstationer och ledningar (VA, fiber, fjärrvärme).

Starka kollektivtrafikstråk skapar närhet i staden, kopplar samman landsbygder och stad samt stärker de regionala förbindelserna. En öppenhet för nya transportlösningar samt att eftersträva effektiva bytespunkter mellan olika transportslag främjar en hållbar och kombinerad mobilitet. Flygplatsen är av stor betydelse för att knyta ihop Ronneby kommun med övriga delar av Sverige och omvärlden. Hållbara lösningar som minskar persontransporternas och varustransporternas miljö- och klimatpåverkan bör eftersträvas.

4.2 Utvecklingsinriktning

Se Karta 16 – 4.2. Utvecklingsinriktning i kartbilagan.

Utvecklingsinriktningen visar de viktigaste strategiska sambanden och den långsiktiga intentionen för utveckling av bebyggelse, kommunikationer, natur och friluftsliv i kommunen. Sambanden är redovisade översiktligt för att visa på generella riktningar och inte exakt utbredning.

Detaljerad utvecklingsinriktning med bostäder och verksamhetsmark för översiktsplan Ronneby 2045.

4.2.1 Bebyggelse

Ronneby kommun ska fortsätta utvecklas som boendeort och erbjuda attraktiva boendemiljöer med ett varierat bostadsutbud. Kust- och sjönära bostadsbebyggelse kan erbjudas i Ronneby.

Näringslivet ska ges möjlighet att växa och ny verksamhetsmark erbjudas för att möjliggöra expansion och nyetablering.

I Ronneby kommun finns nio tätorter fördelade över hela kommunen, men med en viss förskjutning mot kusten. Ronneby är kommunens centralort med fullskaligt serviceutbud och resterande åtta orter är serviceorter med fullt eller begränsat serviceutbud.

Verksamhetsmark planeras i huvudsak utanför centralorten och i anslutning till serviceorterna samt utmed de stora kommunikationslederna väg E22 och riksväg 27. Här finns ofta utbyggd infrastruktur och teknisk försörjning. Intill redan befintliga etableringar kan ytterligare etablering ske och skapa kluster vilket gynnar näringslivsutvecklingen.

I anslutning till den nya trafikplatsen Vambåsa på norra sidan av väg E22 vid den östra kommungränsen, finns förutsättningar att skapa ett nytt verksamhetsområde. Samarbete med Karlskrona kommun kan göra området än mer expansivt.

Bostadsmark och service planeras i huvudsak till centralorten och serviceorterna. Kust- och sjönära lägen pekas ut för bostadsbebyggelse. Efterfrågan på bostäder förväntas vara störst i de södra kommundelarna. Vissa serviceorter och områden kopplas till varandra i par och ses i ett sammanhang med möjlighet att komplettera varandra gällande bland annat offentlig och kommersiell service.

Ronneby fortsätter vara centralorten i kommunen. Större tillskott av nya bebyggelseområden för bostäder planeras söder om tätorten i ett stråk mot Aspan likväl som Saxemara. Det finns även viss möjlighet att förädla och komplettera bebyggelsen inom tätorten. Utbyggnad och utveckling av verksamheter sker framförallt vid den östra och västra infarten.

Kallinge fortsätter utvecklas som serviceort. Större tillskott av nya bebyggelseområden planeras söder om tätorten och det finns även viss möjlighet att förädla och komplettera bebyggelsen inom tätorten. Befintligt bostadsbestånd kompletteras för att skapa ett varierat utbud av bostadsformer. De västra delarna av Kallinge utmed Rv 27

pekas ut för verksamhets- och företagsetableringar.

Bräkne-Hoby och Järnavik ses i ett sammanhang och bedöms komplettera varandra. Bräkne-Hoby fortsätter utvecklas som serviceort medan Järnavik utvecklas som värdekärna för friluftsliv och besöksnäring. Större tillskott av nya bebyggelseområden planeras i både Bräkne-Hobys östra och västra delar och det finns även viss möjlighet att förädla och komplettera bebyggelsen inom tätorten. I Järnavik pekas ett område ut för möjlig reträtt av infrastruktur, verksamhet och bostäder.

Johannishus och Listerby ses i ett sammanhang och fortsätter utvecklas som serviceorter. De två expansiva orterna orienterar sig mot varandra med E22 i mitten. Orterna föreslås utvecklas vad gäller bostadsutbyggnad, kommunikationer och service.

Befintligt bostadsbestånd föreslås kompletteras för att skapa ett varierat utbud av bostadsformer. Mindre verksamhetsområden planeras i nära anslutning till E22.

Backaryd och Hallabro ses i ett sammanhang och fortsätter utvecklas som serviceorter. De kompletterar varandra och försörjer kommunens nordvästra del. Efter omläggningen av Rv 27 kommer både Hallabro och Backaryd få nya förutsättningar för attraktiva boendemiljöer då samhällenas centrum blir mindre påverkade av genomfartstrafik.

Befintligt bostadsbestånd föreslås kompletteras för att skapa ett varierat utbud av bostadsformer. Genom utbyggnad av bostäder och verksamheter inom och i orternas utkanter kan offentlig och kommersiell service bevaras och stärkas.

Eringsboda utvecklas i sin funktion som serviceort för de nordöstra delarna av kommunen. Genom möjlighet till utbyggnad av bostäder stärks underlaget för befintlig service samtidigt som det ger möjlighet till utökad service och kollektivtrafik. Befintligt bostadsbestånd kompletteras för att skapa ett varierat utbud av bostadsformer.

Saxemara utvecklas i sin funktion som serviceort för den mellersta kusten. Saxemara är en attraktiv bostadsort och

mer bostadsbebyggelse väster om bykärnan, mot Spjälkö, förväntas kunna skapa underlag för utökad service på orten. I Saxemara pekas ett område ut för möjlig reträtt av service och bostäder.

4.2.2 Kommunikationer

Ronnebys strategiska läge vad gäller infrastruktur och kommunikationer bidrar till dess attraktionskraft. Ett effektivt transportsystem och hållbara kommunikationer är viktiga delar för företagsetableringar och att fortsätta attrahera arbetskraft och vara en attraktiv boendeort.

De huvudsakliga kommunikationsstråken i kommunen följer Blekinge kustbana, E22 och riksväg 27. Huvuddelen av förändringarna i markanvändning föreslås utmed dessa stråk. Utmed E22 och riksväg 27 finns områden med särskilt goda förutsättningar för verksamheter. I anslutning till järnvägen och flygplatsen finns dessutom förutsättningar för att skapa en nod för kommunikationer och ett verksamhetsområde, kallat Knutpunkt Blekinge. Ronneby Airport och grannkommunernas hamnar är viktiga funktioner för kommunens och regionens goda transportsamband.

En rätare Blekinge kustbana pekas ut och kräver att det finns två parallella system genom Blekinge; ett regionaltåg med få stopp och kortare restider samt ett lokaltåg som stannar på fler orter. Med en regional järnväg med fokus på tillgängligheten inom länet finns möjlighet till fler stationslägen. Nya stationslägen pekas ut i Johannishus och söder om Ronneby Airport.

En ny järnväg som kopplar ihop Ronneby med stambanan pekas ut och bidrar till en stärkt koppling mot Växjö, Alvesta och norrut mot Stockholm.

För att möjliggöra för ytterligare handlingsfrihet och säkerhet inom Ronneby Garnison i Kallinge föreslås en alternativ vägsträckning av Väg 653, väster om befintlig verksamhet.

För att skapa attraktiva boendemiljöer i kommunens serviceorter och på landsbygderna, med god tillgång till arbetsmarknad och utbildning krävs fungerande och effektiva kommunikationer såväl inom som till angränsande kommuner. Viktiga knutpunkter för transportsystemet pekas ut på åtta platser i kommunen. I dessa noder ska kollektivtrafikens anläggningar och omgivningen utvecklas för ett smidigare resande. Det ska vara möjligt att byta mellan olika transportslag och hela-resan-perspektivet beaktas.

Kommunikationsstråk för kollektivtrafik och gång- och cykel till värdekärnor för friluftsliv liksom noder för besöksnäring utvecklas för att möjliggöra ett hållbart resande med ett hela-resan-perspektiv. Tillgången till skärgården ökar genom utökad skärgårdstrafik från flera platser. Närheten till kusten stärks också av föreslagen kustnära cykelväg genom Blekinge.

Ombyggnationen av E22 mellan Ronneby och Nättraby möjliggör för utökad cykelpendling mellan Ronneby och Karlskrona.

En bättre förbindelse behövs också mellan Bräkne-Hoby och Ronneby tätort.

4.2.3 Natur och friluftsliv

Ronneby kommun har höga naturvärden och naturen har stor betydelse för kommunens invånare likväl som för besöksnäringen.

Områden med stor betydelse för människors rekreation och upplevelser av natur finns på många platser i kommunen.

Vikten av stråk, sammanhängande naturområden liksom tätortsnära och mångfunktionella grönytor beaktas. Genom att klustra och koncentrera ny bebyggelse till redan befintlig bebyggelse, infrastruktur, och teknisk försörjning kan påverkan på naturmiljön minimeras.

Utmed kusten är både land och vatten viktigt för friluftslivet

och viktiga platser för båtlivet ska stärkas för att skapa bättre service. Skärgården är ett besöksmål och tillgängligheten till den bör öka genom t.ex. fler bryggor.

Genom att koncentrera satsningar till vissa områden kan dessa platser göras mer tillgängliga med service och information samtidigt som kvaliteterna i landskapet bevaras och de större ytorna med grönstruktur inte delas upp och fragmenteras. Brunnsparken, Karlsnäsgården och Järnavik pekats ut som värdekärnor för friluftsliv. Områdena har höga naturvärden, ett visst serviceutbud och möjlighet att utöva flera typer av friluftsliv.

Bräkneåns och Ronnebyåns dalgångar hyser stora kvalitéer för friluftslivet och innehar också mycket höga biologiska värden. Områdena kring Listersjöarna, Skärsjön och Salsjön utgör delar i större sammanhängande rekreatjonsområde.

4.3 Ämnen

Ronneby kommun har ett strategiskt bra läge i Blekinge och är en attraktiv kommun vad gäller boendemiljöer, företagande och naturupplevelser. Med utgångspunkt i de

tre dimensionerna av hållbar utveckling skapas goda förutsättningar för ett hållbart Ronneby.

I detta kapitel kan du läsa om:

4.3.1 Grön- och blåstruktur, friluftsliv och rekreation

4.3.2 Vattenområden

4.3.3 Vård och omsorg

4.3.4. Försvarsmakten

4.3.5 Arkitektur och gestaltad livsmiljö

4.3.6 Bostadsförsörjning, bostadsutveckling och befolkningstillväxt

4.3.7 Infrastruktur och kommunikationer

4.3.8 Teknisk försörjning

4.3.9 Näringsliv, handel och service

4.3.10 Besöksnäring

4.3.11 Social hållbarhet

4.3.12 Kultur och fritid

4.3.13 Skola och utbildning

4.3.1 Grön- och blåstruktur, friluftsliv och rekreation

Se Karta 17 – 4.3.1 Grön- och blåstruktur, friluftsliv och rekreation i kartbilagan.

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Avsnittets koppling till fokusområdena

Grön- och blåstruktur

Grön- och blåstruktur är sammanhängande system av gröna områden som parker, naturmark och vatten i anslutning till bebyggda miljöer. Grön- och blåstrukturen bidrar med både ekologiska, sociala och kulturella värden såsom livsmiljö för djur och växter, rekreation och kulturmiljöer.

Inriktning

- Kommunen ska värna värdefulla gröna och blå miljöer för att ta vara på den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster.
- Kommunen ska arbeta för att koppla samman områden med grönstruktur och våta områden för en robustare grönblå infrastruktur.

Variationen av gröna och blå miljöer i kommunen är stor. Det karaktäristiska mosaiklandskapet med många mindre biotoper behöver värnas och ingå i ett större system. Genom att bevara och låta gröna och blå områden vara sammanhängande i så kallade korridorer och i större mer ostörda områden kan fler arter av växter och djur leva och förflytta sig. Fler arter ger en högre biologisk mångfald och en högre biologisk mångfald skapar ett robustare system som bättre kan stå emot framtida klimatförändringar.

En sammanhållen grön- och blåstruktur bidrar även till större rekreatiomsområden för människor, boende och besökare.

Tillämpning av buffertzoner mellan natur och tillkommande bebyggelse kan utgöra platser för både rekreation och en

ökad mångfald bland både djur och växter. Genom att värna gröna och blå miljöer och koppla samman dem kan de bidra med fler förutsättningar för biologisk mångfald och fler ekosystemtjänster.

Blekinge är ett våtmarksfattigt län och många av våra våta miljöer påverkas negativt av klimatförändringar och bortledning av vatten vid exploatering. Stora arealer våtmark har historiskt torrlagts för att gynna jord- och skogsbruk. Våtmarker har stor betydelse för växt- och djurlivet, fungerar som naturliga reningsverk för vattnet samt bidrar till den vattenhushållande förmågan i landskapet.

Ekosystemtjänster och klimatförändring

Inriktning

- Främja ekosystemtjänster och grönytor som kan ha många funktioner.
- Kommunen ska arbeta för att hantera dagvatten och torka med gröna eller andra naturbaserade lösningar.
- Säkerställa ytor och verka för grönstruktur och mångfunktionella ytor för att minska klimatrisker vid bostadsbebyggelse och etablering av verksamheter och handel.

Ekosystemtjänster kan beskrivas som "Ekosystemens direkta och indirekta bidrag till människors välbefinnande". Det är ett samlingsbegrepp för en mängd produkter, tjänster och andra värden som ekosystem förser oss med, exempelvis bins pollinering av fruktträd, lövens förmåga att rena och syresätta luft, att det finns fisk i vattnet och att det är skönt att sitta i skuggan under ett träd.

Generellt sett ger en större grönyta eller skog fler ekosystemtjänster. Strategiskt utformade och placerade grönytor kan skapa större sammanbundna områden med fler ekosystemtjänster.

Genom att skapa multifunktionella ytor, platser där grönska

och andra funktioner så som mötesplatser eller parkeringar finns på samma yta, kan vi både i mer och mindre centrala delar av kommunen dra nytta av ekosystemtjänster så som skugga under varma dagar, dagvattenhantering vid mycket regn och en vacker miljö för rekreation.

Skadelindring vid planering och exploatering

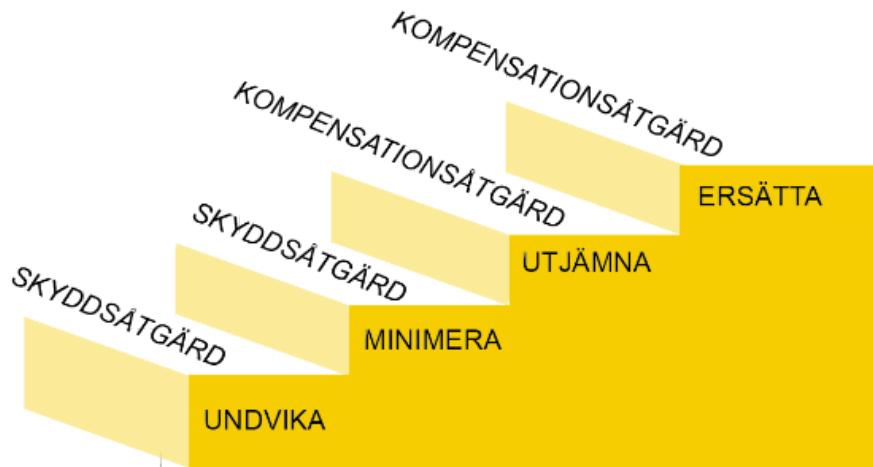
Inriktning

- Kommunen ska arbeta utifrån skadelindringshierarkin.
- Utredningar av naturvärden bör göras i ett större sammanhang än enskilda planuppdrag.

Vid exploateringar ska man i första hand försöka undvika eller minimera påverkan, genom skyddsåtgärder. Först om detta inte är möjligt kan kompensation övervägas. Detta innebär att skador vid exploatering i första hand ska undvikas genom god planering, i andra hand ska hänsyn tas vid utformning av verksamheten för att minimera skadan av exploatering och i tredje hand ska efterbehandling och andra avhjälpande åtgärder på plats genomföras för att så långt det är möjligt mildra de negativa effekter som uppstår. Det är först om skada kan förväntas återstå trots att samtliga dessa åtgärder vidtagits som kompensation kan bli aktuellt.

Kompensationsåtgärder innebär att funktioner och värden som går förlorade vid en exploatering kompenseras. Det kan ske genom åtgärder inom planområdet eller på en annan plats i kommunen.

Genom att utreda förekomst av naturvärden inom ett större område än ett avgränsat planuppdrag kan skadelindring hanteras i en annan skala och bättre förutsättningar ges för att undvika eller minimera påverkan på grönstruktur och naturvärden.

Bildkälla: Frivillig ekologisk kompensation i planering och byggande - PBL kunskapsbanken - Boverket

Grönstruktur i boendemiljö och bostadsnära natur

Inriktning

- Säkerställa tillgänglighet till bostadsnära natur och främja en sammanhängande grönstruktur i tätorterna.
- Verka för mångfunktionella ytor inom befintlig och ny bostadsbebyggelse.
- Verka för 3-30-300 vid exploatering och inom befintliga områden.
- Planera för enklare skötsel och större biodiversitet.

Bostadsområdets utformning och avstånd till naturområden påverkar människors fysiska aktivitet. Både den nära naturen och den gröna utformningen är viktiga delar i ett socialt och ekologiskt balanserat samhälle. En tumregel för grönska är 3-30-300. Den betyder att alla ska kunna se minst se 3 träd från sitt hem, skola och arbete. Att det ska finnas en kron-teckningsgrad på minst 30% i varje kvarter. Att det ska vara högst 300 m till närmsta grönområde från hemmet. I Ronneby kommun har alla invånare mindre än 300m till närmsta grönområde och detta ses som en styrka, medan

krontäckningen varierar beroende på område. 3-30-300 är ett viktigt tankesätt även i befintliga områden och att komplettera bebyggelsen där detta behövs kan höja många värden för både invånare, besökare och miljön.

Även om naturen så gott som alltid är nära hemmet i Ronneby kommun finns det brister i tillgänglighet och kvalité.

Vattendrag, större vägar och järnväg utgör barriärer. Förbättrad tillgänglighet till grönområden och till utemiljöer i bostadsområden är till nytta för alla. Det är också ett sätt att minska skillnader i hälsoläget mellan olika sociala grupper.

Framförallt i socioekonomiskt utsatta områden kan en attraktiv gestaltning av närmiljön ha stor betydelse för hälsa och välbefinnande.

Områden med äldre flerbostadshus kännetecknas ofta av enkla utemiljöer med exempelvis stora gräsytor utan speciell funktion. I dessa områden finns det en stor potential att höja områdets attraktivitet och möjligheten till en rik närmiljö genom att förvalta och göra mindre förändringar i grönskan.

Med fördel kan olika funktioner samlokaliseras till en plats eller ett stråk och skapa multifunktionella ytor för möten och rekreation.

Genom att "förvilda" delar av befintliga och nya grönområden kan den biologiska mångfalden öka samtidigt som skötselinsatser minskas.

Landskapsbild och identitet

Inriktning

- Utgå från landskapets grundmönster och bygdens kulturvärden vid bebyggelseutveckling.
- Kommunen ska lyfta fram landskapselement och grönska som är identitetsskapande för de olika orterna.

Det finns tre övergripande landskapstyper i Ronneby kommun, skogsbygd, mellanbygd och havsbygd. Hur vi väljer att utveckla och exploatera våra samhällen och tätorter påverkar deras uttryck, utseende och identitet. Men det kan även påverka den biologiska mångfalden och de ekosystemtjänster som vi får från grönstrukturen.

Enligt den europeiska landskapskonventionen har alla innevånare rätt till sitt naturliga landskap, där man utnyttjar naturen för ekologiska och ekonomiska ändamål och som man känner igen sig i. Landskapet innefattar topografin som i Ronneby kommun präglas starkt av den så kallade sprickdalsterrängen. Ådalar och bäckar har genom isavsmältningen grävt sig ner mellan de ibland nästan kala urbergsryggarna. Detta ger naturen ett särpräglat utseende och skapar en väldig fragmenterad biodiversitet med olika ekosystem på en liten yta.

Genom att arbeta med exploatering utifrån hur landskapet ser ut och hur den befintliga bebyggelsen vuxit fram kan vi bevara den identitet och de fördelar som grönskan inom och runtomkring våra samhällen ger oss. Till exempel kan vi hålla våra dalgångar öppna och utan bebyggelse för att bevara identiteten av landskapet och de olika orternas placering.

Invasiva arter

Invasiva främmande arter är ett stort hot mot biologisk mångfald och ekosystemen och medför stora samhällskostnader på grund av skadorna de orsakar för infrastruktur, bebyggelse eller näringar. När en invasiv främmande art har etablerat sig på en ny plats kan det vara väldigt svårt att bli av med den.

Läs mer om kommunens pågående arbete om invasiva arter [här](#).

Friluftsliv och rekreation

Inriktning

- Utredda behov av klimatanpassning för att skydda befintlig bebyggelse och infrastruktur för att möjliggöra fortsatt friluftsliv.
- Stärka värdekärnor för friluftslivet med utbyggd service och kommunikationer.
- Verka för ett balanserat årshjul med förlängd säsong för friluftslivet.
- Förvalta befintligt nätverk av leder och utveckla ny ledstruktur för att främja kommersiella etableringar.

Möjligheten till rekreation och friluftsliv är ett stort värde i Ronneby kommun och något som invånarna uppskattar.

Ronneby kommun har ovanligt stora friluftsvärden i och med det varierande landskapet från skogsbygd till mellanbygd och skärgård. För många är möjligheten att ta sig ut i naturen en viktig källa till hälsa och livskvalitet.

Ronnebys natur är en attraktion för de som bor i kommunen och är även en enskild anledning till att besöka Ronneby.

Intresset för naturen har visat sig öka och inte minst ökar intresset för att se natur som ligger längre från bostadsorten, så kallad naturturism. Naturturismen understöds genom att öka tillgängligheten till naturområden, ex genom fysiska åtgärder, nya organisationsformer och satsningar på information och marknadsföring.

I Ronneby kommun utgör Karlsnäs, Järnavik och Brunnsparken värdekärnor för friluftslivet. Här finns information och service för de som vill utöva olika typer av friluftsliv. Att bjuda in och styra både vana och mindre vana friluftsutövare till platser där det finns information, service så som sophantering och annan infrastruktur minskar risken

för slitage och störning på känsliga naturområden.

Oavsett vilka förutsättningar man har så ska det finnas möjlighet att utöva någon form av friluftsliv året runt inom kommunen. Tillgängligheten ökas genom till exempel gång- och cykelbanor och kollektivtrafik till viktiga utflyktsområden, parkeringsplatser vid naturreservat och badplatser samt information på flera språk inom parker och rekreationsområden. Ronneby kommun håller på att ta fram en friluftsplän som ska syfta till att tydliggöra hur friluftslivet ska utvecklas i kommunen och hur aktiviteterna kan spridas över hela året.

Ett sätt att sprida besökare över hela kalenderåret är att bredda utbudet av både aktiviteter och boendeformer. Att campingar och stugbyar har infrastruktur som klarar vattenförsörjningen vintertid samt tillgång till internet, är en förutsättning för utökad verksamhet.

Både land och vatten är viktiga för friluftslivet. Hela kuststräckan har stor potential att lyftas fram för exempelvis vandring och cykel. Ronneby kommun är en del av Blekinge Arkipelag och samarbetar med övriga kommuner i Blekinge för att utveckla och sköta olika leder. Blekinge Arkipelag syftar till att tillgängliggöra kustens värden för både invånare och besökare på ett hållbart sätt. En hållbar utveckling av kusten ses av Ronneby kommun som en viktig förutsättning för ett hållbart framtida samhälle.

4.3.2 Vattenområden

Se Karta 18 – 4.3.2 Vattenområden i kartbilagan.

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Avsnittets koppling till fokusområdena

Inriktning

- Kommunen ska arbeta aktivt för att minska utsläpp av näringsämnen och andra föroreningar till recipienten.
- Värna och utveckla allmänhetens tillgång till åar, sjöar och hav.

Vatten är ett oerhört fängslande och lockande landskapselement. Ronneby kommun har stora kvaliteter med ett rikt utbud av vatten i form av både åar, sjöar och hav. Mer än en tredjedel av kommunens territorium utgörs av hav och är stor del av Ronneby kommuns identitet och har under alla tider utnyttjats som en källa för mat och transporter. Kommunens alla sjöar, åar, kusten, skärgården och havet är viktigt för rekreation och besöksnäringen.

Vattnet kan i många sammanhang göras mer synligt och därmed berika landskapet, exempelvis genom siktstråk eller genom att låta stråk löpa längs med vattnet. Av mycket stor vikt är också att tillgängligheten inte blockeras längs stränder, sjöar och åar vilket bestämmelser om strandskyddet bevakar.

Ronneby kommun har tillsammans med Blekinges kustkommuner tagit fram en interkommunal havsplan för Blekinges havsområde. Många anspråk på havet kan samexistera men det kan också uppstå konflikter mellan olika intressen eller mellan en önskad användning och

havsmiljöns bärkraftighet.

Den övergripande målsättningen är att skapa förutsättningar för en god havsmiljö och en hållbar tillväxt. Havsplaneringen rymmer flera rumsliga dimensioner, utrymmet i och på havsbotten, i vattenpelaren, på havsytan samt i luften ovanför. Det är viktigt utifrån ett helhetsperspektiv att ge förutsättningar för olika verksamheter och skydd av värden i havet. Den geografiska avgränsningen för den kommunala havsplanen är området 300 meter utanför kust och skärgård till gränsen mellan territorialhavet och den ekonomiska zonen.

Tryck här för att läsa och se karta på VISS.

4.3.3 Vård och omsorg

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Avsnittets koppling till fokusområdena

Inriktning

- Komplettera bostadsutbudet i kommunens olika delar så att variationen av bostadstyper och upplåtelseformer ökar.
- Det ska finnas möjlighet till boende i trygghets- eller serviceboenden serviceorter, större enheter vård- och omsorgsboende lokaliseras i de större serviceorterna respektive centralorten.
- Säkerställ mobiltäckning och fiber i hela kommunen för välfärdsteknik och trygghet.

Vi lever allt längre och friskare liv. I Ronneby kommun ökar andelen seniorer vilket innebär att det behövs fler bostäder anpassade efter seniorers förutsättningar och behov. Placering, tillgänglighet och utformning av bostäder utgör viktiga delar i en attraktiv boendemiljö. Att arbeta hälsofrämjande för att motverka ensamhet och öka trivsel genom närhet till tillgängliga gemensamma lokaler, attraktiva och trygga offentliga platser och naturmiljöer är också viktiga delar.

Ofta lyfts trygghetsboende eller seniorboende fram som ett attraktivt bostadsalternativ för friska seniorer som vill ha möjlighet till mer social samvaro än vad en vanlig bostad generellt erbjuder. Det kan också vara av praktiska skäl för att man inte orkar ta hand om ett hus eller trädgård och

istället vill bo i en modern lägenhet med hiss. Vid planeringen av trygghetsbostäder är det viktigt med närhet till service, kollektivtrafik, mötesplatser och aktiviteter.

Vård- och omsorgsboenden är ett samlingsnamn av bostäder för personer med stort behov av omvårdnad eller krav på säkerhet och trygghet som inte kan tillgodoses i det egna hemmet. En ökad andel seniorer i kommunen gör att det fram till 2036 finns ett behov av fler lägenheter i vård- och omsorgsboende.

Trenden inom bostäder för seniorer är att det byggs färre men större vård- och omsorgsboenden liksom kombinerade trygghetsboenden och vård- och omsorgsboenden. Att också möjliggöra för en flexibilitet i fastigheter gör att användning och boendeform kan ställas om utifrån förändrade krav och behov.

Den digitala omställningen och arbetet med välfärdsteknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet är viktiga delar för vård och omsorg.

Efterfrågan på digital infrastruktur och tillgång till ett varierat digitalt utbud förväntas öka med framtidens seniorer.

Teknikutvecklingen ställer krav på möjlighet till uppkoppling och fiberutbyggnad i hela kommunen.

Tryck här för att läsa gällande Bostadsförsörjningsprogram för Ronneby kommun (2018). Tryck här för att läsa förslaget för strategi för bostadsförsörjningen (2023).

4.3.4 Försvarsmakten

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Avsnittets koppling till fokusområdena

Inriktning

- Verka för utvecklingen av Knutpunkt Blekinge med hänsyn till den militära flygverksamheten och riksintresse för totalförsvaret.
- Tillgodose Försvarsmaktens behov av bostäder genom att komplettera bostadsutbudet i kommunens olika delar så att variationen av bostadstyper och upplåtelseformer ökar.

Blekinge flygflottilj, F17, är en av Ronnebys största arbetsgivare med cirka 900 medarbetare, medan hela Ronneby garnison omfattar mer än 1300 medarbetare. Försvarsmakten och F17 befinner sig i ett tillväxtskede, där verksamheten vid Ronneby garnison bedöms bli mer omfattande än idag. Det innebär att antalet medarbetare förväntas öka och att verksamheten inom det befintliga området kan komma att öka i sin omfattning.

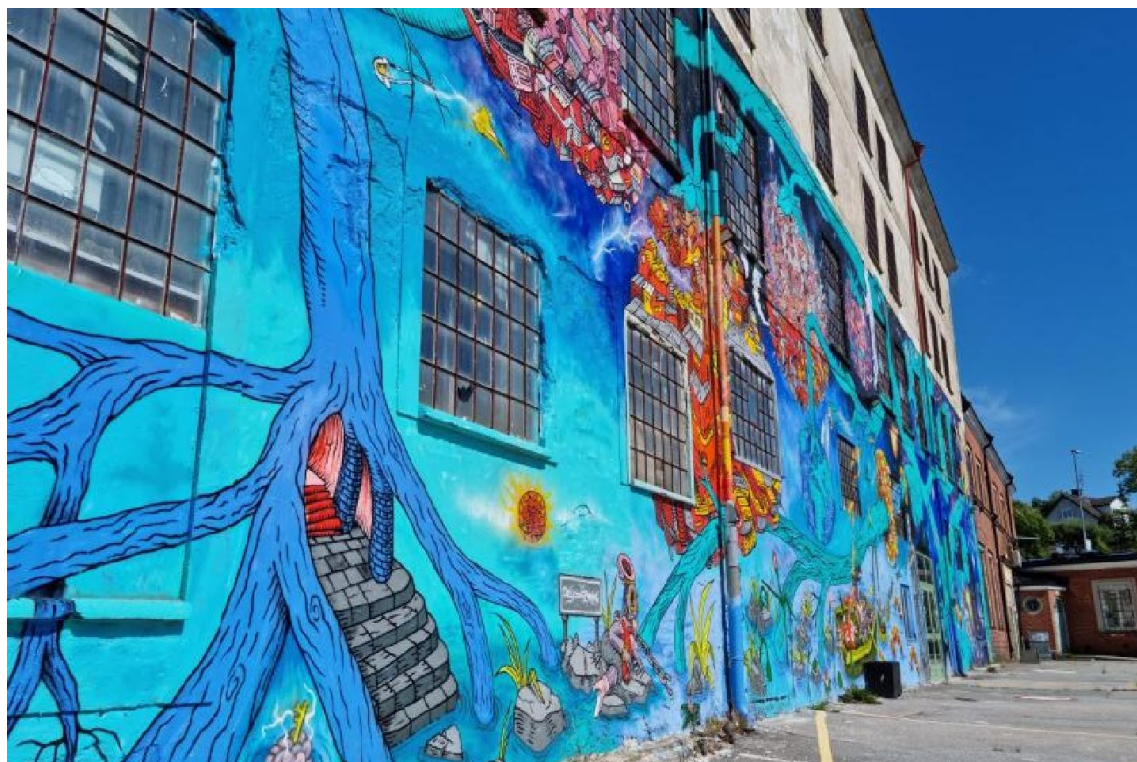
Ronneby garnisons läge vid Östersjön bedöms även vara en strategiskt viktig positionering vid ett inträde i NATO. Det betyder att alla åtgärder i anslutning till den militära flygverksamheten måste genomföras på ett sätt som inte begränsar den militära handlingsfriheten på kort eller lång sikt.

Ronneby garnison är beroende av bra kommunikationer och goda logistikförutsättningar. Utvecklingen av Knutpunkt Blekinge, ett strategiskt beläget nav, söder om Ronneby Airport och Ronneby garnison, med transportbyten och överföring av varor och tjänster mellan olika transportmedel kan motsvara Försvarsmaktens fortsatta och ökade behov av goda logistikmöjligheter för både varor, tjänster och personal.

Ronneby garnison är även beroende av en god kompetensförsörjning och ett varierat och attraktivt bostadsutbud i kommunen.

Läs mer om Försvarsmakten under 3.1.8 Totalförsvaret

4.3.5 Arkitektur och gestaltad livsmiljö

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Avsnittets koppling till fokusområdena

Inriktning

- Ronnebys arkitektur ska skapa en väl fungerande helhet av byggnader, utemiljöer och mellanrum i hela staden.
- Ny arkitektur ska förhålla sig till kulturhistorien, spegla vår nutid och stärka Ronnebys identitet för framtiden.
- Arkitekturen ska bidra till trygga, tillgängliga, vackra och attraktiva miljöer
- Kommunens byggprojekt ska vara förebilder för en god samhällsbyggnad och gestaltning.

Arkitektur och gestaltade livsmiljöer handlar både om utformning och placering av framtida bebyggelse och om hur vi utvecklar befintliga miljöer. Arkitekturen berör alla människor varje dag och påverkar hur vi använder vår miljö, hur vi mår och trivs och hur människor och samhälle fungerar.

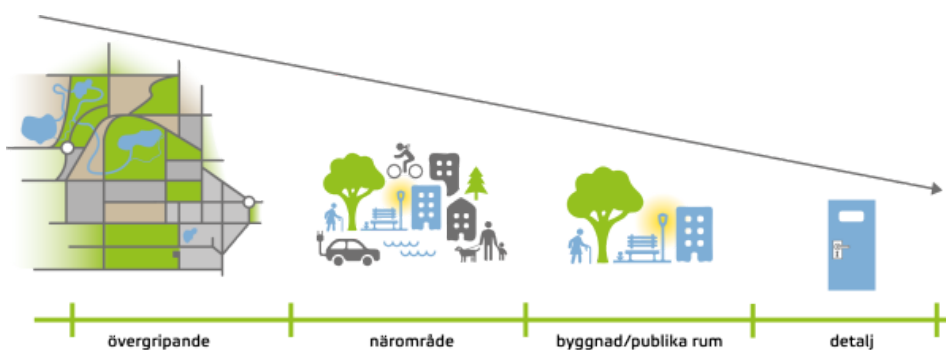
Väl genomtänkt arkitektur skapar värden för det omgivande samhället och framtida generationer. Det bidrar till att skapa attraktiva miljöer där människor vill vistas, vilket är viktigt för att kunna erbjuda attraktiva livsmiljöer för Ronnebys nuvarande och kommande invånare och besökare. Väl gestaltade miljöer bidrar också till trygga, tillgängliga och vackra platser. Inför varje samhällsbyggnadsprojekt är viktiga frågor dels vad projektet kan bidra med till sin omgivning, dels hur projektet kan ta tillvara på platsens möjligheter. Många aktörer har ett gemensamt ansvar för utvecklingen av arkitekturen och livsmiljöerna.

Den arkitektoniska idén ska vara förankrad i platsen och situationen. Varje ort och plats har sin identitet och karaktär, landskapsbild och kulturmiljö. Genom att utgå från platsens specifika karaktär och förutsättningar kan vi stärka dess identitet och attraktivitet samt utveckla den med respekt för det som varit. Läs mer om kommunens natur- och kulturmiljö i avsnitt 3.2 Naturmiljövärden och 3.6

Kulturmiljövärden.

Samtidigt ska det som byggs spegla vår nutid och arkitekturen vara öppen för innovationer. Det som byggs ska vara hållbart, kunna upplevas idag och åldras med värdighet för att upplevas av kommande generationer. Den mänskliga skalan är en viktig utgångspunkt. Projekt och objekt som är belägna vid eller vetter mot platser där många människor rör sig ska ges större omsorg. Byggnader som utmärker sig i stadsväven ska ha en hög kvalitet så att de på ett positivt sätt bidrar till upplevelsen av staden och dess karaktär.

Konst är en del av vår livsmiljö som bidrar till platsens identitet. Konst kan skapa upplevelser för invånare och besökare och genom konsten kan man känna en stolthet för sin hembygd.

Bildkälla: Att analysera arkitekturen utifrån dess olika skalor - Boverket

Offentliga rum och mötesplatser

Inriktning

- Gestaltningen av offentliga rum och mötesplatser ska utgå från den mänskliga skalan och bidra till trygga, tillgängliga, vackra och attraktiva miljöer.
- Satsa strategiskt på utvecklingen och gestaltningen av stadens offentliga rum för att skapa en attraktiv stad för både boende och besökare.
- Skapa mångfunktionella mötesplatser och miljöer med olika aktiviteter för alla åldrar

- Verka för ett museum av internationellt intresse centralt i Ronneby tätort.

Våra offentliga rum, gröna såväl som hårdgjorda, är gemensamma och det är här som mycket av en ords karaktär och attraktion skapas. De offentliga rummen påverkar hur vi har möjlighet att förflytta oss, men även hur vi möts. Våra torg, gaturum, parkeringar och andra offentliga mötesplatser ska vara tillgängliga och trygga. Det ska finnas en variation av tilltalande offentliga rum som ger alla invånare möjlighet att träffas och delta i det gemensamma livet. Det ska vara lätt att förflytta sig på ett hållbart sätt mellan hem och skola, arbete och service.

Den attraktiva staden skapas genom att arkitektur, trafik och stadsrum samspelar med varandra till en större helhet. Genom att strategiskt arbeta med form och innehåll i stadens offentliga rum, torg såväl som parker, skapas en attraktiv stad för människor. Täta områden bör utvecklas utifrån ambitionen att skapa urbana kvalitéer medan glesare områden och landsbygderna har andra möjligheter att utveckla attraktiva miljöer.

Våra stadskärnor och tätorter påverkas pågående strukturomvandling där handel flyttar och behöver ersättas av andra funktioner som lockar och bidrar till levande stadsrum. Utvecklingen ställer höga krav på kvalitativa offentliga platser som lockar till vistelse. Väl genomtänkta offentliga rum, mötesplatser längs gångstråk och öppna och aktiva bottenvåningar bidrar till ett gott stadsliv. Att koppla platser och stråk till grönska och vatten är också viktigt. I Ronneby stad kan detta göras genom att ytterligare lyfta fram Ronnebyån i stadsbilden. Att kunna röra sig längs upplevelserika blågröna stråk är en styrka i kommunen som kan vidareutvecklas.

Något som kommer ha stor påverkan på Ronneby centrum är etableringen av ett museum av internationellt intresse för skeppet Gribshunden. Det förväntas ge nya strömmar av besökare och det är av vikt att såväl de offentliga rummen som den efterfrågan på logi, service med mera som följer

med besökarna utvecklas parallellt med att museet tar form. Museet planeras på den plats där Ronneby brandstation finns idag.

Läs mer om pågående utveckling av Ronneby stadskärna här.

Universell utformning

Inriktning

- **Universell utformning ska tillämpas och offentliga miljöer ska ha en god tillgänglighet för alla.**

Alla människor har rätt att vara en del av samhället och kunna använda det. Offentliga byggnader och miljöer behöver därför utformas så att de är användbara och tillgängliga för alla utifrån sina egna förutsättningar (ålder, kön, religion eller funktionsvariation). En metod för att uppnå detta är universell utformning. Inom universell utformning är syftet att den byggda miljön ska vara tillgänglig och anpassad för så många som möjligt. Genom att utgå från mångfalden i samhället skapas generella lösningar som fungerar för fler och behovet av individuella lösningar minskar.

Förädling och komplettering

Inriktning

- **Verka för komplettering och förädling av och inom befintlig bebyggelse.**

Förädling och komplettering innebär att bygga vidare på redan befintliga strukturer och möjliggöra för kvalitéer som tidigare saknats. Med förädling och komplettering kan redan ianspråktagna områden förvaltas och byggas vidare på. Nya funktioner kan tillkomma och befintlig bostadsbebyggelse eller strukturer kan kompletteras med till exempel mer blandade bostadsformer.

4.3.6 Bostadsförsörjning, bostadsutveckling, befolkningstillväxt

Se Karta 19 – 4.3.6 Bostadsförsörjning, bostadsutveckling, befolkningstillväxt i kartbilagan.

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Avsnittets koppling till fokusområdena

Inriktning

- Kommunen ska arbeta med strategiska markförvärv och god planberedskap för större möjlighet att utvecklas i önskad riktning.
- Komplettera bostadsutbudet i kommunens olika delar så att variationen av bostadstyper och upplåtelseformer ökar.
- Verka för bostadsbebyggelse som motsvarar behov, efterfrågan och möjliggör för ökad inflyttning.
- Vid planering av nya bostadsområden ska ytor för förskola och skola säkerställas tidigt i processen med utgångspunkt i kommunens demografi och utveckling.

Samhällsplaneringen behöver följa bostadsutvecklingen. Just nu pågår arbetet med att uppdatera

Bostadsförsörjningsprogrammet för Ronneby kommun (2018). Förslaget kallas för Strategi för bostadsförsörjningen och var på samråd mellan oktober och december 2023.

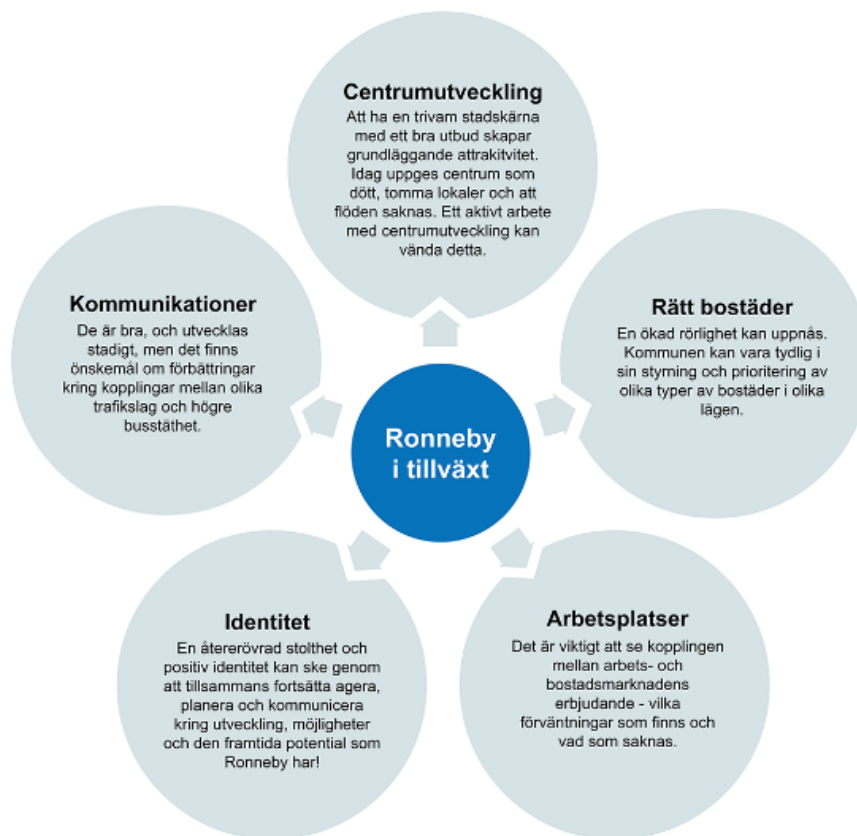
Bra bostäder och goda boendemiljöer är en grundläggande kvalité som påverkar såväl tillväxt som välfärd i kommunen och i det större perspektivet välfärd och tillväxt på en regional och nationell nivå. Tillgången till attraktiva bostäder och befolkningstillväxt är en central fråga för den framtida utvecklingen av Ronneby kommun. Målet till 2045 är att Ronneby kommun har ökat sin befolkning med 4000 invånare, det vill säga cirka 170 personer årligen.

Möjligheter till tillväxt finns genom en positiv arbetsmarknad i Ronneby och i Blekinge som helhet, ökande besöksnäring, god bostadsmarknad, bra kommunikationer och fina livsmiljöer.

Genom att skapa attraktiva boendemiljöer kan Ronneby kommun attrahera nya invånare och fortsätta vara en attraktiv boendekommun. Den främsta bostadsbebyggelsen planeras till centralorten, serviceorterna och till kust- och sjönära lägen.

Genom riktade insatser mot "pigga" seniorer, såväl som familjebildare finns goda möjligheter att behålla fler kommuninvånare och på sikt attrahera nya. Byggnation av småhus riktade mot familjebildare och bostäder riktade till seniorer i olika utföranden lämpar sig i samtliga orter i kommunen. Tillkomst av flerbostadshus i olika upplåtelseformer är framför allt lämpligt i Ronneby, söder om Ronneby tätort och i Kallinge.

En viktig parameter för att befolkningen ska öka med 4000 invånare till år 2045 är att det tillskapas fler arbetsplatser i kommunen samt att Ronneby kan erbjuda attraktiva livsmiljöer även för dem med arbete utanför kommunen. Boendemiljön och kommunens attraktivitet har en mycket stor betydelse. Genom att fokusera på fem fokusområden kan Ronneby öka sitt invånartal:

Bildkälla: [Juni Strategi \(ronneby.se\)](http://ronneby.se)

Planberedskap och bostadsbehov

Inom kommunen fanns det hösten 2023 en planberedskap på cirka 1000 bostäder utspridd över kommunens tätorter, men med merparten i Ronneby, Kallinge och Johannishus. I vissa orter, t.ex. Listerby och Saxemara, utgörs planberedskapen endast av privatägd mark. I vissa fall finns det därför en brist på kommunala villatomter.

De flesta lediga lägenheter finns i segregerade områden. I dessa områden behövs breda insatser för att göra områdena attraktiva för befintliga och nya invånare. Genom komplettering i det befintliga bostadsbeståndet kan andra bostadstyper och upplåtelseformer tillkomma vilket kan bidra till en mer blandad befolkning och samtidigt möjliggöra för en bostadskarriär inom området.

I kartan visas områden för sammanhängande bostadsbebyggelse och mångfunktionell bebyggelse. Läs mer om den planerade mark- och vattenanvändningen i 4.4 Geografiska områden

4.3.7 Infrastruktur och kommunikationer

Se Karta 20 – 4.3.7 *Infrastruktur och kommunikationer* i kartbilagan.

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Avsnittets koppling till fokusområdena

Inriktning

- Förtäta och planera för ny bebyggelse i anslutning till ny och befintlig infrastruktur och kollektivtrafik.
- Stärk noder för kollektivtrafik och gör det möjligt att byta mellan olika färdstätt.
- Utveckla attraktiva och säkra gång- och cykelstråk till och mellan målpunkter.

- [Minimera de negativa konsekvenserna av klimatförändringar på befintlig och ny infrastruktur.](#)

Ronnebys strategiska läge vad gäller infrastruktur och kommunikationer bidrar till dess attraktionskraft. Ett effektivt transportsystem med hållbara kommunikationer är viktiga delar för företagsetableringar och att fortsätta attrahera arbetskraft samt vara en attraktiv boendeort.

I transportsystemet behöver gång- och cykelvägar, hållplatser, vägar, järnvägar, hamnar och flygplatser samspela och komplettera varandra för att möta samhällets behov. Det är av största vikt att infrastruktur och transportsystemet utvecklas och utformas för dem som använder det, det vill säga de människor som väntar, som är i rörelse, som bor eller som verkar i närheten.

I Ronneby finns det möjlighet att göra transporter och kommunikationer mer klimatsmarta. Detta kräver en stor omställning i kommunen.

Genom att planera så att fler har nära till arbete och service kan behovet av transporter minska, och därmed även minska klimatpåverkan. Minskad biltrafik ger möjligheter för mer attraktiva stadsrum och boendemiljöer samt säkrare trafikmiljö. Möjligheten att ladda bilar, men också lastbilar behöver utvecklas. Även elvägar som möjliggör för laddning under pågående körning, depåladdningar för busstrafik liksom anläggningar för landström vid hamnar för skärgårdstrafik och fritidsbåtar är åtgärder som innebär behov av planering och infrastrukturinvesteringar.

Läs mer i Program för publik laddinfrastruktur.

Gång och cykel

[Inriktning](#)

- [Främja gång- och cykeltrafiken mellan och inom tätorterna.](#)

- Utveckla attraktiva och säkra gång- och cykelstråk mellan målpunkter så som bostad, skola, arbetsplats, fritidsanläggningar, service och andra målpunkter.
- Verka för en kustnära cykelled genom Blekinge.

Det ska vara lätt och attraktivt att välja att gå eller cykla i Ronneby kommun. Att främja gång och cykel bidrar till ökad rörlighet, tillgänglighet och jämställdhet samtidigt som det tar hänsyn till miljö och klimat samt ger positiva hälsoeffekter och en förbättrad folkhälsa.

Gång- och cykeltrafik är särskilt viktigt i de miljöer där många barn och ungdomar rör sig, såsom vid skolor och fritidsanläggningar. Att prioritera en utbyggnad av trygga cykelvägar och säkra cykelparkeringar kan gynna såväl invånare som besökare.

Ett sammanhängande, lättöverskådligt och säkert cykelnät ökar benägenheten att cykla. Det är viktigt att infrastrukturen stödjer mångfalden av cyklister. Cykeln har även en viktig roll att spela i kombination med andra färdmedel, exempelvis tåg, buss och båt.

För att främja cyklingen i länet har Region Blekinge pekat ut ett regionalt huvudcykelnät. Det pågår också arbete med en kustnära cykelled genom Blekinge. Inom Ronneby behöver delar av de föreslagna sträckorna stärkas. Ombyggnationen av E22 mellan Ronneby och Nättraby möjliggör för utökad cykelpendling mellan Ronneby och Karlskrona.

Kollektivtrafik

Inriktning

- Verka för anläggandet av en ny genare järnväg genom Blekinge och en utökning av antalet stationslägen på befintlig Blekinge Kustbana.
- Verka för en järnväg mellan Ronneby mot Växjö, Alvesta och norrut mot Stockholm.

- Verka för att utveckla tätortsnära kollektivtrafik inom och mellan befintliga stadsdelar.
- Verka för utökade kommunikationer och kreativa lösningar för ökad mobilitet i landsbygderna.
- Verka för en förlängd säsong för skärgårdstrafik och utökade skärgårdsturer.
- Planera för kollektivtrafik i ett tidigt skede av planprocessen.

Kollektivtrafikens användarvänlighet är beroende av att hela transportkedjan fungerar. För att stödja möjligheten för fler att använda sig av kollektivtrafiken ska noder för kollektivtrafik stärkas där effektiva byten mellan olika färdssätt ska underlättas. Ett bättre underlag för kollektivtrafik skapas genom att planera utmed befintliga kollektivtrafikstråk och att alltid integrera kollektivtrafiken tidigt i planeringen. Att planera nya områden med genomfartstrafik ökar möjligheten ytterligare att försörja dessa med kollektivtrafik.

Ett långsiktigt mål med Blekinge kustbana är att kunna resa mellan Karlskrona-Malmö på två timmar. Målet medför ca 15 minuters restid mellan Blekinges kuststäder vilket underlättar pendling och gör arbetsmarknaden starkare. En framtida utrustning kräver kraftiga infrastrukturåtgärder och att det finns två parallella järnvägssystem genom Blekinge; ett regionalt med få stopp och kortare restider samt ett lokalt med stopp på fler orter. Med en regional järnväg med fokus på tillgängligheten inom länet finns möjlighet till fler stationslägen. Det kan öka mindre orters attraktivitet, minska belastningen på våra vägar samt bidra till ett mer hållbart samhälle. Översiktsplanen pekar ut nya stationslägen i Johannishus och söder om Ronneby Airport.

En ny järnväg som kopplar ihop Ronneby med stambanan pekas ut och bidrar till en stärkt koppling mot Växjö, Alvesta och Södra stambanan mellan Stockholm och Malmö.

Underlaget för stationen i Bräkne-Hoby stärks genom

översiktsplanens förslag med förtätning av bebyggelsen intill järnvägsstationen och ny stadsbygd i västra och östra Bräkne- Hoby. Kommande ombyggnation av E22 mellan Trafikplats Björketorp och Nättraby möjliggör för tillskapandet av en förstärkt kollektivtrafiknod i Listerby. I dess närhet möjliggörs ny bostadsbebyggelse och service. Högre turtäthet och fler turer på helger och kvällar behövs för att kollektivtrafiken ska kunna vara ett alternativ till bilresor på landsbygden.

Skärgårdstrafik

Inriktning

- Verka för en förlängd säsong för skärgårdstrafik och utökade skärgårdsturer.

Skärgårdstrafiken har stor potential att utvecklas i Ronneby och i takt med det också förlänga säsongen och tillgängliggöra skärgården än mer.

Vägnät

Inriktning

- Säkerhetsavstånd och byggnadsfria avstånd för vägar ska beaktas.

E22 och riksväg 27 fungerar som ryggrader för vägtrafiken i kommunen. E22 ingår i det europeiska transportnätverket TEN- T och har stor betydelse för anknytningen till Blekinges hamnar. E22 knyter ihop de största tätorterna i kommunen med centralorterna i Blekinges kustzon samt i Skåne och Kalmar län. Motorvägen, tillsammans med järnvägen och buss- och flygtrafiken, möjliggör arbetspendlingen i regionen.

Pågående och kommande ombyggnationer av riksväg 27 och förbifarterna kring Backaryd och Hallabro kommer att höja trafiksäkerheten och minska bullerstörningarna i orterna.

Ombyggnationen av E22 mellan Trafikplats Björketorp och Trafikplats Nättraby kommer innebära ökad trafiksäkerhet

och framkomlighet med planskilda korsningar.

Ombyggnationen innebär också nya trafikplatser och rastplatser vilket i sig möjliggör för verksamhetsetablering i de östra kommundelarna samt tillskapandet av förstärkt kollektivtrafiknod i Listerby.

Verksamhetsetableringar utmed riksväg 27 och E22 kommer sannolikt ge utökade trafikflöden. Trafiksituationens utveckling bör studeras och utredas i samband med detaljplanering eller liknande av områdena.

Ronneby kommun har också ett omfattande enskilt vägnät med stor betydelse för landsbygdernas möjlighet till verksamhet och boende. Några mindre vägar längs kusten som försörjer ett flertal samhällen, fritidshusområden, campingplatser och badplatser har sommartid en hög belastning så att trafikmiljön upplevs osäker för oskyddade trafikanter.

Flygtrafik

Inriktning

- **Utveckla Ronneby Airport och Knutpunkt Blekinge för en stark nod med ett hela-resan-perspektiv.**

Ronneby Airport är den största flygplatsen i Sydostsverige. Genom sitt strategiska läge är flygplatsen en tillgång för näringslivet, myndigheter och organisationer i hela Blekinge. Swedavia driver verksamheter som är inrymd på Ronneby Flottiljflygplats F17. Ronneby Airport trafikerar framför allt inrikestrafik till Stockholm. Utrikestrafik i form av charter- eller linjetrafik eftersträvas. Det finns stor potential att utveckla Ronneby och Blekinge till en destination för besöksnäringen gentemot den europeiska resenären och då är Ronneby Airport av stor vikt.

Utvecklingen av ett nytt stationsområde söder om flygplatsen, Knutpunkt Blekinge, skapar goda kommunikationsmöjligheter för flottiljverksamheten och följer Swedavias målsättning om att utveckla ett sömlöst resande genom fler hållbara lokala transportalternativ. År

2030 ska svenskt inrikesflyg vara fossilfritt och utrikesflyg som startar från svenska flygplatser ska vara fossilfria år 2045.

Laddinfrastruktur och elektrifiering

Inriktning

- Planera för laddinfrastruktur och elektrifiering i ett tidigt skede och integrera vid genomförande.

Elektrifieringen av transportsektorn kommer innebära ett ökat behov av nya infrastrukturinvesteringar och kommer innebära stor påverkan på både kraftsystemet och elmarknaden.

Laddinfrastruktur för bilar och lastbilar, elvägar, depåladdningar för busstrafik liksom anläggningar för landström vid hamnar för skärgårdstrafik och fritidsbåtar är åtgärder som behöver planeras för och även hanteras inom elnätet. Kommunen ska ha en drivande roll i utvecklingen av publik laddinfrastruktur i kommunen.

Ta del av Program om publik laddinfrastruktur och Handlingsplan för intern infrastruktur här.

Klimatrisker och infrastruktur

Inriktning

- Minimera de negativa konsekvenserna av klimatförändringar på befintlig infrastruktur genom anpassning, skydd eller reträtt.
- Säkra tillfartsvägar till samhällsviktig verksamhet.

Vid planering av ny bebyggelse och infrastruktur behöver hänsyn tas till klimatförändringar. Den främsta utmaningen är dock hanteringen av den befintliga infrastrukturen då tillgänglighet och framkomlighet till och från bostadsområden, service och annat inte kan säkerställas. Infrastrukturen i Ronneby kommer framför allt att påverkas av havsnivåhöjningar, höga flöden och skyfall. Även risk för ras, skred och erosion förekommer. Höga flöden och skyfall

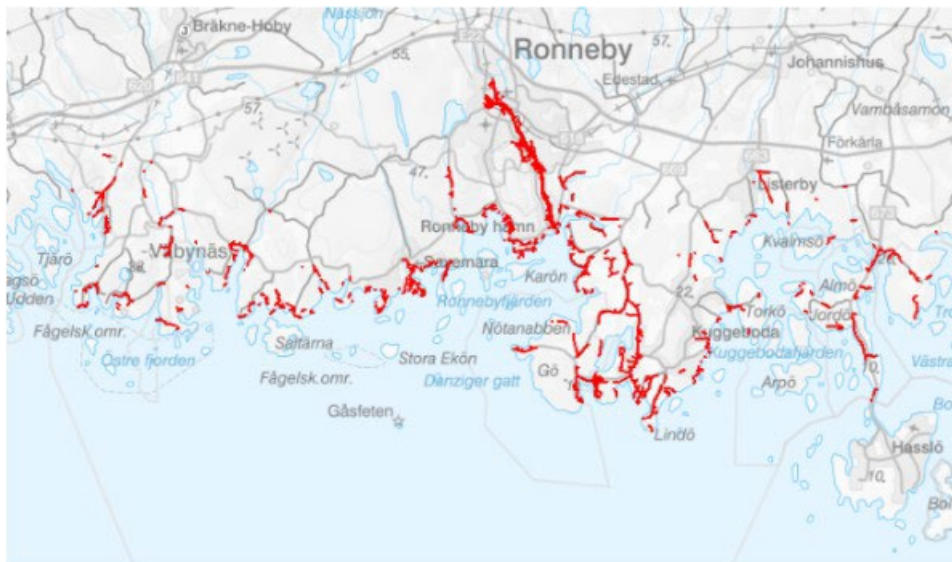
kan inträffa i närtid, medan effekten av havsnivåhöjningar blir tydlig längre fram.

Planering och hantering av dessa risker är nödvändiga för ett robust samhälle.

Ta del av Länsstyrelsens Riktlinjer för bedömning av översvänningsrisk längs Blekinges kust med hänsyn till klimatförändringar här

Vägar, som är den enda tillfartsvägen faller under samhällsviktiga. De ska vara farbara vid ett högvatten motsvarande beräknad högsta nivå (BHN) under hela sin livslängd. Beräkning av vägens framkomlighet beräknas utifrån nivåerna som är beräknade till 2150: medelvattenstånd + högvatten + säkerhetsmarginal.

Det befintliga vägnätet utmed kusten och Ronnebyån påverkas i hög utsträckning av havsnivåhöjningar. Här berörs både statliga, kommunala och enskilda vägghållare. En havsnivåhöjning på 3,90 meter leder till att över 800 enskilda vägsträckor hamnar under vatten. Totalt rör det sig om cirka 11 mil.

Vägsträckor i befintligt vägnät som hamnar under vatten vid havsnivåhöjning på 3,9 meter.

Vid skyfall påverkas E22 framförallt vid på- och avfarten i Bräkne-Hoby. RV 27 har mindre sträckor som också påverkas vid ett skyfall. Påverkan från skyfall finns även lokalt.

I Ronneby tätort påverkas Blekinge kustbana av klimatförändringar genom havsnivåhöjningar, höga flöden i Ronnebyån, skyfall samt att det är beläget inom aktsamhetsområde för ras, skred och erosion.

Värmeböljor påverkar infrastrukturen exempelvis genom blödande asfalt, solkurvor på räls samt att värmen kan påverka de tekniska komponenter som behövs för att hålla järnvägstrafiken i gång.

Läs mer om klimatförändringar och dess konsekvenser i kapitel 3.3 Klimat.

Läs mer om klimatförändringar och dess konsekvenser inom geografiska delar i 4.4 Geografiska områden.

4.3.8 Teknisk försörjning

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Avsnittets koppling till fokusområden

Inriktning

- Den tekniska försörjningen ska vara till del för alla kommunens medborgare och vara effektiv, miljöanpassad och robust.
- Minimera de negativa konsekvenserna av klimatförändringar på den tekniska försörjningen.

Teknisk försörjning handlar om hur kommunen tillhandahåller och tillgodoser behovet av el, fiber, fjärrvärme, renhållning samt vatten och avlopp till kommunens invånare. Den tekniska försörjningen är en förutsättning för att Ronneby ska kunna fungera på ett bra sätt. Det är viktigt att den tekniska försörjningen är både effektiv och robust, det vill säga att den är tryggad även vid kriser och plötsliga händelser.

Energiförsörjning

Inriktning

- Verka för att minska behovet av energi och öka andelen förnyelsebar energi.
- Vid planläggning ska behov av förnyelsebar energiproduktion och lokal lagring beaktas.
- Hänsyn behöver tas till Försvarmakten, Ronneby Airport och Trafikverkets anläggningar vid uppförande av solcellsanläggningar.
- Verka för att större solcellsanläggningar etableras i närhet av regionnätet.
- Säkerställa drift av samhällsviktig verksamhet vid händelse av kris och effekter av klimatförändringar.

Samhället är beroende av att det finns en robust och tillräcklig energiförsörjning. Sverige ska ställa om till 100 procent förnybar och fossilfri elproduktion 2040. Detta kräver omfattande omställningar av sättet att använda och producera energi.

Utmaningen är också att minska och effektivisera förbrukningen i ett allt mer elintensivt samhälle.

Idag används mer energi än vad som produceras i Blekinge. Produktion av hållbar energi inom länet behöver därför öka. Elektrifiering är huvudspåret för den gröna omställningen vilket innebär en snabbt ökande elanvändning. Den gröna omställningen innebär också en produktionsförändring där tidigare elkonsumenter också blir elproducenter och att elproduktionen blir ojämn eftersom vi inte kan förutse exakt när sol- och vindkraft producerar som bäst. Tekniska lösningar och flexibilitet i elnätet är viktiga komponenter för att använda elnätet mer effektivt.

För att möta efterfrågan på energi för befintliga och framtida industrier, verksamheter och bostadsområden är

energiproduktion nära konsumtion liksom lagring av energin en del av att skapa en mer robust och hållbar energiförsörjning.

Lokal lagring av energi kan minska risken att störa balansen på elnätet. Ett mer elintensivt samhälle kräver också anläggningar för både produktion och lagring vilket kan innebära ett ökat behov av ytor.

Ytterligare en utmaning är elektrifieringen inom transportsektorn där transporter går från att drivas med fossila bränslen till biodrivmedel och el. Det medför inte bara behov av ökad elproduktion utan även av ytterligare nätkapacitet.

Med hänsyn till försvarets intressen finns det få lämpliga platser för ny vindkraft i Ronneby kommun.

Vad gäller utbyggnad av solkraft finns det stor potential till utveckling i kommunen, hänsyn behöver dock tas till Ronneby Airport, Försvaret och Trafikverkets anläggningar. Solceller kan byggas både på tak och andra skuggfria ytor, både i stor och liten skala. Möjligheten att kombinera solceller med annan användning så som jordbruk och parkeringsytor eller inom svårt förorenade områden med begränsad annan användning möjliggör för en mer effektiv markanvändning. Etablering av större solcellsparker är att föredra i i närheten av regionnätet.

I Ronneby finns det 10 vattenkraftverk placerade främst i Ronnebyån. Mängden el varierar från år till år beroende på tillgång på vatten. Vattenkraft är viktig då den genererar el året om. Många kraftverk har också dammar som fungerar som energilager. Kraftverken kan då användas för att balansera svängningar i efterfrågan. Potentialen att öka produktionen på årsbasis är dock begränsad. Även om vattenkraften är förnybar finns dock också konflikter då kraftverken utgör hinder för vandrande fiskar och skapar uppdämda passager där det tidigare varit strömmande vatten.

Fjärrvärme

Inriktning

- Verka för ett centralt fjärrvärmeverk med möjlighet till avfalls- och avloppsslamförbränning från övriga kommuner i Blekinge.
- Öka anslutningsgraden till fjärrvärmenätet.

Fjärrvärmenätet är idag väl utbyggt i Ronneby stad och svarar för cirka 75 % av värmebehovet. Fjärrvärme finns även i Kallinge och Bräkne-Hoby. Fjärrvärmen kommer till största del från förnyelsebara bränslen.

De sex befintliga fjärrvärmeverken i kommunen är delvis utdaterade och har begränsad kapacitet. För en mer effektiv hantering av fjärrvärmen i kommunen kan en ny central anläggning anläggas och samtidigt koppla samman Bräkne-Hobys och Ronnebys befintliga fjärrvärmenät. På sikt innebär det att de flesta befintliga verken kan ersättas efterhand och att endast ett mindre antal av de befintliga verken blir kvar. En central fjärrvärmeanläggning ökar robustheten i systemet likväl som det kan effektivisera arbetet. Med en ny central anläggning kan ytterligare utbyggnad av fjärrvärmenätverket ske och även ersätta befintliga mindre miljövänliga uppvärmningssystem.

I Blekinge saknas förbränningsmöjligheter av avfall. Möjligheten att samla in och förbränna avfall från övriga kommuner i Blekinge vid ett nytt fjärrvärmeverk i Ronneby, centralt placerat i Blekinge, behöver utredas och kräver samverkan och dialoger med samtliga kommuner i Blekinge.

Digital infrastruktur

Inriktning

- Verka för en god och jämlik tillgång till digital infrastruktur och digitala lösningar.
- Säkerställ mobiltäckning och fiber i hela kommunen för välfärdsteknik och trygghet.

Vi lever våra liv allt mer digitalt och det ställer krav på en robust och heltäckande digital infrastruktur i hela kommunen. En förutsättning för att människor ska kunna leva, bo och verka i hela kommunen är en snabb och tillförlitlig digital uppkoppling.

En välutbyggd IT-infrastruktur är en förutsättning för verksamheter att effektiviseras, utvecklas och ger invånare ökad tillgång till service och trygghet och bidrar till ökad delaktighet. En väl utbyggd IT-infrastruktur är också en förutsättning för fortsatta möjligheter för människor att bo, driva företag, delta i undervisning, utöva kultur och skapa och bevara sociala kontakter i hela kommunen.

Avfallshantering

Inriktning

- Ronneby kommun ska vara en ren kommun utan nedskräpning.
- Vid planläggning behöver yta avsättas för renhållningsfordon och lämplig hantering av avfall.
- Verka för ett centralt fjärrvärmeverk med möjlighet till avfalls- och avloppsslamsförbränning från övriga kommuner i Blekinge.
- Utred behov av klimatanpassning för att säkerställa driften av återvinningscentraler.

Avfallshanteringen är en viktig del av hållbarhetsarbetet. För att förenkla vardagen för kommuninvånare, verksamheter och besökare i Ronneby, är ett välfungerande avfallshanteringssystem viktigt. Likväl är hanteringen av avfallet, markområden och logistiken kring detta en viktig del för den fysiska planeringen.

Läs Ronneby kommuns avfallsplan 2023-2030 här

Återvinningscentraler och återvinningsstationer

I dag finns det sju återvinningscentraler (ÅVC) i Ronneby. Mängden avfall och kraven på hanteringen av avfallet ökar

vilket innebär ett utökat behov av yta inom ÅVC.

Återvinningscentralen Angelskog sydost om Ronneby tätort är den största ÅVC:n i kommunen. Ytan inom Angelskog är begränsad vilket innebär att fraktioner för vissa avfall inte ryms och att kommunens mål om återbruk är svårt att uppfylla. Det finns behov av översyn av ytor och samlokalisering av övriga ÅVC. Översiktsplanen möjliggör för expansion av Angelskog.

Det finns sju återvinningsstationer (ÅVS) i Ronneby, tre av dessa finns på privat mark. Från och med 1 januari 2024 tar Miljöteknik över drift och skötsel mm av dessa. Under 2024 kommer en utvärdering göras och se behovet av dessa stationer då fastighetsnära insamling av förpackningar kan ersätta behovet av ÅVS. I utvärderingen ingår också en lokaliseringstudie för att se ifall ÅVS kan flyttas till kommunal mark istället för privat mark.

Offentliga platser

Kommunen ska från och med den 1 jan 2026 ordna separat insamling av förpackningar på torg och parker samt andra populära platser där kommunen har ett renhållningsansvar enligt gaturenhållningslagen.

Villor, flerfamiljshus samt samlokaliserade verksamheter

Kommunen får från och med 1 januari 2024 ett formellt ansvar för insamling av förpackningsavfall från hushåll samt verksamheter som har avfallshantering som är samlokaliserad med hushåll, som har anmält att de vill ha kommunal insamling. Från och med 1 januari 2027 ska fastighetsnära insamling av förpackningsavfall vara införd. Lagkravet för villor uppfylls genom införandet av fastighetsnära insamling vilket majoriteten av villorna i Ronneby har. Vidare behöver samtliga fastighetsägare för flerfamiljsfastigheter tillse att det finns miljörum, miljöhus eller annan uppsamlingsplats tillhörande fastigheten.

Dricksvattenförsörjning

Inriktning

- Verka för att samtliga allmänna vattentäkter ska ha vattenskyddsområden med uppdaterade skyddsföreskrifter.
- Vattenskyddsområden bör i minsta möjliga mån exploateras.
- Kommunen verkar för att föreslagna nya större bebyggelseområden ska kopplas till det kommunala vatten- och avloppsnätet.
- Med hänsyn till klimatförändringar behöver kommunen utreda och säkerställa vattenverkens kapacitet i förhållande till bebyggelseutvecklingen.
- Nya etableringar i kustzonen ska utredas med hänsyn till kommande klimatförändringar och i första hand lokaliseras till platser som har eller planeras få kommunal vattenanslutning.

Dricksvattnet är vårt viktigaste livsmedel och är samtidigt en hotad resurs. Samhällsutvecklingen och pågående klimatförändringar innebär utmaningar för dricksvattenförsörjningen i form av längre torrperioder och kraftiga skyfall kan komma att hota tillgången. Framför allt finns det risk för att dricksvattnet förorenas för längre eller kortare perioder. Det bästa sättet att skydda en vattentäkt är att inrätta vattenskyddsområde som vanligen omfattar hela tillrinnings- eller avrinningsområdet.

Gällande Vatten- och avloppsplan (VA-plan) antogs av Kommunfullmäktige 2018, med mindre revidering beslutad 2019. Det pågår ett arbete att revidera gällande VA-plan och bedömningen är att den kan antas under år 2024. En Vattentjänstplan för Ronneby kommun har varit utsänd för samråd under december månad.

Säkerställa tillgången till dricksvatten

I Ronneby kommun finns vattenskyddsområden i Backaryd (Bäckasjön och centralt), Belganet, Bräkne-Hoby, Karlsnäs, Eringsboda, Hallabro och Leråkra. Dessa är fastställda av Länsstyrelsen i Blekinge län. Även vattenskyddsområdet för Karlskrona kommun, norr om Johannishus har fastställts.

Vattenfrågorna, såväl ytvatten som grundvatten, är ett mycket stort mellankommunalt intresse.

Till varje vattenskyddsområde finns föreskrifter som redovisar identifierade risker för vattenresursen och begränsar verksamhet för att förebygga att problem uppstår inom vattenskyddsområdet. Det kan innebära vissa inskränkningar för hur boende får använda marken eller vilka verksamheter som får bedrivas. Till exempel kan uppställning och tvättning av fordon, bergvärme och spridning av gödsel och bekämpningsmedel vara förbjudna åtgärder inom ett vattenskyddsområde.

Som ett komplement till att säkerställa tillgången på dricksvatten i kommunen är även effektiv användning av dricksvattnet en viktig aspekt. Det gäller allt från att minska vattenförbrukning per person och att minimera läckage i ledningssystem till att skapa effektivare bevattningsmetoder i jordbruket samt effektivisering och återanvändning av vatten i industrisektorn.

För att säkra dricksvattentillgången pågår förstärkningsåtgärder och fler är planerade:

- Det pågår utbyggnad av anläggning och förstärkningsarbete på ledningsnätet mellan Kallinge, Ronneby och Bräkne-Hoby med målet att skapa överföringsmöjligheter av dricksvatten mellan orterna och på så sätt skapa redundans för att en större vattentäkt skulle kunna utgå vid driftstörningar.
- Det pågår ett arbete för att försörja Eringsboda samhälle från centralorten.

- Planer finns för både reserv- och nödvattenförsörjning.
- Förnyelse av befintligt ledningsnät pågår och följer den förnyelsetakt som Svenskt Vatten redovisar krävs.

Sårbarhet vid klimatförändring

Pågående klimatförändringar är en utmaning för dricksvattenförsörjningen bland annat genom högre vattentemperaturer, förändrade mönster för avrinning, avdunstning och grundvattenbildning. Vid skyfall, stormar, höga flöden och översvämningar kan föroreningar och organiskt material förorena råvattnet som ska beredas till dricksvatten.

Närheten till kust innebär ökad inträngning av ytvatten med höga salthalter, havsnivåhöjningen och sjunkande grundvattennivåer ökar dessutom risken för detta. Även låglänta områden inom kommunen är sårbara. Detta beskrivs vidare i vattenförsörjningsplanen. En ny vattenförsörjningsplan är under framtagande.

Områden som identifierats som känsliga för höjda havsnivåer har ansetts ha högre behov av kommunalt VA. Arbete har utförts och pågår kontinuerligt för att anpassa VA-systemet i sin helhet mot klimatförändringar. Exempelvis har ledningssystemet anpassats för att skyddas mot höga nivåer i Ronnebyån. Även vid Karlsnäs grundvattentäkt har anpassning skett mot höga nivåer i Ronnebyån.

Hushåll som använder egna brunnar är mer sårbara vid klimatförändringar. I Ronneby kommun har drygt 4 000 personer egen brunn.

I kommunens Förslag till strategi för bostadsförsörjningen, som var ute på remiss 2023, finns ett tillväxtmål att öka med cirka 170 invånare årligen fram till 2045. Detta motsvarar en ökning med cirka 12 %. Av tillståndsgivna uttagsmängder för råvatten så utnyttjas endast 40–75%, varpå de befintliga råvattentäkterna bör kunna försörja den tillkommande befolkningen. Det är däremot inte en självklarhet att de nuvarande vattentäkterna verkligen kan leverera mer än

dagens uttagmängder till följd av klimatförändringarnas påverkan på råvattnets kvalitet och kvantitet. Flergenerationsperspektivet måste beaktas och frågan om möjliga/realistiska framtida uttagmängder bör utredas vidare. Kommunens dricksvattenverk har idag kapacitet att rena 40–100% av tillståndsgivna uttagmängder, vilket innebär att verken behöver byggas ut för att kunna tillverka dricksvatten motsvarande tillståndsgiven uttagmängd.

Avlopp

Inriktning

- Kommunen ska arbeta aktivt för att minska utsläpp av näringsämnen och andra föroreningar till recipienter.
- Dagvatten bör i ökande utsträckning omhändertas lokalt och inte belasta spillvattennätet.
- Större utbyggnadsområden ska kopplas på det allmänna ledningsnätet för vatten och avlopp.
- Kommunen ska verka för ökad kapacitet för reningsverk med begränsad kapacitet.
- Kommunen ska verka för att avhjälpa undermåliga enskilda avlopp med hjälp av fortlöpande tillsyn.

Läs mer i gällande Vatten- och avloppsplan (VA-plan). Det pågår ett arbete att revidera gällande VA-plan och bedömningen är att den kan antas under år 2024. En Vattentjänstplan för Ronneby kommun har varit utsänd för samråd under december månad.

Avloppsreningsverk

Miljöteknik har för närvarande sex avloppsreningsverk (ARV) samt en mindre avloppsanläggning i form av en markbädd som återfinns i Galtsjön. De fyra nordliga avloppsreningsverken i Backaryd, Belganet, Eringsboda och Hallabro försörjer sina respektive orter.

Verket i Bräkne-Hoby försörjer utöver centralorten med

omnejd även områden söderut ner till Järnavik. Bräkne-Hoby kommer även att försörja de områden söderut och norrut som beräknas anslutas till allmänt VA enligt tidigare VA-plan.

Rustorpsverket försörjer Ronneby, Kallinge, Johannishus, Listerby, Saxemara samt områden söder, väster och sydöst om Ronneby. Även Rustorpsverket kommer att försörja fler områden allteftersom områden med enskilt VA kopplas på. Det gäller kuststräckan västerut och österut.

Verken är i dag relativt lågt belastade, rent föroreningsmässigt, och med nuvarande krav finns utrymme för ytterligare belastning på samtliga verk med undantag för Bräkne-Hoby.

Dock är belastningen hög vid större regn och under blöta perioder, då de belastas av tillskottsvatten.

Avloppsledningsnät

Spill- och dagvatten kan ledas bort i kombinerade system eller i duplikatsystem. Merparten av dagvattensystemen i Ronneby kommuns tätorter är duplikatsystem, vilket innebär att dagvatten leds i separat rörledning eller i öppna system som exempelvis diken. Duplikatssystemet minskar risken för källaröversvämning och bräddning av ledningsnätet.

Normalt ska spillvattenledningar inte vara påverkade av övrigt vatten, s.k. tillskottsvatten. Med ökade nederbördsmängder och stigande havsnivåer får ledningsnätet en ökad belastning av tillskottsvatten. Det innebär ökade risker för bräddning av avloppsvatten i reningsverk och ledningsnät samt ökade risker för översvämningar.

Tillskottsvatten och därmed belastningen på avloppsledningsnätet kan minskas genom separerade ledningar och öppna dagvattensystem. Utöver dessa åtgärder finns ett stort investeringsbehov för att förnya befintligt ledningsnät och då också minska risk för tillskottsvatten och läckage från ledningsnätet.

Dagvatten

Inriktning

- Kommunen ska arbeta aktivt för att minska utsläpp av näringsämnen och andra föroreningar till recipienter.
- Dagvatten bör i ökande utsträckning omhändertas lokalt och inte belasta spillvattennätet.
- Minimera de negativa effekterna av skyfall på den byggda miljön genom att reservera ytor för dagvattenhantering och bevara eller tillskapa mångfunktionella ytor som tillfälligt kan översvämmas.
- Natur- och grönområdenas betydelse för dagvattenhantering ska beaktas vid planläggning och exploatering.

Läs mer i gällande Vatten- och avloppsplan (VA-plan). Det pågår ett arbete att revidera gällande VA-plan och bedömningen är att den kan antas under år 2024. En Vattentjänstplan för Ronneby kommun har varit utsänd för samråd under december månad. Läs även mer i gällande policy för dagvatten.

Dagvatten utgörs av regn- och smältvatten från tak och andra hårda ytor. Dagvatten kan skölja med sig föroreningar och orsaka översvämningar. Orenat dagvatten i stadsmiljö förorenar sjöar och vattendrag och påverkar växt- och djurliv negativt, medan renat dagvatten kan utnyttjas som en positiv resurs i samhället. En viktig del av dagvattenhanteringen är därför att minska föroreningsbelastningen på recipienterna samt att förebygga översvämningar. I detaljplaneskedet behöver det redovisas att en betydande påverkan på vattenförekomster inte riskeras vid genomförandet.

Grönområden och vegetation i och runt tätorter minskar trycket på dagvattenhanteringen. Vegetation både renar

vattnet och ger en buffringseffekt som mildrar såväl torka som kraftiga regn. Med ökad hårdgjord yta ökar mängden dagvatten som inte naturligt infiltrerar vid nederbörd och därmed risken för översvämningar och föroreningsproblem. Klimatförändringarna med ökade nederbördsmängder och en högre frekvens häftiga regn kan öka dessa problem ytterligare.

Skyfall och skyfallskartering

Ronneby kommun har låtit ta fram en skyfallskartering som visar effekterna av 10-, 20-, 30-, 50- och 100-årsregn.

Ronneby kommuns ledningsnät för dagvatten är idag inte dimensionerat för framtida flöden och effekterna av fler och kraftiga skyfall är påtagliga. Hänsyn till skyfall har tagits vid utpekande av nya områden för bostäder och verksamheter. Samtidigt reserveras ytor för skyfall där vatten naturligt samlas och intilliggande befintlig bebyggelse kan skyddas.

Ta del av skyfallskarteringen i karta (100-årsregn) och läs mer om skyfall och klimatförändringar i avsnitt 3.3 Klimat.

I Ronneby kommun är framförallt tätorterna beroende av att värna grönområden för omhändertagande av dagvatten.

Därför ska exploatering av gröna ytor i staden ske restriktivt.

Dagvatten från mark inom detaljplan räknas som avloppsvatten och ska därför avledas och renas eller tas om hand så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer.

Fler och intensivare skyfall kan innebära ökade risker för att avloppsvattnet bräddar och förorenar vattendrag i kombinerade system där dagvatten och spillvatten leds i samma ledning till reningsverket. Genom att separera dagvatten och avlopp, dimensionera ledningarna för högre flöden samt att minska mängden avloppsvatten genom ny teknik kan problemen minska. Det är också av stor vikt att dagvatten i ökande utsträckning omhändertas lokalt och inte tillförs avloppssystemet.

4.3.9 Näringsliv, handel och service

Se Karta 21 – 4.3.9 Näringsliv, handel och service i kartbilagan.

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Avsnittets koppling till fokusområdena

Inriktning

- Tillgodose behovet av mark för nyetablering, utveckling och tillväxt i attraktiva lägen.
- Utveckla Ronneby centrum till en attraktiv stadskärna för både boende, besökare och näringsidkare.
- Verka för förtätning, komplettering och förädling inom befintliga handels- och verksamhetsområden.
- Ronneby kommun ska långsiktigt bidra till att möta arbetslivets kompetensbehov.

Ronneby kommun är attraktivt för att etablera och driva företag och verksamheter. Ett välfungerande och växande

näringsliv är en viktig faktor för tillväxt i kommunen. Det innebär att kommunen behöver ha god planberedskap för att kunna tillgodose varierade behov vad gäller läge och storlek för framtida etableringar. Företagshotell och inkubatorer är också viktiga för att i framtiden erbjuda flexibla, småskaliga och kreativa miljöer som kan anpassas efter de växande företagens behov.

Att kommunen har god planberedskap och kan erbjuda mark som möjliggör för expansion och nyetableringar är en viktig del för näringslivets fortsatta tillväxt. Kommunen behöver också kunna erbjuda mark för centralt belägna industrier och verksamheter som är i behov av mer yta eller tillgång till bättre infrastruktur och effektivare kommunikationer.

Tätorternas centrum utgör goda lägen för kontor och tjänsteföretag. Handel och företag med mycket personal eller många kunder bör lokaliseras nära kollektivtrafik och gång- och cykelstråk. Transportintensiva företag och verksamheter i behov av stora markytor lokaliseras med fördel utmed kommunikationsstråken E22 och RV 27. Intill och inom befintliga verksamhetsområden kan ytterligare etablering ske och skapa kluster vilket gynnar samverkan, konkurrens och utveckling. Dessutom utnyttjas befintlig infrastruktur.

Utökning av externhandel föreslås i anslutning och i närheten av befintliga externhandelsetableringar. Komplettering inom befintligt externhandelsområde bör utredas för att möjliggöra en effektivare markanvändning. Utvecklingen inom e-handeln går fort och innebär förändrade handelsvanor och transportbehov. Fler direktleveranser till kund eller utlämningsställen ställer krav på nya logistiklösningar.

För att stärka den lokala handeln och skapa ett mer attraktivt centrum i Ronneby är viktigt, fler bostäder i centrum kan bidra till mer liv och rörelse. Etableringen av ett museum av internationellt intresse i Ronneby stadskärna förväntas ge nya strömmar av besökare både nationellt och internationellt.

Efterfrågan på logi, service och andra upplevelser i närområdet förväntas öka vilket innebär fler arbetstillfällen till kommunen och regionen.

Generella satsningar inom Försvarsmakten och ett inträde i NATO kan både i närtid och i framtiden skapa flera arbetstillfällen inom flygflottiljen såväl som för underleverantörer och lokala service- och tjänsteföretag i Ronneby kommun och i regionen. Utöver arbetstillfällen kan Försvarsmaktens verksamhet kräva större ytor.

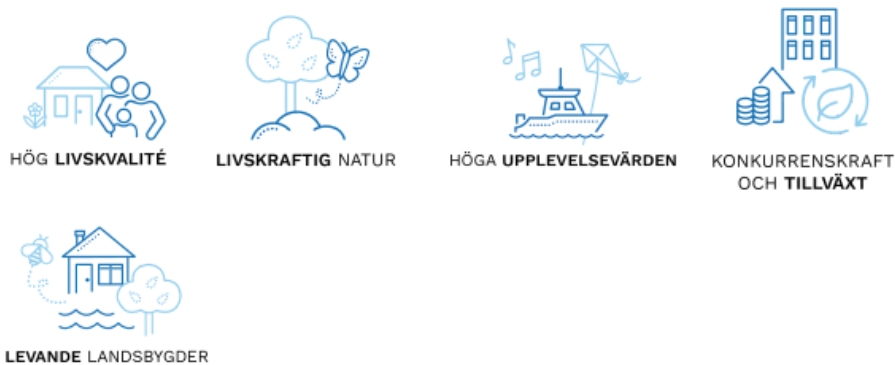
Likväl som en god planberedskap är kompetensförsörjningen en viktig del för näringslivets tillväxt och en positiv befolkningsutveckling. För att kunna erbjuda arbetstillfällen till kommuninvånare och attrahera arbetskraft genom nyinflyttning krävs satsningar på riktade utbildningar och entreprenörskap för unga. Det krävs även regional samverkan, effektivare infrastruktur och kommunikationer liksom fler attraktiva boendeanternativ, höjd utbildningsnivå, mer differentierad arbetsmarknad, attraktiva tätorter och en god kommunal service.

4.3.10 Besöksnäring

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Avsnittets koppling till fokusområdena

Inriktning

- Verka för ett balanserat årshjul med förlängd säsong för besöksnäringen.
- Stärk, utveckla och möjliggör för attraktiva besöksmål, aktiviteter och evenemang i hela kommunen och som tilltalar flera åldersgrupper.
- Utveckla viktiga platser för besöksnäringen och värdekärnor för friluftsliv med utbyggd service och kommunikationer.
- Utveckla Ronneby och Blekinge till en destination för besöksnäringen gentemot den nationella såväl som den internationella resenären.

Besöksnäringen är en snabbt växande näring där Ronneby och Blekinge har en stor tillväxtpotential. Utvecklingen av besöksnäringen har varit positiv sedan några år tillbaka och den förväntas fortsätta. Höga temperaturer under sommarsäsong i södra Europa förväntas bidra till att en ökad

andel inhemska turister, men också en ökning av utländska turister. De flesta besökarna kommer till Ronneby under sommarsäsongen och även om högsäsongen de senaste åren blivit längre finns en obalans i årshjulet gällande besöksnäringen. Det krävs ett fortsatt arbete för att få en balanserad och hållbar besöksnäring året runt.

Det är viktigt att på ett hållbart sätt lyfta fram och fortsätta utveckla det som är unikt för Ronneby. Besöksnäringen har också betydelse för inflyttning och nyetableringar och är ett sätt att visa upp Blekinge och Ronneby för framtida nya invånare, medarbetare, företagsetableringar och studenter. Många kommer till Ronneby kommun för att besöka Ronneby Brunn och Brunnsparken vars ytor skulle kunna användas än mer för evenemang riktade mot en bred målgrupp. Ronnebys historia liksom omkringliggande kulturhistoriska miljöer intresserar. Fler och utvecklade samarbeten mellan lokala entreprenörer, kultursektorn med flera kan bidra till höga upplevelsevärden som tilltalar flera besökare. Det är av vikt att kunna nå våra besöksmål via kollektivtrafik och gena gång- och cykelvägar.

Ett nytt museum av internationellt intresse, Gribshunden museum, i Ronneby, kommer stärka besöksnäringen i Sydöstra Sverige och Ronneby blir en viktig nod för besöksnäringen.

Gribshunden museum kommer att bli ett besöksmål som förlänger säsongen för övriga besöks- och servicenäringar. Etableringen av ett museum centralt i staden förväntas ge nya strömmar av besökare både nationellt och internationellt. Ökat antal besökare kommer bidra till ett mer levande centrum, ökad efterfrågan på logi och andra upplevelser i närområdet.

Ronnebys natur är en tillgång och naturturismen har stor potential att utvecklas ytterligare. Det ska vara enkelt att på egen hand eller genom arrangerade aktiviteter upptäcka skärgård, skog- och naturområden. Järnavik, Karlsnäs och Brunnsparken pekas ut som särskilt intressanta platser för friluftsliv och naturturism.

Förverkligandet av en kustnära cykelled och en vandringsled i Blekinge genom Ronnebys vackra natur, landsbygder och tätorter medför många positiva effekter. Det är klimatsmart, främjar folkhälsan samt genererar ökade intäkter för näringsidkare och möjliggör nya satsningar längs leddsstråken.

Ett ökat antal besökare till staden, naturområden och gästhamnar ställer krav på bland annat logi, tillgänglighet, toaletter, parkering och laddinfrastruktur. Genom att kanalisera besökare till valda platser med utbyggd service kan känsliga oexploaterade områden värnas. Hänsyn behöver tas till effekten av klimatförändringar och insatser för att bevara och stärka besöksnäringen i utsatta lägen kommer behövas.

4.3.11 Social hållbarhet

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Avsnittets koppling till fokusområdena

Inriktning

- Komplettera bostadsutbudet i kommunens olika delar så att variationen av bostadstyper och upplåtelseformer ökar inom befintliga och nya bostadsområden.
- Säkerställa tillgängligheten till bostadsnära natur, offentliga platser och mötesplatser.
- Trygghetsskapande åtgärder ska beaktas vid ny- eller ombyggnation av bostäder och offentlig miljö.

Ett socialt hållbart samhälle innebär ett jämlikt och jämställt samhälle där människor lever ett gott liv med god folkhälsa, utan orättfärdiga skillnader. Det handlar om att skapa ett inkluderande samhälle där människors lika värde står i centrum, där människor känner tillit och förtroende till varandra, hög tolerans, delaktighet och inflytande i samhällsutvecklingen.

Social hållbarhet omfattar i ett planeringsperspektiv bland

annat en allsidigt sammansatt social struktur i bostadsområden med tillgänglighet och en närmiljö som främjar trygghet, kontakt och gemenskap, liksom ett mångsidigt socialt liv.

I Ronneby finns det idag stora sociala och ekonomiska skillnader som bidrar till ojämlika livsvillkor och segregation, vilket i sin tur bidrar till en känsla av otrygghet, bristande tillit och samhörighet. Den fysiska planeringen kan identifiera och stärka sociala aspekter som mångfald, trygghet, jämställdhet och tillgänglighet och vi kan utveckla boende- och livsmiljöer som minskar och motverkar segregation.

Läs mer om Ronneby kommuns arbete med social hållbarhet i Hållbarhetsstrategi för Ronneby kommun 2022-2025.

Jämlika och jämställda villkor

Inriktning

- Öka integrationen genom god tillgång och tillgänglighet till miljöer som främjar social inkludering såsom bostadsnära natur och sociala mötesplatser.
- Motverka trångboddhet.
- Kompensera ojämlika livsvillkor och se till att de inte förstärks.

Ett jämlikt och jämställt samhälle utgör grunden för en positiv samhällsutveckling. Det handlar om att alla ska ha samma makt och möjlighet att forma samhället och sina egna liv. De sociala och ekonomiska skillnader som finns i Ronneby bidrar till ojämlika livsvillkor och segregation.

Tillgång till boende och boendemiljön är en central fråga, likväl är tillgången till service, skola och fritidsaktiviteter väsentlig.

Den byggda miljön har därmed stor påverkan på människors möjligheter att vistas, besöka eller delta i olika sammanhang.

För att motverka segregation är det viktigt att den fysiska miljön främjar möten mellan olika grupper. Offentliga miljöer så som bibliotek, platser för kultur, fritidsgårdar och idrottsanläggningar möjliggör för människor att träffas. Genom att utforma utemiljöer som binder samman platser och överbryggar barriärer skapas stråk av mötesplatser som stärker de sociala sambanden.

För att främja social sammanhållning är det också viktigt att det finns en blandning av bostadsformer inom ett bostadsområde. Det skapar en grund för att människor med olika bakgrund ska träffas och utveckla sociala relationer som bygger tillit och skapar trygghet. Det innebär att kommunen vid beslut om exempelvis bostadsutveckling, offentlig service eller utformningen av offentliga platser spelar en viktig roll för ett mer jämlikt, jämställt och inkluderande Ronneby.

Tillgänglighet och delaktighet

Inriktning

- **Universell utformning ska tillämpas.**
- **Verka för kommuninvånarnas deltagande och delaktighet av samhällets utveckling.**

Alla människor har rätt att vara en del av samhället och kunna använda det. Samhället bör därför vara tillgängligt för alla och utformas utifrån människors behov. När vi utformar samhället tillgängligt ökar möjligheten till delaktighet. Att uppnå ett tillgängligt samhälle handlar både om att utgå från universell utformning och att åtgärda befintliga brister i tillgängligheten. Genom att använda principen om universell utformning skapas lösningar som fungerar för så många som möjligt redan från början.

Trygghet

Inriktning

- Platser som upplevs otrygga behöver analyseras och gestaltas för att öka säkerheten och tryggheten.
- Kommunen ska planera för blandad bebyggelse och flera funktioner som befolkar områden under större delar av dygnet.

Ronneby ska vara en trygg och säker kommun att bo, besöka och verka i. Samhällets offentliga rum ska vara och upplevas öppna, trygga, väl omhändertagna och attraktiva för alla som bor, verkar eller vistas här under alla tider på dygnet. Detta är viktigt eftersom livsmiljön påverkar människor i deras vardag. För att nå dit behöver vi bland annat arbeta både trygghetsskapande och brottsförebyggande.

Det finns ett samband mellan fysisk miljö, brottslighet och otrygghet. När det gäller brottsförebyggande och trygghetsskapande insatser med utgångspunkt i den fysiska miljön visar forskning att fysiska miljöer kan planeras, konstrueras och modifieras enligt utformningsprinciper som minskar möjligheter till brott och ökar tryggheten - så kallad situationell brottsprevention. Att enbart förändra den fysiska miljön räcker sällan för att förhindra eller förebygga brott och orosstörningar, men har betydelse i hanteringen av den faktiska och den upplevda tryggheten.

Genom trygghetsskapande åtgärder så som förbättrad tillgänglighet, belysning, orienterbarhet och aktivering av obefolkade platser kan känslan av trygghet öka samtidigt som det minskar möjligheten att osedd begå brott.

Hälsa och välbefinnande

Inriktning

- Främja gång- och cykeltrafiken mellan och inom tätorterna.

- Stärka och främja tillgången till en aktiv och meningsfull fritid för alla kommunens medborgare.

Det övergripande målet för folkhälsopolitiken har ett tydligt fokus på jämlik hälsa. Målet är att skapa samhällsliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Hälsan är generellt god bland befolkningen i Ronneby, men det finns skillnader i såväl psykisk som fysisk hälsa mellan könen och olika socioekonomiska grupper. Arbetet med att främja hälsa och förebygga ohälsa har en nyckelroll för individens livskvalitet och Ronnebys utveckling.

Genom samhällsplaneringen kan vi skapa förutsättningar och miljöer som främjar hälsa och välbefinnande. En god bebyggd miljö innebär tillgång till natur och gröna ytor. Dessa främjar och uppmuntrar till hälsosamma levnadsvanor genom bland annat rekreation, aktivitet, spontana möten och återhämtning.

Barnrättsperspektivet

Inriktning

- Arbeta aktivt med kunskapsöverföring mellan olika tjänstepersoner och förvaltningar för att säkerställa att barnrättsfrågor efterlevs från planeringsskede till genomförande och förvaltning.
- Potentiella målpunkter för barn och unga behov lyftas fram vid planering, genomförande och förvaltning.
- Verka för barn och ungas deltagande och delaktighet av samhällets utveckling.

FN:s konvention om barnets rättigheter är grunden för vårt arbete med att säkerställa att barns rättigheter tillgodoses. Det innebär att barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn. Varje barn har också rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör dem.

Inhämtning av barnets åsikt och beaktan av barnets åsikt ska göras i förhållande till dess ålder och mognad.

Barnrättsperspektivet ska vara en naturlig del av hela samhällsbyggnadsprocessen från idé till genomförande och förvaltning samt genomsyra hela kommunens verksamhet. Barns rätt till en tillräckligt säker men samtidigt spännande och utvecklande miljö är inte endast en fråga för mindre fysiskt avgränsade platser såsom en skolgård eller en park.

Lokaliseringen av och sambanden mellan olika platser som barn och unga använder kan vara avgörande för hur de kan använda sin närmiljö. Det innebär att kommunen vid beslut om exempelvis bostadsutveckling, placering av skolor eller förändringar som kan påverka barn och ungas målpunkter, likväl hur planerade värden säkerställs i genomförandet och sedan bibehålls genom skötsel och förvaltning spelar en viktig roll för barn och ungas förutsättningar i Ronneby.

Ta del av Barnkonsekvensanalys av översiktsplanen i avsnitt 6.1 Prövning av barnens bästa.

4.3.12 Kultur och fritid

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Avsnittets koppling till fokusområdena

Inriktning

- Verka för ett rikt kultur- och fritidsutbud som är tillgängligt för alla oavsett funktionsförmåga och socioekonomiska förutsättningar.
- Verka för goda möjligheter till en aktiv fritid året runt.
- Värna och utveckla idrottsplatser och frilufts- och grönområden.
- Verka för en mångfald av aktiviteter och mötesplatser som tilltalar flera.

Att främja en aktiv och meningsfull fritid för alla är en investering för att bygga ett hållbart Ronneby. Tillgången till en aktiv och meningsfull fritid har en positiv påverkan på kommunens attraktionskraft. Offentliga miljöer så som bibliotek, platser för kultur, fritidsgårdar och idrottsanläggningar möjliggör för människor att träffas.

Närheten till naturen och utbudet av aktiviteter i Ronneby skapar goda förutsättningar för en aktiv fritid året runt.

Ronneby har ett starkt kulturliv med många aktiva

kulturföreningar. I Kulturcentrum finns en av södra Sveriges största konsthallar, som också fungerar som scen för musik och andra kulturarrangemang. Etableringen av Gribshundens museum som är av internationellt intresse i dess närhet möjliggör för området att utvecklas ytterligare.

Tillskottet av utegym och spontanidrottsplatser de senaste åren är positivt, utöver detta efterfrågas konstgräsplaner på fler platser i kommunen. Många av kommunens idrottsanläggningar är gamla och behöver eller kommer behöva renoveras eller ersättas. Nya anläggningar kan med fördel samlokaliseras vilket ökar möjligheten att utnyttja kommunala investeringar maximalt. Samlokalisering mellan fritidslokaler och kulturlokaler skapar dessutom möjligheter till fysiska mötesplatser. Det skapar också bättre möjlighet att förse platsen med kollektivtrafik och cykelvägar.

Idrottsanläggningar, kulturverksamheter och fritidsgårdar är viktiga målpunkter för barn och unga. Det är därför viktigt att dessa målpunkter hamnar i tillgängliga och attraktiva lägen.

Möjligheten att självständigt gå eller cykla till platsen alternativt åka kollektivtrafik till målpunkter för fritid och kultur är viktigt. Likväl behöver barn och ungdomar tillfrågas om vad som efterfrågas.

4.3.13 Skola och utbildning

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Avsnittets koppling till fokusområdena

Inriktningar

- Vid planering av nya bostadsområden ska ytor för förskola och skola säkerställas tidigt i processen med utgångspunkt i kommunens demografi och utveckling.

- Kommunala lokaler ska utformas flexibelt, så att de kan omvandlas i takt med den demografiska utvecklingen.
- Säkerställa en trygg och säker skolväg för oskyddade trafikanter.
- Ronneby kommun ska långsiktigt bidra till att möta arbetslivets kompetensbehov.

Skolan är en central plats för barn och unga i Ronneby kommun. Det är en mötesplats som ska understödja det pedagogiska arbetet och skapa goda förutsättningar för studiero, god hälsa, utveckling, trivsel, trygghet och stimulans.

Genom att erbjuda skola och utbildning av hög kvalitet och på platser i kommunen som underlättar invånarnas vardag, det vill säga i närhet av bostadsbebyggelse och utmed säkra kommunikationsstråk, kan Ronneby kommun fortsätta attrahera barnfamiljer.

Barn och ungas möjligheter att på egen hand förflytta sig är viktigt och ökar ju äldre barnet blir. Att skapa samband mellan bostäder, förskola, skola och säkra trafiklösningar och gång- och cykelstråk är väsentligt. Är skolvägen trygg för oskyddade trafikanter vågar fler föräldrar låta sina barn gå eller cykla till skolan vilket leder till mindre trafik och en tryggare miljö i skolans närmiljö.

För att möta befolkningsökningen under mitten av 2010-talet har det byggts både nya grundskolor och förskolor i kommunen. Tillskottet är positivt, men det finns fortfarande lokaler som inte är ändamålsenliga för att bedriva verksamhet i. Genom nya flexibla och tillgängliga lokaler kan krav från pedagogik i ständig förändring och en förändrad befolkningstillväxt och demografi mötas.

Byggnader och utomhusmiljöerna ska präglas av hälsosamma materialval. Utomhusmiljöerna behöver gestaltas på ett sätt som tillgodoser behoven hos olika åldrar och vara så pass rymliga att de kvaliteter som behövs för en

varierad lek- och lärmiljö ryms och inte slits ner.

Läs mer i funktionsprogrammet för förskola och skola

4.4 Geografiska områden

Se Karta 22 – 4.4 Geografiska områden, teckenförklaring i kartbilagan.

I kapitel 4.4 redovisas kommunens önskade målbild för mark- och vattenanvändningen år 2045. Avgränsningar och linjer på kartan är grovt ritade och är inte avsedda att vara exakta. I efterföljande processer och detaljplaner görs mer detaljerade ställningstagande.

Kommunen delas upp i 9 geografiska områden.

Klicka på rubriken för att komma direkt till kapitlet för det geografiska området:

4.4.1 Ronneby tätort

4.4.2 Kallinge

4.4.3 Bräkne-Hoby och Järnavik

4.4.4 Saxemara

4.4.5 Johannishus och Listerby

4.4.6 Backaryd och Hallabro

4.4.7 Eringsboda

4.4.8 Landsbygderna

4.4.9 Kust och skärgård

Bräkne-Hoby och Järnavik, Johannihus och Listerby samt Backaryd och Hallabro beskrivs i ett sammanhang då de tillsammans kan stärka och komplettera varandra. Läs mer under respektive geografiskt område.

ÖP-modellen 2.1

Mark- och vattenanvändningskartorna följer Boverkets ÖP-modell 2.1. Till höger redogörs det kortfattat för hur dessa ska tolkas. Läs mer om ÖP-modellen 2.1 på Boverkets

hemsida.

4.4.1 Ronneby tätort

Se Karta 23 – 4.4.1 Ronneby tätort i kartbilagan.

Ronneby är kommunens största ort och består av en blandad bebyggelse som till största del utgörs av bostäder, handel och verksamhetsområden varvade med parker och grönområden. I staden finns fritidsaktiviteter som lockar invånare från hela kommunen. Även en stor del av kommunens idrottsanläggningar är koncentrerade till staden. Ronneby har fullskalig service och ett utvecklat handelsutbud. Dagligvaruhandeln är i huvudsak lokaliserad till stadens centrum och västra infarten ut med Karlshamnsvägen.

Ronnebyån ringlar sig genom staden på sin väg till havet och erbjuder vackra och populära rekreativmiljöer. Järnvägen går genom staden och verksamhetsområden är lokaliserade både öster och väster om stadskärnan. I Ronneby tätort finns det både småhus och flerbostadshus i form av bostadsrätter och hyresrätter. Både karaktär och sociala förutsättningar varierar inom tätortens olika delar och det finns sociala och ekonomiska skillnader som bidrar till ojämlika livsvillkor och segregation.

Etableringen av ett museum för skeppet Gribshunden kommer ha stor inverkan på Ronneby centrum. Museet är av internationellt intresse och det förväntas ge nya strömmar av besökare. Det är av vikt att såväl de offentliga rummen som den efterfrågan på logi, service med mera som följer med besökarna utvecklas parallellt med att museet tar form. Museet planeras på den plats där Ronneby brandstation finns idag. I samarbete med det lokala näringslivet och fastighetsägare pågår ett strategiskt arbete för att utveckla Ronnebys stadskärna gällande stadsrum och mobilitet.

Tätorten omges av områden med höga naturvärden och angränsar i flera riktningar till jordbruksmark. Delar av staden ligger inom Försvarmaktens påverkansområde för flygbuller vilket begränsar ortens utveckling västerut.

Ronneby påverkas av klimatförändringar, framför allt genom havsnivåhöjningar, skyfall och höga flöden. Höga flöden i Ronnebyån hotar en stor del av bebyggelsen och infrastrukturen i dess närhet.

Tryck här för att läsa om Ronneby tätorts kulturmiljövården i 3.6.3 Orternas kulturmiljöer.

För att läsa mer om klimatanpassning se kapitel 3.3 Klimat.

Dialog

Genom medborgardialog har det framkommit önskemål om ett mer levande torg och centrum med ett mer varierat och utökat utbud av service, handel och restauranger.

Tryggheten behöver öka i de centrala delarna. Bland unga efterfrågas en mötesplats i centrala Ronneby samt kollektivtrafik mellan Hulta och centrala målpunkter. En av Ronnebys största kvalitéer som många medborgare lyfter är närheten till grönområden och att dessa är viktiga att värna.

Inriktning

- Verka för ett mer varierat bostadsutbud inom orten.
- Verka för en mångfunktionell och kompletterande bebyggelse i de mest centrala delarna och förädla befintliga stadsdelar.
- Ny bebyggelsen ska förhålla sig till kulturhistorien och spegla vår nutid och därigenom stärka Ronnebys identitet för framtiden.
- Utredda möjligheter till klimatanpassning för att skydda befintlig bebyggelse och infrastruktur.
- Värna tätortsnära grönstruktur med passager till och mellan grönområden.
- Brunnsparken och Brunnsskogen ska fortsätta att utgöra grönt centrum, stärkas som värdekärna för friluftsliv och vidareutvecklas för event.

- Arbeta för ett tryggt, tillgängligt, attraktivt och levande centrum.
- Möjliggöra och utveckla gång-, cykel- och kollektivtrafik inom tätorten och vid utbyggnad av nya områden.

Utvecklad och ändrad markanvändning fram till år 2045

Mångfunktionell bebyggelse

Tätorten har potential att förtätas, förädlas och kompletteras, vilket möjliggör för attraktivt boende i stadsmiljön nära service. I centrala Ronneby stärks och utvecklas den mångfunktionella bebyggelsen. Stadens övriga bebyggelseutveckling sker i befintliga stråk som sammanstrålar i stadskärnan samt möjliggörs för husbåtar vid Angelskogsviken.

Tre större områden i de centrala delarna av staden identifieras som särskilda utvecklingsområden. Genom förädling, komplettering och funktionsomvandling möjliggörs för en blandad bostadsbebyggelse, service och olika verksamheter vilket kan utjämna sociala och ekonomiska skillnader och främja gemenskap.

I Ronneby stad finns möjligheter för förtätning, förädling och komplettering inom och av befintlig bebyggelse är. Genom att stärka funktioner, tillföra fler bostäder och försköna centrum skapas en tryggare, attraktivare och mer levande stadskärna för boende, besökande och näringsidkare. Etablering av Gribshundens museum centralt i staden förväntas ge nya strömmar av både nationella och internationella besökare.

Ett större område, Västra staden, som omfattar de västra stadsdelarna vid Äspedalen-Hjorthöjden pekas ut som utvecklingsområde för mångfunktionell bebyggelse. Förädling, kompletterande bebyggelse och nybyggnation möjliggör för en hållbar och en mer attraktiv och trygg stadsdel med nya bostäder och boendeformer samt service och grönområden.

Vid småbåtshamnen i Ekenäs möjliggörs för bebyggelse på vatten. Hamnens karaktär och funktion förstärks. Husbåtar möjliggör för bostadsbebyggelse i kustnära läge trots stigande havsnivåer.

Bebyggelse på vatten möjliggörs i ett sammanhang i Angelskogsviken i nära anslutning till planerad ny bro över Angelskogsviken. I närliggande område på Norra Aspan planeras för ny bostadsbebyggelse och satsningar vad gäller infrastruktur och service. Husbåtar möjliggör för bostadsbebyggelse i kustnära läge trots stigande havsnivåer.

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Huvuddelen av nya områden för sammanhängande bostadsbebyggelse lokaliseras söderut från stadskärnan. Dalgångarna tillsammans med höjdryggen ger landskapet en stark identitet vilket är viktigt att understödja vid framtida planering. Närhet till Brunnsparken, Ronnebyån och havet samt möjligheter till goda kollektivtrafikförbindelser ger förutsättningar för attraktiva bostadsområden. Planeringen av nya bostadsområden ska främja en blandad bebyggelse och ökad möjlighet till olika upplåtelseformer och funktioner. Gena gång- och cykelvägar samt närhet till kollektivtrafik främjar en hållbar utveckling. Området kan även inrymma offentlig service. Vid utvecklingen av dessa områden är det av vikt att beakta gröna och rekreativa stråk.

Söder om Västra staden, väster om Risatorp och norr om Risanäs staden pekas tre områden ut för sammanhängande bostadsbebyggelse. Områdena syftar till att skapa attraktiva bostadsområden nära centrum i natur-, skärgårds-, rekreation- och centrumnära läge anpassat efter befintliga värden.

Områdena bör förses med kollektivtrafik, gång- och cykelmöjligheter. Kommunen äger marken.

Sammanhängande bostadsbebyggelse planeras i vid Bussemåla i direkt anslutning till naturreservatet Södra Brunnsskogen och i närheten av befintlig bostadsbebyggelse. Området möjliggör för en attraktiv livsmiljö med närhet till

skärgård, rekreation, natur och befintlig bebyggelsestruktur.

Sammanhängande bostadsbebyggelse planeras på Norra Aspan. Området föreslås förses med en ny klimatanpassad bro för både gång, cykel och motortrafik över Angelskogsviken. Ytterligare bebyggelse stärker möjligheten till utökad service och kollektivtrafik. Det natursköna området skapar förutsättningar för en attraktiv bebyggelsemiljö i nära anslutning till havet. Möjligt att delar av utpekade område fungerar som reträttområde då stora delar av befintlig bebyggelse på Aspan kommer påverkas av havsnivåhöjningar. Möjlighet till båtplatser i nära anslutning.

Sammanhängande bostadsbebyggelse planeras söder om Påtorp i ett naturskönt läge i nära anslutning till Soft Center. Ett nytt område för sammanhängande bostadsbebyggelse pekas ut vid det gamla vattentornsområdet i på Pepparbacksberget i närhet till stadskärnan.

Sammanhängande bostadsbebyggelse planeras längs med Gärestadsvägen vid Gärestad by. Området ingår i ett vackert natur- och kulturlandskap i övergången från stadsbygd till landsbygd och kan erbjuda ett attraktivt boende i kollektivtrafikenära läge med närhet till E22 i en samlad bebyggelse.

Sammanhängande bostadsbebyggelse planeras på Östra Aspan. Området ligger i nära anslutning till befintlig bostadsbebyggelse och infrastruktur samt intill ny planerad bostadsbebyggelse.

Norra Aspan föreslås förses med en ny klimatanpassad bro för både gång, cykel och motortrafik över Angelskogsviken.

Ytterligare bebyggelse stärker möjligheten till utökad service och kollektivtrafik. Det natursköna området skapar förutsättningar för en attraktiv bebyggelsemiljö i nära anslutning till havet. Möjligt att delar av utpekade område fungerar som reträttområde då stora delar av befintlig bebyggelse på Aspan kommer påverkas av havsnivåhöjningar.

Sammanhängande bostadsbebyggelse planeras vid Kärragården. Området ligger i nära anslutning till befintlig bostadsbebyggelse och infrastruktur samt intill ny planerad bostadsbebyggelse.

Norra Aspan föreslås förses med en ny klimatanpassad bro för både gång, cykel och motortrafik över Angelskogsviken.

Ytterligare bebyggelse stärker möjligheten till utökad service och kollektivtrafik. Det natursköna området skapar förutsättningar för en attraktiv bebyggelsemiljö i nära anslutning till havet. Möjligt att delar av utpekade område fungerar som reträttområde då stora delar av befintlig bebyggelse på Aspan kommer påverkas av havsnivåhöjningar.

Verksamheter och industri

Mark för fortsatt utveckling av verksamhetsområdet Gärdet pekas ut i nära anslutning till E22 längs med Karlskronavägen och på den nordvästra sidan om E22. Kommunens ambition är att kollektivtrafik mellan E22 och centrala Ronneby ska stanna vid Gärdet för arbetspendling. Trafiklösningar behöver studeras i ett sammanhang för hela verksamhetsområdet. Jordbruksmark tas i anspråk för väsentligt samhällsintresse.

Mark för verksamhetsområde avsett för en ny crossbana pekas ut nordväst om Ronneby i nära anslutning till E22, vid Södra Kättorp. Flertalet utredningar har genomförts i området.

Jordbruksmark tas i anspråk för väsentligt samhällsintresse. Området påverkas av skyfall.

Verksamhetsområde i anslutning till återvinningscentralen Angelskog möjliggör för verksamheten att utvidgas.

Transportinfrastruktur

Ronneby stadskärna trafikeras till stor del av genomfartstrafik. En ny anslutning "Norra länken" som förbinder Hultaleden och Sörbyområdet kan minska genomfartstrafiken genom staden.

Området vid Påtorp angörs idag via Soft Center vilket medför hög trafikintensitet i området. Vid tillkomst av fler bostäder kan en ny anslutning från Angelskogsvägen till Gärestadsvägen minska trafikintensiteten i området.

Gärestadsvägen föreslås utvecklas för gång och cykel.

Från Gärestadsvägen, via Hamnvägen och Hyndekullaleden samt Hultaleden föreslås utveckling för gång och cykel.

En bro över Angelskogsviken för både gång-, och cykel- och motortrafik mellan Aspan och Heabyvägen möjliggör för en genare väg mellan Aspan och Ronneby.

Närheten mellan Ronneby och Kallinge föreslås stärkas genom en koppling för gång och cykel samt motortrafik under E22.

Väster om Ronneby centrum och Karlshamnsvägen avsätts ett område för markreservat för en genare dragning av Blekinge kustbana.

En ny och delvis stärkt koppling för kollektivtrafik och gång- och cykel mellan Västra staden och Risanäs pekas ut genom föreslagna nya bostadsområden. Ett strukturplanearbete för detta är under framtagande.

Grönområde och park

Befintliga grönytor ska stärkas och utvecklas med områden för tätortsnära rekreation och möten. Ökad tillgängligheten till Ronnebyån med fler bryggor för rekreation och som mötesplatser.

Natur och friluftsliv

Brunnsparken och Brunnskogen pekas ut som värdekärna för friluftsliv. Utveckling av verksamheter i harmoni med friluftslivets intressen möjliggörs.

Klimatanpassning

Ronneby tätort är utsatt för klimatförändringar framför allt genom höga flöden i Ronnebyån, skyfall och höga havsnivåer. Klimatanpassning krävs för att skydda bebyggelse, infrastruktur och verksamheter.

Skyddsåtgärderna behöver integreras i stadsbebyggelsen, vara flerfunktionella, väl gestaltade och påbyggnadsbara för att inte upplevas som visuella barriärer.

Skyddsåtgärderna behöver utformas på ett sådant sätt att de inte medför översvämning via nederbörd. Områden med grönstruktur och tillkomst av mångfunktionella ytor kan hantera översvämningar. Områden som är lämpliga att översvämmas planläggs som grönområde.

Läs mer om klimatanpassning i 3.3 Klimat

Avvägning intressen

Jordbruksmark tas till anspråk för verksamhetsområde med tilltänkt användning crossbana. Området ligger i anslutning till befintlig infrastruktur och är beläget långt från befintlig bebyggelse som kan tänkas störas av en crossbana.

Utbyggnadsområdet och tilltänkt verksamhet är av väsentligt samhällsintresse och kan på grund av de goda kommunikationsmöjligheterna och avstånd till annan verksamhet eller bebyggelse inte lokaliseras på annan plats.

Mindre block med jordbruksmark tas till anspråk för sammanhängande bostadsbebyggelse söder och öster om Ronneby tätort. Behovet av bostäder är och kommer på sikt att vara stort i Ronneby och Blekinge. Att tillskapa bostäder är av största vikt för att klara av kompetensförsörjningen för Ronnebys och hela regionens näringsliv. Intresset bedöms vara av väsentligt samhällsintresse. Bebyggelsen planeras i ett större sammanhang och intill befintlig infrastruktur och kan inte lokaliseras på annan plats.

Jordbruksmark tas till anspråk för verksamhets- och handelsområde i östra Ronneby. Utpekade områden på jordbruksmark ligger i direkt anslutning till befintlig infrastruktur och i anslutning till befintliga verksamheter. Utbyggnadsområdena är av väsentligt samhällsintresse och kan på grund av befintlig infrastruktur med goda kommunikationsmöjligheter inte etableras på annan plats.

Vid förtätning, komplettering och förädling av Ronneby

tätort kan grönytor tas i anspråk för bebyggelse. Intresset och värdet av en mer blandad bebyggelse som möjliggör för en social inkludering i tätorten är stort. Bedömningen är att delar av ortens tätortsnära grönytor inte är kvalitativa alternativt inte nyttjas, detta kan förändras och hanteras i ett strategiskt arbete. Utformningen av befintliga och nya grönytor behöver göras med hänsyn till klimatanpassning. Utvecklingen av verksamhetsområden vid stadens västra och östra infarter bidrar till ökad trafikstring inom och till områdena. Genom kluster av verksamheter i stadens utkanter minskar trafikens påverkan på stadskärnan och bostadsbebyggelsen.

Stora områden inom Ronneby tätort pekas inte ut för ny bebyggelse på grund av havsnivåhöjningar, höga flöden och skyfall.

4.4.2 Kallinge

Se Karta 24 – 4.4.2 Kallinge i kartbilagan.

Kallinge är kommunens näst största tätort och ligger strax norr om Ronneby tätort. Kallinge är en serviceort med fullskaligt utbud och här finns både sjukvård, vård- och omsorgsboende, tandvård och flertalet skolor samt ett bibliotek. I Kallinge finns ett brett utbud av sportanläggningar såsom simhall, sporthall, ishall och fotbollsarenan Jernvallen.

I de västra delarna av orten är Ronneby flygplats och Blekinge flygflottilj, F17, belägen. Verksamheten präglar till stor del Kallinge och dess militära verksamhet är en av de största arbetsplatserna i kommunen och vid ett NATO-inträde förväntas verksamheten utökas ytterligare. Flygbuller från den militära verksamheten påverkar Kallinge samhälle och dess omgivning.

Bebyggelsen i Kallinge är i huvudsak enbostadshus och runt om i Kallinge finns flera goda exempel på tidstypisk arkitektur från 1930-talet och fram till 1970-talet. Många bebyggelseområden i orten har också kvar en märkbar del av

sin ursprungliga karaktär. Det finns även flerfamiljshus i södra delen av tätorten och i centrum. Centrum i tätorten utgörs av ett torg med kringliggande affärslokaler. De senaste åren har handelsområdet Vigen utvecklats och kompletterats med handel och restauranger.

Kallinge är till stora delar högt exploaterat och endast en liten andel allmänt tillgänglig natur, parker och grönområden finns inom tätorten vilka bör värnas från exploatering. I norra delen av samhället ligger det natursköna området Lönnamohagen. Höga naturvärden knyts till områden längs Ronnebyån, naturreservatet väster om tätorten och de sandiga markerna på Bredåkradeltat. Flera av värdena knutna till de sandiga markerna är beroende av att sandytor hålls öppna och inte växer igen.

Ronnebyån sträcker sig genom Kallinge och åfåran har bitvis en mycket dramatisk karaktär med bland annat vattenfallet och den djupa klyftan i Djupafors. Här finns höga landskapsvärden i form av dramatiska bergsformationer och lövskogsmiljöer. Utmed Ronnebyån från Ronneby torg, genom Kallinge, vidare till Karlsnäs går Karlsnäsleden som bjuder på spännande historia, berättelser från tidigare generationers vardagsliv och industrihistoriska byggnader varvat med naturupplevelser.

Vid höga flöden i Ronnebyån är närliggande bebyggelse och ortens företagscentrum särskilt utsatt. Vid skyfall är vissa vägsträckor utsatta samt begränsade områden kring Kallingeskolan, Olsgården och ishallen utsatta.

Tryck här för att läsa om Kallinges kulturmiljövärden i 3.6.3 Orternas kulturmiljöer.

För att läsa mer om klimatanpassning se kapitel 3.3 Klimat.

Dialog

Genom medborgardialog har det framkommit att det saknas sociala mötesplatser i form av ett café eller liknande centralt i Kallinge och att det efterfrågas mer aktiviteter för ungdomar. Åstråket upplevs otillgängligt och skulle kunna

lyftas fram som ett rekreativstråk. Det efterfrågas ett mer varierat bostadsutbud inklusive fler flerfamiljshus.

Inriktning

- Verka för offentlig och kommersiell service i serviceorterna.
- Verka för ett mer varierat bostadsutbud inom orten och främja för en mångfald.
- Tillgängliggöra åstråket och värna övriga gröna ytor inom orten.
- Minimera de negativa konsekvenserna av höga flöden i Ronnebyån.

Utvecklad och ändrad markanvändning fram till år 2045

Mångfunktionell bebyggelse

I de sydöstra delarna av Kallinge, öster om Ronnebyvägen vid Hyndekulla-Skärsjön och och Djupadals Gärde pekas två större områden ut för mångfunktionell bebyggelse. Här planeras för omfattande bostadsbebyggelse som kan kompletteras med t.ex. förskola, skola, verksamheter och idrottsanläggning.

Utvecklingen av området behöver ta hänsyn till etableringen av ny brandstation utmed Ronnebyvägen. Det är viktigt att inte Skärsjön byggs in utan att gröna stråk säkerställs längs sjökanten. Vid planering och exploatering av området är det viktigt att tydliggöra landskapets grundmönster och friluftslivets rörelsemönster i området. Kring dessa stråk kan sedan den nya bebyggelsen växa fram. Detta skulle även innebära att området ökar i attraktion och blir mer tillgängligt även för de som inte bor där.

Väster om Ronnebyvägen, i Djupadal pekas ett område för mångfunktionell bebyggelse ut. Området möjliggör för en tydligare länk mellan östra och västra Kallinge intill kommande och befintlig bebyggelsestruktur. Närheten till Ronnebyån gör området attraktivt. Tillgängligheten till ån är

viktig att bevara.

Vid exploatering av dessa områden ska gång- och cykelnät och möjligheten till kollektivt resande vara vägledande. Närheten mellan Ronneby och Kallinge föreslås stärkas genom en koppling för gång och cykel samt motortrafik under E22.

Verksamhet och industri

Vid Bredåkra- Sörbydal, söder om Ronneby Airport och Bredåkravägen till väster om Rv 27 pekas ett större område för verksamheter ut. Området är intressant för en framtida tågstation, vilket är ett regionalt och nationellt intresse.

Områdets strategiska läge möjliggör för verksamhets- och företagsetableringar i behov av effektiva kommunikationer, men också servicefunktioner så som hotell, kontor eller parkeringsmöjligheter som stödjer verksamheten vid Ronneby Airport och F17. Hela området är utsatt för flygbuller vilket behöver beaktas i utformning och gestaltning av området.

Jordbruksmark tas i anspråk för väsentligt samhällsintresse.

I västra Kockumsområdet, väster om befintligt verksamhetsområde Kallinge Företagscenter, pekas ett område ut för verksamheter. Inom området har tidigare bebyggelse rivits och ger möjlighet till ändrad användning i området.

Ett utvecklat verksamhetsområde norr om F17 för Försvarens verksamhet, övningsområde Vasstorpet, pekas ut norr om landningsbanan. Försvarens marken äger och nyttjar marken och området kan behöva utvecklas ytterligare för Försvarens ändamål. Väg 653 väster om utpekade område kan på sikt behöva omlokaliseras.

Utveckling av det befintliga verksamhets- och industriområdet vid Djupafors möjliggörs. Genom att utveckla området kan befintlig verksamhets- och industrimark nyttjas bättre. Kommunen äger del av marken.

Verksamhet och handel

Ett nytt verksamhets- och handelsområde pekas ut i som nordlig anslutning till befintliga Viggen handelsområde.

Området är tänkt att bli en förlängning av befintligt handelsområde och är strategiskt beläget utmed Rv 27. Möjlighet att ansluta till Rv 27 behöver utredas. Utpekade ytor möjliggör för både större och mindre etableringar. Hela området är utsatt för flygbuller vilket behöver beaktas i utformning och gestaltning av området. Jordbruksmark tas i anspråk för väsentligt samhällsintresse.

Transportinfrastruktur

Söder om Ronneby Airport pekas ett område ut för en framtida tågstation, Knutpunkt Blekinge. En tågstation innebär att platsen på sikt kan utvecklas till en nod för hållbart resande med ett hela-resan-perspektiv. Utpekat område sammanfaller med området där Trafikverket anlägger ett mötesspår på Blekinge kustbana.

I samband med etableringen av Knutpunkt Blekinge med verksamhets- och företagsetableringar intill Bredåkravägen möjliggörs för en annan entrésituation till Kallinge från väster där Bredåkravägen kan få en ny karaktär.

Vid exploatering av områdena vid Hyndekulla-Skärsjön, Djupadals gårde och Djupadal ska gång- och cykelnät samt möjligheten till kollektivt resande möjliggöras.

Mellan områdena Hyndekulla-Skärsjön och Djupadalsgårde möjliggörs för en väg, vilket ger en gen koppling mellan Hyndekulla-Skärsjön och Kallingevägen.

Närheten mellan Hyndekulla-Skärsjön och Hulta föreslås stärkas genom en koppling för gång och cykel samt en för motortrafik under E22 som stärker kopplingen mellan Kallinge och Ronneby tätort.

För att möjliggöra för ytterligare handlingsfrihet och säkerhet inom Ronneby garnison möjliggörs för en alternativ vägsträckning av Väg 653.

Grönområde och park

Befintliga grönytor inne i tätorten ska värnas och utvecklas. Åstråket lyfts fram som ett rekreationsstråk och särskilt området vid Djupafors som minner om kurortstiden. Området kan om det restaureras lägga grunden för ett betydelsefullt rekreationsområde för boende både i Kallinge och Ronneby.

Natur och friluftsliv

Områdena kring Skärsjön och Lönnamohagen pekas ut som intressanta områden för natur och friluftsliv i Kallinge. Vid planering och exploatering av Skärsjön är det viktigt att tydliggöra landskapets grundmönster och friluftslivets rörelsemönster i området. Kring dessa stråk kan sedan den nya bebyggelsen växa fram. Detta skulle även innebära att området ökar i attraktion och blir mer tillgängligt även för de som inte bor där.

Klimatanpassning

Möjliga skyddsåtgärder för översvämning behöver utredas längs med Ronnebyån för att undvika skador på befintlig bebyggelse och infrastruktur. Hänsyn behöver även tas till ökad risk för ras och erosion. Skyddsåtgärderna måste även utformas på ett sådant sätt att de inte medför översvämning via nederbörd.

I översiktsplanen föreslås ingen ny bebyggelse inom riskområde för höga flöden utmed Ronnebyån.

Påverkan av skyfall vid befintlig bebyggelse behöver utredas vidare. Åtgärder för att säkra framkomligheten på Västervägen vid skyfall behöver utredas. Kommunen är vägghållare. Läs mer i klimatanpassning i 3.3 Klimat

Avvägning intressen

Utbyggnadsmöjligheterna i Kallinge begränsas av påverkansområde för buller. Vid planering av t.ex. verksamheter och Knutpunkt Blekinge inom påverkansområde behöver hänsyn tas vid gestaltning och utformning.

Avstånd till föreslagen ny brandstation behöver hanteras i utbyggnadsområdena i de sydöstra delarna av tätorten.

Jordbruksmark tas till anspråk för verksamhets- och handelsområde. Utpekade områden på jordbruksmark ligger i direkt anslutning till befintlig infrastruktur och till viss del i anslutning till befintlig bebyggelse. Utbyggnadsområdena är av väsentligt samhällsintresse och kan på grund av de goda kommunikationsmöjligheterna i relation till redan befintlig verksamhet inte etableras på annan plats.

Kallinge tätort har begränsat med grönområden och exploateringen i de sydöstra delarna av orten innebär att ett större skogsområde exploateras. Behovet av bostäder är stort i Ronneby och Blekinge. Kallinge är i behov av ett mer varierat bostadsutbud och ett nytt bostadsområde söder om Kallinge kan erbjuda naturnära boendemiljöer med hänsyn till befintliga värden. Förstärkning av grönstrukturen utmed åstråket genom orten kan kompensera och stärka den bostadsnära grönstrukturen på orten.

4.4.3 Bräkne-Hoby och Järnavik

Se Karta 25 – 4.4.3 Bräkne-Hoby och Karta 26 – 4.4.3 Järnavik i kartbilagan.

Bräkne-Hoby och Järnavik är beläget ca 6 km ifrån varandra i den västra kommundelen. Området präglas av ett vackert åkerlandskap med höga natur-, kultur- och rekreationsvärden. Närheten till E22 och järnvägsstationen gör Bräkne-Hoby, Järnavik och dess omgivande landsbygder tillgänglig och attraktiv för både boende och besökande. Bräkne-Hoby fungerar som nod för service, kollektivtrafik och kommunikationer för de omgivande landsbygderna och Järnavik som nod för friluftsliv och besöksnäring.

Järnavik påverkas negativt av stigande havsnivåer vilket medför att om Järnavik ska kunna fortsätta utvecklas som friluftsnod och säkerställa befintliga värden behövs klimatanpassning för orten göras. Bräkne-Hoby pekas i analysen även ut som en ort med kapacitet för

bostadsutveckling och tillväxt i ett strategiskt läge med goda kollektiva förbindelser till både Ronneby och närliggande kommuner. Ett ökat intresse för Bräkne-Hoby och Järnavik innebär ett behov av en strategiskt långsiktig planering som stärker befintliga värden och tillgodoser behov som finns inom orterna och dess omland. Genom att arbeta med orterna i ett sammanhang kan de båda orterna fortsätta att utvecklas och komplettera varandra.

Reningsverket i Bräkne-Hoby börjar närma sig sin fulla kapacitet. Om Bräkne-Hoby och Järnavik med omland ska utvecklas med ytterligare service och bostäder behöver kapaciteten utökas.

Bräkne-Hoby har goda kommunikationer med järnvägen genom samhället, E22 söder om samhället och Backarydsvägen som leder norrut till riksväg 27. Genom tiden har två centrumbildningar vuxit fram i Bräkne-Hoby, ett vid det kommersiella centrumet vid järnvägsstationen, och ett vid de kulturmiljöer som finns i södra Bräkne-Hoby. I Bräkne-Hoby finns ett riksintresseområde för kulturmiljö. Kyrkan och Tingsgården utgör landmärken i bygden och skapar ur landskapssynpunkt ett attraktivt skyltfönster från E22. Detta öppna landskapsrum mellan E22 och samhället är viktigt att bevara obebyggt. Området utmed Bräkneån är riksintresse för naturvård och Natura 2000 samt riksintresse för friluftsliv.

I Bräkne-Hoby finns förskolor och en F-6 skola. I samband med att nya bostäder byggs behöver även kommunen planera för hur det ökade elevunderlaget ska tas emot. I Bräkne-Hoby finns även naturbruksgymnasium, folkhögskola, bibliotek, vård- och omsorgsboende, vårdcentral, drivmedelsstation, verksamheter och dagligvaruaffär. Handeln är centrerad till centrala Bräkne-Hoby. I norra Bräkne-Hoby finns det verksamhetsområden. Den dominerade boendeformen är villor men det förekommer även marklägenheter och flerbostadshus. En stor del av Bräkne-Hoby är beläget inom ett vattenskyddsområde.

Järnavik präglas av branta berghällar och närheten till havet. Det skyddade läget har skapat en naturlig hamn med en rik kulturhistoria. Bostadsbebyggelsen ligger på rad utmed Järnaviksvägen. Bebyggelsen i Järnavik består till övervägande del av fritidshus. I Järnavik finns det ett naturreservat och Natura 2000 område som till stora delar skyddar den natur som är karaktärsskapande för området. Friluftslivet i området är stort där Järnavik utgör en nod för friluftslivet. Ambitionen är att behålla och vidareutveckla orternas nuvarande egenskaper och funktioner. I Järnavik finns en växande besöksnäring med camping, badplatser, pensionat, B&B och kajakuthyrning. Framförallt under högsommaren är besökstrycket högt. Kopplingen till Svalemåla, Garnanäs, Gyön och Eriksberg är viktig för friluftslivet. Båten till Tjärö knyter ön till fastlandet. Järnavik är ett viktigt hållplatsläge för framtida skärgårdstrafik. Kollektivtrafikförbindelser finns idag i form av tågstationen i Bräkne-Hoby samt bussförbindelser från Karlshamn och Ronneby. Kommunen verkar för en gång- och cykelväg mellan Bräkne-Hoby och Järnavik samt mot Saxemara längs med kusten.

Järnavik kommer att påverkas negativt av stigande havsnivåer som påverkar en stor del av hamnområdet, Järnaviksvägen och bostäder i närheten av Järnaviksvägen. De höga natur-, friluftsliv- och boendevärdena i Järnavik gör att ett fördjupat arbete kring platsens vidare utveckling i förhållande till klimatanpassning krävs. Hänsyn behöver även tas till Försvarsmaktens intressen i området.

För att läsa mer om klimatanpassning och reträtt se kapitel 3.3 Klimat

Tryck här för att läsa om Bräkne-Hoby och Järnaviks kulturmiljövärden i 3.6.3 Orternas kulturmiljöer

Dialog

Genom medborgardialoger har det framkommit att det är viktigt att verka för att skola, förskola, vård- och omsorg samt annan service finns kvar och stärks i orterna. Det

efterfrågas boendemöjligheter för livets alla skeenden i ett centralt läge samt attraktiva boenden. Den goda boendemiljön är viktig att bevara. Genom dialogerna framkommer det att entréerna till Bräkne-Hoby behöver förbättras och entrén till Järnavik är karaktärsskapande och viktig att värna om. Starkare kommunikationer mellan Bräkne-Hoby och Järnavik i form av bland annat gång- och cykelväg efterfrågas. Befintligt järnvägsstopp lyfts som viktigt att bevara. Befintliga rekreation- och friluftsvärden gör orterna attraktiva för både boende och besökande och en förstärkning av dessa efterfrågas.

Inriktning

- Stöd serviceorterna och omgivningens lokala utveckling genom samverkan och gemensamma åtaganden.
- Verka för offentlig och kommersiell service i serviceorterna
- Möjliggöra för fler att bo i Bräkne-Hoby och främja för en mångfald.
- Verka för ett mer varierat bostadsutbud.
- Fortsätt att stärka och utveckla Bräkne-Hoby som nod för service och kollektivtrafik.
- Verka för bättre kommunikationer mellan Bräkne-Hoby och Järnavik.
- Utredda möjligheter till klimatanpassning för att skydda befintlig bebyggelse och infrastruktur.
- Stärk, värna om och bevara jordbrukslandskapet där tätort möter landsbygd, områdets karaktär och de natur- och kulturvärden som finns.
- Verka för utökad kapacitet av reningsverket.

Utvecklad och ändrad markanvändning fram till år 2045

Mångfunktionell bebyggelse

Bräkne-Hoby centrum planläggs som mångfunktionell bebyggelse med utvecklingsmöjligheter. Bebyggelsen förtätas med bostadsbebyggelse, handel och service. Förädling och komplettering både vad gäller service, bostäder och offentliga ytor möjliggörs i centrum vilket stärker underlaget för kollektivt resande. Service lokaliseras huvudsakligen mellan torget, längs med Bräknevägen och Backarydsvägen. Genom att tydliggöra entréerna till Bräkne-Hoby både från norr och söder bildas välkomnande entréer till Bräkne-Hoby.

Häradshövdingens backe, i västra Bräkne-Hoby i nära anslutning till centrum, kollektivtrafik och service planläggs för mångfunktionell bebyggelse. Området är lämpligt för exempelvis förskola, skola eller andra funktioner som kan stärka ortens funktion som strategiskt fullskalig nod och är viktigt för hela Bräkne-Hobys utveckling. Området rymmer även möjlighet att skapa en mer varierad bostadsbebyggelse med fler våningar, olika bostadstyper och olika upplåtelseformer. En förstudie för hela området har genomförts.

Hamnen i Järnavik pekas ut som mångfunktionell bebyggelse. Stigande havsnivåer hotar stora delar av Järnavik. Åtgärder för att säkerställa väganslutning till bebyggelse och klimatanpassa samhället behövs. Hamnen behöver anpassas utefter stigande havsnivåer och tillåts i symbios med detta att utvecklas som en nod för friluftsliv- och besöksnäring. Hamnen i Järnavik är viktig som en nod för friluftsliv. Mindre verksamheter och enklare anläggningar som syftar till friluftslivets utveckling eller utökad service i Järnavik bör möjliggöras inom hamnområdet och området för badplats och camping. Dessa behöver antingen kunna tillåtas att översvämmas, eller över tid kunna förflyttas när havsnivåerna stiger. Hamnområdet behöver klimatanpassas för att kunna hantera stigande havsnivåer. Husbåtar möjliggör för bostadsbebyggelse i kustnära läge trots

stigande havsnivåer.

Järnaviks campingplats planläggs som mångfunktionell bebyggelse. Delar av campingen översvämmas vid skyfall och andra delar av stigande havsnivåer. Kopplingen mellan hamnen och campingen behöver säkras ur ett klimatanpassningsperspektiv då tillfartsvägen Järnaviksvägen översvämmas av stigande havsnivåer. Ingen känslig verksamhet för översvämning föreslås. Privat markägare.

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Olika typer av boendemiljöer möjliggörs för att tillgodose efterfrågan på bostäder samt för att möjliggöra både flyttkedjor och nyinflyttning till orten.

I Bräkne-Hoby pekas nya områden för sammanhängande bostadsbebyggelse ut i direkt anslutning till befintlig bostadsbebyggelse i de nordvästra delarna, Svenstorps by, och öster om Sanden.

Befintligt bostadsområde Sanden pekas ut som ett område som är lämpligt att utvecklas med komplettering av befintlig bebyggelse.

Områdenas storlek och placering möjliggör även för exempelvis skola, förskola eller vård- och omsorgsboende. Möjlighet till tätortsnära rekreation behöver värnas och naturvärden beaktas.

Sanden förtätas med hänsyn till befintlig bebyggelse. Det gång- och cykelstråk som finns i Sanden bevaras. Sanden har en nära koppling till naturen genom sina gröna "tunnlar" som fungerar som naturliga vägar ut i det omgivande skogslandskapet öster ut och som behöver värnas om och fortsätta vid nyexploatering.

En stor del av bostadsbebyggelsen i Järnavik drabbas negativt av stigande havsnivåer och klimatanpassning behöver göras.

Tillkomst av enstaka fritidshus och bostäder är möjligt om hänsyn till climateffekter görs.

Ett utvecklingsområde för reträtt för bostäder på Träskobacken- Flakaryd men även verksamheter och besöksnäring möjliggörs öster om befintlig bebyggelse. Genom att peka ut ett reträttområde reserveras mark som på sikt kan behövas för att flytta befintliga bostäder och verksamheter.

Inom reträttområdet finns i närtid möjlighet för tillkomst av enstaka fritidshus och bostäder, om hänsyn tas till behovet av ett framtida reträttområde. Områdets koppling till Järnaviksvägen samt hur reträttområdet ska nå norrifrån behöver utredas. En eventuell ny vägkoppling genom området till befintliga Järnavik behöver studeras. I området finns höga naturvärden, kulturmiljövärden och friluftsvärden vilket medför att området måste utredas ytterligare. Entrén till Järnavik är identitetsskapande och viktig att ta hänsyn till.

För att läsa mer om klimatanpassning och reträtt se kapitel 3.3 Klimat

Verksamheter och industri

Området kring befintlig drivmedelstation söder om Bräkne-Hoby vid Bräkne-Hoby reningsverk pekas ut som möjlighet till utvecklat område i syfte att möjliggöra för exempelvis laddinfrastruktur.

Transportinfrastruktur

Kopplingen från centrala Bräkne-Hoby mot det kulturcentrum som finns i de södra delarna av i Bräkne-Hoby behöver förstärkas och omvandlas till att främja för gång och cykel längs med Häradsvägen. Tillgängligheten och säkerheten över järnvägen stärks.

Längs Bräknevägen föreslås omvandling med gång- och cykelfrämjande åtgärder. Gång- och cykeltillgängligheten och säkerheten från Bräknevägen över Backarydsvägen mot fotbollsplanerna behöver förbättras i den norra delen av Bräkne-Hoby.

E22 samt järnvägen genom Bräkne-Hoby behöver klimatanpassas för skyfall.

Kopplingen mellan Bräkne-Hoby och Järnavik är viktig att stärka. Bräkne-Hoby utgör en nod för kollektivtrafik och kopplingen till Järnavik kan utvecklas. Gång- och cykelförbindelser mellan Bräkne-Hoby och Järnavik föreslås utvecklas. Över/underfarter över järnväg och E22 behöver anpassas för gång och cykel.

Järnaviksvägen påverkas negativt av stigande havsnivåer. En eventuell anslutningsväg till Järnavik alternativt klimatanpassningsåtgärder längs med Järnaviksvägen behöver utredas ytterligare.

Teknisk anläggning

Reningsverket för Bräkne-Hoby och dess omland är i behov att utvecklas med en utökad kapacitet. Ronneby kommun tillsammans med Ronneby Miljö och Teknik AB håller på att utarbeta en ny VA-plan där detta utreds ytterligare.

Jordbruksmark tas i anspråk för väsentligt samhällsintresse.

Grönområde och park

Värna om befintlig grönstruktur och tätortsnära natur. Stråk som sammanbinder grönstrukturerna med varandra är extra viktiga att bevara.

Området utmed Bräkneån är riksintresse för naturvård och Natura 2000-område samt riksintresse för friluftsliv. Detta område bör hanteras med stor hänsyn till naturvärden men bör tillgängliggöras som rekreativområde.

Dalgången som leder ner till Järnavik bör hållas öppen för att känslan av ett brukat landskap i dalgången bevaras. Det är även viktigt att det upplevs enkelt att ta sig ut i naturen.

Vid skyfall samlas vatten i ett befintligt grönområde i Bräkne- Hoby intill pestkyrkogården vid Sandens bollplan. Vatten från närliggande områden med bebyggelse som påverkas av skyfall kan ledas till grönområdet där det fördröjs.

Vid planering av tillkommande bebyggelse i samhällets västra del bör stor hänsyn tas till gröna och rekreativa stråk som gör naturen och Bräkneån tillgängliga, även för de som

redan bor i området. Det maximala avståndet på 300 meter till bostadsnära natur ska beaktas.

Natur och friluftsliv

Det finns goda möjligheter till friluftsliv i utkanterna av Bräkne- Hoby, både utmed Bräkneån i väster och Salsjön i öster.

Blekingeleden och Hobyleden är två viktiga vandringsstråk för Bräkne-Hoby och Järnavik.

Järnavik fortsätter att utvecklas som nod för friluftsliv med en ökad besöksnäring. Ett mer balanserat årshjul och längre säsong för besöksnäringen kan stärka ortens funktion som friluftsnod. Möjligheter för evenemang och övernattningar fortsätter att främjas. Natur- och friluftsvärden påverkas av klimatförändringar och vissa leder och funktioner kan behöva flyttas till följd av bland annat stigande havsnivåer.

Blekingeleden och den föreslagna kustnära cykelvägen samt kustnära vandringsleden passerar Järnavik.

Klimatanpassning

Orterna påverkas av klimatförändringar i form av skyfall och stigande havsnivåer. Områden vid E22, järnvägen och stora delar av Järnavik och Järnaviksvägen behöver klimatanpassas. Likaså finns det delar av Bräkne-Hoby, såsom exempelvis centrum och längs med järnvägen som påverkas negativt vid skyfall.

Läs mer under respektive område ovan samt nedanstående kapitel om motstående intressen, samt i kapitel 3.3 Klimat

Vid skyfall samlas vatten i ett befintligt grönområde i Bräkne- Hoby intill pestkyrkogården. Marken avsetts för att fortsatt kunna översvämmas vid behov. Vatten från närliggande bebyggelseområden som påverkas av skyfall, kan ledas till grönområdet där det fördröjs. Även ett större område norr om Sanden och nordöst om befintligt verksamhetsområde norr om järnvägen vattenfylls vid kraftiga skyfall. Dessa områden är avsedda att fortsatt kunna översvämmas vid kraftiga regn i syfte att skydda befintlig

bebyggelse och infrastruktur.

Ett större område längs med Gamla Riksvägen vid naturbruksgymnasiet, på åkermarken vattenfylls vid kraftiga skyfall. Detta område fredas därav från kommande bebyggelse.

Avvägning intressen

Bräkne-Hoby ligger mitt i en dalgång med höga naturvärden samt omgärdad av ett jordbrukslandskap. En utbyggnad av Bräkne-Hoby innebär att en mindre andel brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för väsentligt samhällsintresse i form av utbyggnad av befintligt eller ett nytt reningsverk.

Planlagd mark för verksamheter norr om Bräkne-Hoby är inte möjlig att exploatera inom ramen för befintlig kapacitet för reningsverket. Det innebär att Bräkne-Hobys framtida utveckling är begränsad innan reningsverket är utbyggt.

Detsamma gäller för bostadsutvecklingen inom orten, Järnavik

och dess omnejd. För att befintligt reningsverk ska kunna byggas ut behöver jordbruksmark tas i anspråk, åtgärden är av väsentligt samhällsintresse. Påverkan på kulturlandskapet behöver beaktas.

Även naturområden tas i anspråk för bostadsbebyggelse och mångfunktionell bebyggelse. Bräkne-Hoby är en utpekad servicenod i regional bemärkelse och är en av de orter som enligt analyser är orter för bostadsutveckling. En fortsatt tillväxt krävs för att orten ska kunna växa och även i framtiden erbjuda ett utvecklat och rikt serviceutbud och goda kommunikationer. Det är av vikt att orten kan fortsätta att utvecklas och att de omgivande höga naturvärdena beaktas. Skadelindringshierarkin kan tillämpas vid exploatering i områden med höga naturområden. Kollektivtrafik och cykelvägnät bidrar till ett hållbart samhälle och närheten till olika funktioner bidrar till minskat bilberoende.

I Järnavik pekas ett större område ut för ny

sammanhängande bostadsbebyggelse i ett område med förmodade höga naturvärden och flertalet funna fornlämningar samt höga friluftsvärde. För att kunna klimatanpassa både Järnavik och områden längst med kusten krävs det i vissa orter, såsom Järnavik nya bostadsområden för reträtt från framtida översvämmade områden. Genom att peka ut större sammanhängande bostadsområden för reträtt blir det möjligt att arbeta med att klimatanpassa exempelvis infrastruktur längst med kusten och fortsätta främja en levande och tillgänglig skärgård. Större sammanhängande bostadsbebyggelse möjliggör även för gemensamma VA-anslutningar. Privata brunnar löper större risk för saltvatteninträngning till följd av stigande havsnivåer. I samband med att utveckla Järnavik som en nod för friluftsliv och som ett reträttområde för bostäder möjliggörs det att ta ett helhetsgrepp om området kopplat till VA-situationen.

Avvägningen av vilken befintlig infrastruktur som bör prioriteras med hänsyn till framkomlighet vid havsnivåhöjningar har gjorts utifrån konsekvenserna av havsnivåhöjningen inom specifika områden, behovet av framkomlighet till samhällsviktiga funktioner, landskapets förutsättningar, bebyggelsestruktur, täthet och befintlig infrastruktur samt potentialen att vidareutveckla områden i kustnära lägen som trots havsnivåhöjning kan utvecklas.

Planförslaget föreslår viss komplettering av service, verksamheter och bostäder inom befintligt vattenskyddsområde. Restriktioner behöver följas.

4.4.4 Saxemara

Se Karta 27 – 4.4.4 Saxemara i kartbilagan.

Saxemara har vuxit fram från ett litet fiske- och jordbrukssamhälle. Tätorten ligger i kanten av den breda, bördiga dalgången och längs den skyddade Saxemaravikens steniga strand. Aktivt jordbruk bedrivs ännu på flertalet gårdar.

Saxemara upplevs ha sin bykärna i området vid kyrkan och

skolan. Saxemara fungerar som serviceort och är en viktig mötesplats och kustort. Här finns bland annat förskola, skola och en mindre butik/café. Bebyggelsestruktur är väl anpassad till landskapet och varvad med naturområden. Det finns en blandning och variation i typ av bebyggelse vad gäller stil och ålder. De kringliggande områdena Spjälkö och Spjälkönäs har ett väl sammanhängande väg- och stignät som anknyter till Saxemara.

Badplatserna, båtbyggarna, campingen och fotbollsplanerna är tillsammans med båtvarvet karaktärsskapande och viktiga platser för orten. Saxemara båtvarv är ett av få kvarvarande historiska träbåtvarv som det tidigare fanns många av längsmed Blekinges kust.

Saxemara har tillsammans med ön Stora Ekön en intressant och unik historia som kan möjliggöra för en utvecklad besöksnäring med fokus på natur- och kulturturism. Det gäller t.ex. Saxemara båtvarv, Gribshundens förlisningsplats samt Stora Eköns historia som lotsplats och fiskefyr.

Försvarsmaktens riksintresse påverkar en stor del av området och tätorten utsätts för flygbuller från den verksamhet som bedrivs vid Ronneby flottiljflyg. Detta tillsammans med att stora delar av de obebyggda markområdena ligger lågt, begränsar expansionsmöjligheten för Saxemaras bostadsbebyggelse. Utöver detta påverkas Saxemaras befintliga bebyggelse och infrastruktur av stigande havsnivåer då många befintliga byggnader är belägna lågt. I Saxemara och Spjälkö är det framför allt obebyggda områden som påverkas av skyfall.

Nya områden för bebyggelse föreslås i den västra delen av Saxemara och Spjälkö, vilket i sin tur kan ge underlag till utökad och bevarad offentlig och kommersiell service.

För att läsa mer om klimatanpassning och reträtt se kapitel 3.3 Klimat

Tryck här för att läsa om Saxemaras kulturmiljövärden i 3.6.3 Orternas kulturmiljöer

Dialog

Genom medborgardialoger har det framkommit att boende i Saxemara önskar ett mer varierat bostadsutbud med t.ex. seniorbostäder som möjliggör flyttkedjor. Naturen är viktig och att bevara och hitta en balans mellan människan och naturen är viktigt för orten. Införande av skärgårdstrafik för att stärka kopplingen till skärgården och Ronneby efterfrågas. Utveckla de goda förutsättningarna för mer besöksnäring. Ungdomar boende i orten efterfrågar utökad kollektivtrafik.

Inriktning

- Verka för offentlig och kommersiell service i serviceorten.
- Stöd ortens och omgivningens lokala utveckling genom samverkan och gemensamma åtaganden.
- Verka för ett mer varierat bostadsutbud inom orten.
- Bevara kulturmiljön och värna bebyggelsens karaktär på orten.
- Verka för gång- och cykelväg mellan Saxemara och västra Spjälkö.
- Stärka området som en nod för besöksnäringen inom natur- och kulturturism.
- Verka för utvecklad kollektivtrafik och mobilitet till Saxemara.
- Utredda möjligheter till klimatanpassning för att skydda befintlig bebyggelse och infrastruktur.

Utvecklad och ändrad markanvändning fram till år 2045

Mångfunktionell bebyggelse

I Saxemara centrum möjliggörs för en utveckling av bykärnan genom förädling och komplettering av bebyggelse och service. Verksamheter med koppling till hav, båtliv och besöksnäringen möjliggörs.

På norra Spjälkö möjliggörs ett större område ut för mångfunktionell bebyggelse. Området består av skogsmark och utgör en sydsluttning i landskapet. Det natursköna området skapar förutsättningar för en attraktiv bebyggelsemiljö i nära anslutning till havet. Inom det utpekade områdena möjliggörs för bostäder och service så som förskola och skola som behöver stärkas i takt med ökad bostadsbebyggelse inom orten och dess omgivning. Det är viktigt med ett varierat bostadsutbud för att tillgodose livets olika faser. Verksamheter med koppling till hav, båtliv och besöksnäringen möjliggörs. Med hänsyn till hur havsnivåhöjning påverkar Saxemara och Spjälkö möjliggör området för flytt av befintliga bostäder och verksamheter till området.

Saxemaraviken med Saxemara båtvarv, småbåtshamnen och omgivningen pekas ut som en utveckling av mångfunktionell bebyggelse för att kunna komplettera pågående verksamhet. Det innebär fortsatt möjlighet att bedriva träbåtvarv, samtidigt som det möjliggör för att varsamt utveckla platsen till besöksmål utan att förvanska kulturvärdena. Vid småbåtshamnen möjliggörs för bebyggelse på vatten. Hamnens karaktär och funktion förstärks. Husbåtar möjliggör för bostadsbebyggelse i kustnära läge trots stigande havsnivåer.

Saxemara campingplats pekas ut som mångfunktionell bebyggelse med utvecklingspotential. Genom området passerar två Ronnebyslingor; Gribshundsleden och Saxemara byaslinga. Campingen ligger beläget nära Gribshundens förlisningsplats.

Området kan utvecklas för utökad besöksnäring.

Sammanhängande bostadsbebyggelse

På mellesta Spjälkö, söder om Vierydsvägen pekas ett nytt område ut för sammanhängande bostadsbebyggelse. Området utgör idag öppen mark och höjddpartier med lövträd. Tillkommande bostadsbebyggelse stärker möjligheten till utökad service och kollektivtrafik i Saxemara. Området angränsar till befintlig bebyggelse och det finns bra möjligheter att ansluta till befintlig infrastruktur. Det natursköna området skapar förutsättningar för en attraktiv bebyggelsemiljö i nära anslutning till havet. Strax norr om utpekade område samlas mycket vatten vid skyfall, området norr om är därmed inte lämpligt för bebyggelse utan planläggs som natur.

På östra Spjälkö intill befintlig bebyggelse pekas ett område för bostadsbebyggelse ut. Tillkommande bostadsbebyggelse stärker möjligheten till utökad service och kollektivtrafik i Saxemara. Området består av skogsmark och är beläget på en höjddrygg i landskapet. Det natursköna området skapar förutsättningar för en attraktiv bebyggelsemiljö i nära anslutning till havet. Området är lämpligt för småhus och kan ansluta till befintlig infrastruktur.

I Dragsnäs, mellan Vierydsvägen och Törneholmsvägen i söder pekas ett område ut för sammanhängande bebyggelse. Området är lämpligt för småhus inklusive parhus och radhus. Det natursköna området skapar förutsättningar för en attraktiv bebyggelsemiljö i nära anslutning till havet. Tillkommande bostadsbebyggelse stärker möjligheten till utökad service och kollektivtrafik i Saxemara. Området kan ansluta till befintlig infrastruktur, förlängt gång- och cykelstråk från Saxemara möjliggörs.

Transportinfrastruktur

I och med föreslagen bebyggelse västerut mot Spjälkö bör gång- och cykelvägen förlängas för att nå avtagsvägen till området.

Den sträckan är också av vikt för att säkerställa trafiksäkerheten för den kustnära cykelvägen genom

Blekinge. Ökad bostadsbebyggelse och besöksnäring ökar behovet och underlaget för utökad kollektivtrafik till Saxemara. En hållplats för framtida skärgårdstrafik främst för turist och besöksnäringen pekas ut i småbåtshamnen. Åtgärder för att säkra framkomligheten på Vierydsvägen och övriga vägar vid höjda havsnivåer behöver utredas. Trafikverket är vägghållare för Vierydsvägen, i övrigt är det enskilda vägghållare förutom vid skolan.

Grönområde och park

Den öppna dalgången som sträcker sig längs samhället ut mot havet är starkt karaktärsskapande för Saxemara. Denna betes- och jordbruksmark bör även i framtiden hållas öppen. På flera platser i samhället kan kontakten med havet förstärkas ytterligare både fysiskt och visuellt, skydd mot erosion och stigande havsnivåer behöver vara en del i en förstärkt kontakt.

Inom Saxemara och Spjälkö är obebyggda grönområden, men även jordbruksmark, av vikt att värna då stora mängder vatten samlas här vid skyfall och kan även tillåtas översvämmas vid havsnivåhöjningar.

Natur och friluftsliv

Friluftslivet, framförallt med koppling till havet, har potential att vidareutvecklas i Saxemara. Kontakten mellan Saxemara och Stora Ekön kan utvecklas med skärgårdstrafik eller tillgängliggöras genom kajakutyrning eller liknande.

Befintliga ledystem och vandringsstråk är viktiga att säkerställa och förstärka. Genom Saxemara passerar en del av den planerade kustnära cykelvägen som Region Blekinge driver.

Detta kan också bidra till att stärka orten som en nod inom besöksnäring för natur- och kulturturism.

På Saxemaranäs finns två badplatser och en camping som hyr ut säsongplatser. Området kan utvecklas för utökad besöksnäring.

Klimatanpassning

I Saxemara får havsnivåhöjningen stora konsekvenser både på bebyggelse och infrastruktur. Möjliga skyddsåtgärder för översvämning behöver utredas längs med kusten för att undvika skador. Delar av bebyggelsen kan i framtiden behöva omlokaliseras till högre belägna platser. Möjligheten att höja befintliga vägar och anlägga vallar behöver utredas. Vid placeringen och gestaltningen av eventuella skyddsåtgärder ska hänsyn tas till kulturmiljön och allmänhetens tillgång till kusten. Skyddsåtgärderna måste även utformas på ett sådant sätt att de inte medför översvämning via nederbörd.

Områden som i tidigare översiktsplan varit utpekade för bostäder pekas istället ut som grönområde med möjlighet att översvämmas vid skyfall. På så sätt skyddas närliggande befintlig och planerad bebyggelse.

För att läsa mer om klimatanpassning och reträtt se kapitel 3.3 Klimat

Avvägning intressen

Utbyggnadsmöjligheterna vad gäller känslig bebyggelse så som skola, vård och bostäder begränsas i stora delar av Saxemara på grund av flygbuller från flygflottiljens verksamhet. Ej störningskänslig verksamhet så som service och mindre verksamhet som stödjer besöksnäringen möjliggörs utmed Vierydsvägen.

Behovet av bostäder är stort i Ronneby och Blekinge. Att tillskapa attraktiva bostäder är av största vikt för att klara av kompetensförsörjningen för Ronnebys och regionens näringsliv. Utpekade bostadsområden och mångfunktionell bebyggelse utgör idag natur- och skogsområde och har funktion av tätortsnära natur och rekreation. Kopplingarna mellan befintlig bebyggelse och skogsområdet värnas vid utbyggnad och buffertzoner behöver upprättas.

Ekosystemtjänsterna kan stärkas i kvarvarande naturområden.

Ett ökat intresse av områdets historia och kulturmiljö och

utvecklingen av hamnmiljön i Saxemara behöver beakta kulturmiljön, allmänhetens tillgänglighet till strandområdet samt stigande havsnivåer.

En ökad besöksnäring till Saxemara riskerar öka slitaget i naturen. Etablerade slingor och områden för rekreation i Saxemara behöver underhållas. Genom att kanalisera och koncentrera besökare till värdekärnor för friluftsliv, etablerade serviceorter och målpunkter för besöksnäring kan andra delar med höga naturvärden bibehållas för växt- och djurlivet samt det rörliga friluftslivet.

4.4.5 Johannishus och Listerby

Se Karta 28 – 4.4.5 Johannishus och Karta 29 – 4.4.5 Listerby i kartbilagan.

Johannishus och Listerby är beläget cirka km 3 ifrån varandra i de östra kommundelarna. Orterna är belägna i Johannishusåsens dalgång med höga natur-, kultur och upplevelsevärden i varierande miljöer. Orterna är serviceorter för omgivande landsbygder och kompletterar varandra med service. Intresset för att bosätta sig i Johannishus, Listerby och de omkringliggande landsbygderna är stort och orterna har potential att växa ytterligare med fler bostäder, utökad service och förbättrad kollektivtrafik. Orterna har ett strategiskt läge med goda kommunikationer till både Ronneby och närliggande kommuner. I samband med ombyggnationen av E22 till motorväg förväntas Listerby bli en utvecklad nod för kollektivtrafik.

Ett ökat intresse för Johannishus och Listerby innebär ett behov av en strategiskt långsiktig planering som stärker befintliga värden och tillgodoser kommande behov inom orterna och dess omland.

Närheten mellan orterna, deras olika karaktärer och varierade omgivningar med skog, landsbygder, kust och skärgård skapar goda förutsättningar för dem att komplettera varandra. På lång sikt kan de två samhällena växa närmare varandra och fortsätta komplettera varandra.

Johannishus har vuxit fram i utkanten av Johannishus gods, som ligger strax norr om orten, i en knutpunkt mellan vägar och järnväg. Hjortsberga kyrka och Johannishus gods är vackra landmärken och de tillsammans med de många fornlämningar och kulturhistoriska lämningar som finns i närområdet talar om områdets rika historia. Väster om samhället slingrar sig Listerbyån. Inom och framförallt i utkanten av samhället finns populära rekreationsstråk i vackra miljöer.

Johannishus åsar ingår i riksintresse för kulturmiljövård som utmärks och karaktäriseras bland annat av förekomster av järnåldersgravfält. Längs åsen finns ansamlingar av fornminnen som visar på att människor har bott och verkat här under mycket lång tid. Här har flera sensationella föremål påträffats, bland annat Blekinges största skattfynd och "guldgubbarna" i byn Västra Vång. Västra Vång har stora kulturhistoriska värden och utgör ett intresse för framtida besöksnäring.

I Johannishus finns ett vård- och omsorgsboende, en F-6-skola, förskola samt olika verksamheter och en dagligvaruaffär. Över tid har centrumfunktionen allt mer lokaliserats från stationsområdet söderut mot området vid dagligvaruaffären. I utkanten av samhället finns flera näringsverksamheter lokaliserade. Huvuddelen av bostadsbebyggelsen i Johannishus ligger på en höjdrygg som omges av dalgångar i nord-sydlig riktning med Johannishusåsen väster om samhället. Den dominerande boendeformen är villor.

Listerby växte fram i en fyrvägskorsning i det som idag är E22, Johannishusvägen och Yxnarumsvägen. Kvarnkullen intill väg E22 är ett viktigt landmärke tillsammans med kyrkan och gårdarna i den äldre bykärnan. Listerbyån slingrar sig strax öster om tätorten och mynnar i havet.

Vid E22 finns en drivmedelsstation med tillhörande servicebutik samt en kollektivtrafiksnod. Samhällets ursprungliga kärna vid kyrkan har idag förskjutits söderut mot Slättanäs och havet.

Skola, kommande sporthall och förskolan är belägen öster om Yxnarumsvägen. Under de senaste decennierna har villabebyggelsen expanderat i riktning mot havet och antalet boende inom orten har ökat. Den dominerande boendeformen är villor. Samhället är i behov av en tydlig centrumplats. I Listerby finns många promenadstigar som sträcker sig från samhället och ut mot havet. Badplatsen utgör en samlingsplats.

Begränsade delar av Slättanäs befintliga bebyggelse och infrastruktur påverkas av stigande havsnivåer. Även rekreativstråk och områden påverkas av stigande havsnivåer.

För att läsa mer om klimatanpassning se kapitel 3.3 Klimat

Tryck här för att läsa om Johannishus och Listerbys kulturmiljövärden i 3.6.3 Orternas kulturmiljöer

Dialog

Genom medborgardialoger har det framkommit att orterna upplevs som lugna och trygga boendeorter vilket är en stor del av orternas attraktivitet. Likaså närheten till naturen och miljöerna runt om orterna anses attraktiva. Det efterfrågas marklägenheter och kompletterande boendeformer till den dominerande villabebyggelsen som möjliggör för fler att bo i Johannishus och Listerby och i livets alla skeden. Ett utökat serviceutbud vid E22 i Listerby efterfrågas.

Centrumutvecklingen och bostadsutvecklingen i Johannishus föreslås läggas vid befintligt centrum vid matvaruaffären och söderut mot Listerby. Läget vid E22 som nod är viktigt att stärka och bevara. Det efterfrågas fler mötesplatser nära centrumfunktionerna.

Inriktning

- **Stöd serviceorterna och omgivningens lokala utveckling genom samverkan och gemensamma åtaganden.**

- Verka för offentlig och kommersiell service i serviceorterna.
- Möjliggöra för fler att bo i Johannishus och Listerby och främja för en mångfald med ett mer varierat bostadsutbud inom orterna.
- Utveckla orternas funktioner som serviceorter och noder för kollektivtrafik.
- Verka för att orterna långsiktigt växer mot varandra och kompletterar varandra.
- Utredda möjligheter till klimatanpassning för att skydda befintlig bebyggelse och infrastruktur.
- Stärk, värna om och bevara jordbrukslandskapet där tätort möter landsbygd, områdets karaktär och de natur- och kulturvärden som finns.
- Möjliggöra för en utvecklad besöksnäring till Västra Vång och dess närliggande kulturmiljöer.

Utvecklad och ändrad markanvändning fram till år 2045

Mångfunktionell bebyggelse

Johannishus centrum pekas ut som mångfunktionell bebyggelse. Det möjliggör en funktionsomvandling av vägen som kan omvandlas till "bygata" med en säkrare gång- och cykelmiljö. Längs med bygatan och dess omgivning möjliggörs det för kompletterande och utvecklad service och bostäder.

Kollektivtrafik genom orten ska fortsatt vara möjlig. Centrumfunktionen som utvecklats vid dagligvaruaffären möjliggörs att stärkas.

Johannishus gamla station planläggas som mångfunktionell bebyggelse. Området omfattar idag bland annat ett busshållplatsläge och kan på sikt utvecklas till ett framtida stationsläge för både buss och tåg. Känslig markanvändning är därmed inte lämpligt i området.

Mångfunktionell bebyggelse i anslutning till E22 i norra och södra Listerby vägskäl förstärks och främjas för att stärka funktionen som nod för Johannishus, Listerby och omgivande landsbygder. Med tanke på områdets närhet till kommunikationer kan bostäder med högre exploateringsgrad vara lämpligt. Inga höga naturvärden finns i området.

I Listerby centrum pekas området kring Listerbyskolan och dess närliggande funktioner ut som mångfunktionell bebyggelse i syfte till att fortsätta platsen att formas till ett ortscentrum och en mötesplats.

Förväntade höjda havsnivåer påverkar Slättanäs småbåtshamn. Vid småbåtshamnen möjliggörs för bebyggelse på vatten.

Husbåtar möjliggör för bostadsbebyggelse i kustnära läge trots stigande havsnivåer.

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Öster om Listerby smedja pekas ett område ut för sammanhängande bostadsbebyggelse ut som en möjlig utveckling av Listerby i anslutning till befintlig bebyggelse och infrastruktur. Med tanke på områdets närhet till kommunikationer kan bostäder med högre exploateringsgrad vara lämpligt.

Ett större område för sammanhängande bostadsbebyggelse i östra Djurtorp pekas ut mellan Johannishus och Listerby. På sikt ses detta område utvecklas med ett varierande bostadsutbud med närhet till kollektivtrafik, service och natur. Området bidrar till att stärka kopplingarna mellan Johannishus och Listerby.

Inom området kan även offentlig service såsom skola eller vård- och omsorgsboende vara lämpligt. Hela området bör ses som ett samlat utvecklingsprojekt. Hänsyn bör tas till behovet av tätortsnära rekreation i Johannishus.

Jordbruksmark tas i anspråk för väsentligt samhällsintresse. Inga påtagliga naturvärden finns i området.

Östra Åsavallen i västra Listerby pekas ett nytt område för

bostadsbebyggelse ut i närheten av fotbollsplanerna i Listerby. Närhet till kommunikationer och service gör området attraktivt för blandad bostadsbebyggelse. Trafiksäkerhet och Västragårdsvägens utformning behöver utredas.

Ombyggnationen av E22 ger området förutsättningar för goda kommunikationer.

Ett område vid Västragården för sammanhängande bostadsbebyggelse planeras väster om Västragårdsvägen, norr om Yxnarumsvägen i Listerby. Området utgör idag skogsmark. Det natursköna området skapar förutsättningar för en attraktiv bebyggelsemiljö i nära anslutning till havet. Området används av både skola och fritids. Närhet till kommunikationer och service gör området attraktivt för blandad bostadsbebyggelse.

I östra Yxnarum pekas ett nytt område ut för sammanhängande bostadsbebyggelse. Det natursköna läget i väster skapar förutsättningar för en attraktiv bebyggelsemiljö i anslutning till befintlig bebyggelse och teknisk infrastruktur. Jordbruksmark tas i anspråk för väsentligt samhällsintresse. Nya bostäder och en möjlig väganslutning till Listerbyvägen kan bidra till en sammanhängande ortstruktur.

Verksamheter och industri

Befintligt verksamhetsområde vid Tjustorp norra Johannishus möjliggörs en fortsatt utveckling österut.

Ett nytt verksamhetsområde pekas ut öster om Listerby, norr om E22. Området är beläget intill E22 med goda möjligheter till kommunikation och exponering.

Ett nytt verksamhetsområde, Västra Åsavallen, pekas ut väster om Listerby. Ombyggnationen av E22 innebär goda kommunikationsmöjligheter till området. Anslutningar och påverkan från ombyggnation E22 samt att delar inom området angränsar befintlig vattentäkt behöver studeras ytterligare. Inga påtagliga naturvärden.

Transportinfrastruktur

Ombyggnationen av E22 kommer att påverka Johannishus och Listerby. Pågående vägplan för E22 markeras som ett område för ny transportinfrastruktur.

Norr om Johannishus avsätts ett område för transportinfrastruktur i form av ett markreservat för att kunna fortsätta möjliggöra för en framtida eventuell omdragning av järnvägsspår. Marken ska fortsättas hållas tillgänglig för detta syfte.

Listerbyvägen genom Johannishus centrum föreslås utvecklas till "bygata" med en säkrare gång- och cykelmiljö. Kollektivtrafik genom orten ska fortsatt vara möjlig.

En ny vägkoppling föreslås mellan Yxanrumsvägen och Mastvägen genom föreslaget område i Östra Yxnarum.

Grönområde och park

Ett större grönområde öster om Johannishus används som rekreationsområde och bevaras som grönområde. Vid exploatering i Johannishus behöver grönstruktur bevaras och tätortsnära rekreation stärkas i de östra delarna av orten.

I Listerby skapar grönstrukturen länkar mellan bebyggelsegrupperna och delar upp dessa i överskådliga enheter. Det är viktigt att vid exploatering integrera bebyggelsen väl i landskapet så att de gröna områdena kan verka tillsammans med bebyggelsekvarter och gator.

Landskapet kring Listerby är flackt och det krävs därför mycket för att naturen ska bli karaktärsstark.

Slättanäs grönområde översvämmas vid skyfall och därav är det av extra vikt att bevara detta område oexploaterat för att kunna fortsätta fungera som översvämningsyta och fördröjningssystem.

Klimatanpassning

Stationsområdet och delar norr om stationsområdet i Johannishus är särskilt utsatta vid kraftiga skyfall. Även en

mindre del av Listerbyvägen påverkas negativt. Konsekvenserna och eventuella åtgärder för klimatanpassning behöver undersökas vidare.

I södra Listerby i Slättanäs påverkas primärt hamnen, rekreationsområden och viss kustnära bebyggelse och infrastruktur negativt av stigande havsnivåer. Ingen ny bebyggelse föreslås som kan påverkas negativt av stigande havsnivåer. Djupare studier behöver göras för klimatanpassning av området.

Grönområdet i Slättanäs vattenfylls vid kraftiga skyfall. Ytans avsetts till att fortsätta översvämmas för att skydda andra områden.

Se och läs mer om klimatförändringar och dess påverkan i kapitel 3.3 Klimat

Avvägning intressen

Ett nytt verksamhetsområde väster om Listerby pekas ut i nära anslutning till vattenskyddsområde. Vid planläggning behöver det säkerställas att verksamheten inte påverkar vattenskyddsområdet negativt.

Mångfunktionell bebyggelse vid stationsområdet i Johannishus påverkas negativt av skyfall. Möjligheten till tågstopp i Johannishus är dock ett väsentligt samhällsintresse och gynnar orten i sin utveckling och möjligheten till ett kollektivt resande. Klimatanpassning på platsen bör genomföras vid vidare utveckling.

Nya områden för sammanhängande bebyggelse utgör natur- och skogsmark och har identifierats som områden med inga eller låga naturvärden. Kopplingarna mellan befintlig bebyggelse och skogsområden med rekreativstråk behöver beaktas vid planläggning. Johannishus och Listerby är områden identifierade med en stor attraktionskraft och områden för bostadsutveckling. Dessa nya bebyggelseområden i anslutning till befintlig bebyggelse är viktiga för orternas framtida utveckling och som underlag för kollektivtrafik och service. De är även viktiga för

Johannishus och Listerby som noder för omkringliggande landsbygder med ett fullskaligt serviceunderlag vilket motiverar utbyggnaden.

Begränsad andel jordbruksmark tas till anspråk för sammanhängande bostadsbebyggelse i södra Listerby. Behovet av bostäder är stort i Ronneby och Blekinge. Att tillskapa attraktiva bostäder är av största vikt för att klara av kompetensförsörjningen för Ronnebys och regionens näringsliv. Intresset bedöms vara av väsentligt samhällsintresse.

Bebyggelsen planeras i ett större sammanhang och intill befintlig infrastruktur och kan inte lokaliseras på annan plats med hänsyn till klimatförändringar, befintlig bebyggelsestruktur och utpekade naturvärden. Genom exploatering i området kan detta och närliggande områden skapa en mer sammanhängande Ortsstruktur.

4.4.6 Backaryd och Hallabro

Se Karta 30 – 4.4.6 Backaryd och Karta 31 – 4.4.6 Hallabro i kartbilagan.

Backaryd och Hallabro är belägna cirka 5 km från varandra utmed riksväg 27, norr om Ronneby. När byggnationen av förbifart Backaryd och Hallabro är klar innebär det mindre genomfartstrafik i Backaryd och Hallabro samt effektivare kommunikationer mellan och till Ronneby, Tingsryd och Växjö. Minskad genomfartstrafik möjliggör för en tryggare trafikmiljö inom orterna och att barriären som riksvägen idag utgör kan minska. En utmaning för orterna är att genomfartstrafiken delvis utgör ett underlag för etablerad service och verksamheter, vilka är viktiga att bevara för orternas och de omkringliggande landsbygdernas fortsatta utveckling.

Backaryd och Hallabro fungerar som noder för service, kollektivtrafik, och kommunikationer för de omkringliggande landsbygderna. Genom att möjliggöra för ett breddat utbud av

bostadstyper och boendeformer samt möjliggöra för fler arbetstillfällen inom orterna kan underlaget till etablerad service och verksamheter kvarstå och stärkas.

Orternas strategiska läge och ombyggnationen av riksväg 27 med goda förbindelser till både Ronneby tätort, Tingsryd och Växjö möjliggör för en utökad arbetsmarknad och fler verksamhetsetableringar. Kommunen verkar för en gång- och cykelväg mellan Hallabro och Ronneby.

Backaryd är den sydligaste och också största av de två orterna, cirka 2 mil norr om Ronneby. Bebyggelsen i tätorten är i huvudsak villor och ett mindre antal flerfamiljshus. Genom att främja en mer blandad bebyggelse med fler små bostäder anpassade kan flyttkedjor skapas.

Karaktärsskapande i samhället är den långa backen ”Klemmensbacken” som leder norrut till skogsbygden. Tätortens centrum har växt fram vid kyrkan utmed riksväg 27. Här finns även ortens vård- och omsorgsboende. I den norra delen av orten finns dagligvaruaffär och drivmedelsstation, ortens F-6 skola och förskola är belägna i söder. Vid skyfall samlas vatten vid skolområdet och närliggande verksamheter samt vid ett grönområde i centrala Backaryd.

Inom tätorten och utmed riksväg 27 finns flertalet verksamheter och företag med inriktning på verkstadsindustri belägna.

Genom samhället går den gamla järnvägsbanken som idag fungerar som promenadstråk. Söderut finns ett varierat och kuperat landskap med ett pärlband av sjöar. Västerut finns Årsjön och Skörjesjön. Passagen mellan Backaryd och sjöarna behöver förbättras för oskyddade trafikanter. En stor del av Backaryd är beläget inom ett vattenskyddsområde.

Hallabros bykärna ligger öster om riksväg 27 vid Vierydsåns dalgång och här finns en F-6 skola, förskola, idrottshall och bibliotek. Bostäderna på orten består främst av villor. Utmed riksväg 27 genom tätorten är flertalet verksamheter och företag med inriktning på verkstadsindustri belägna.

Omlandet består av skogsmark med en mosaik av odlingsmark och många sjöar. Hallabro utgör ett centrum för kringliggande bygder så som Belganet, Öljuhult och Tjurkhult. En viktig målpunkt för boende i Hallabro är Galtsjöns badplats utanför Belganet. En del av Hallabro är beläget inom ett vattenskyddsområde.

För att läsa mer om klimatanpassning se kapitel 3.3 Klimat

Tryck här för att läsa om Backaryd och Hallabros kulturmiljövärden i 3.6.3 Orternas kulturmiljöer

Dialog

Genom medborgardialoger har det framkommit att det är viktigt att verka för att skola, förskola, vård- och omsorg samt att annan service finns kvar och stärks i orterna. Det efterfrågas boendemöjligheter för livets alla skeenden samt attraktiva boenden. Det efterfrågas attraktivare och tryggare ortcentrum, att ortskaraktärerna stärks och att nuvarande riksväg 27 görs om till bygata när riksvägen omlokaliseras. Bevarade kollektivtrafikstopp och stärkta kollektivtrafikkopplingar är viktigt för orterna samt en badplats och tydlig mötesplats i Backaryd.

Inriktning

- Stöd serviceorterna och omgivningens lokala utveckling genom samverkan och gemensamma åtaganden.
- Verka för ett mer varierat bostadsutbud inom orten.
- Möjliggöra för nyetablering, utveckling och tillväxt av ortens näringsliv som skapar arbetstillfällen och underlag till service.
- Verka för att Backaryd och Hallabro tillsammans ska fungera som en servicenod för den nordvästra kommundelen.

- Verka för kollektivtrafik genom båda orterna och fler kollektivtrafikstopp.
- Verka för minskad barriäreffekt utmed gamla riksvägen.

Utvecklad och ändrad markanvändning fram till år 2045

Mångfunktionell bebyggelse

Backaryd och Hallabro präglas idag till stora delar av genomfartstrafiken på Rv 27. I och med förbifart Backaryd och förbifart Hallabro pekas vägsträckorna genom orterna ut som mångfunktionell bebyggelse. Det möjliggör en funktionsomvandling av vägen till bygata med säkrare trafikmiljö för oskyddade trafikanter samt möjlighet till utvecklad service. Orternas centrum kan få en mer småskalig karaktär. Kollektivtrafik genom orterna ska fortsatt vara möjlig.

Ett nytt område för mångfunktionell bebyggelse vid Lindhagen pekas ut i anslutning till bykärnan i Hallabro. Områdets läge intill skolan, idrottshallen och tätortens bykärna gör det strategiskt för tätortens utveckling.

Med hänsyn till skyfall behöver klimatanpassning göras inom vissa delar av de utpekade områdena.

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Ett större utvecklingsområde för sammanhängande bostadsbebyggelse, Östra Årsjöstranden, pekas ut vid de västra delarna av Backaryd i närhet till Årsjön.

Jordbruksmark tas i anspråk för väsentligt samhällsintresse. Bebyggelsen kan möjliggöra att både samhällets kontakt till Årsjön och att Årsjön som mötesplats stärks. En viktig del är ett tryggt gång- och cykelstråk och bevarade siktlinjer mot sjön. Närmast Hobyvägen är ett utpekat LIS-område.

Området närmast Hobyvägen är lämpligt för bostäder i form av småhus, marklägenheter, par- och radhus som kan både attrahera nya boende till Backaryd eller möjliggöra för flyttkedjor.

Ett område för sammanhängande bostadsbebyggelse,

Hobyvägen norra, pekas ut på höjden norr om Hobyvägen med en attraktiv utsikt över Årsjön.

Ett område för sammanhängande bostadsbebyggelse, Hobyvägen södra, pekas ut längs med Hobyvägen mellan befintliga bebyggelsegrupper. Området kan innehålla både bostäder och servicefunktioner.

Ett nytt område för sammanhängande bostadsbebyggelse pekas ut i västra Hallabro. Området är beläget i anslutning till befintlig bostadsbebyggelse och ses som lämpligt för bostäder eller service.

Verksamheter och industri

Områden för verksamheter och industri pekas ut i Hallabro och Backaryd inom orterna och i dess ytterkanter i anslutning till riksväg 27.

Områdena som pekas ut söder om Backaryd och norr om Hallabro möjliggör för nya verksamheter liksom möjlighet för expansion av befintliga verksamheter.

Verksamhetsområdena behöver studeras i ett sammanhang. Inga påtagliga naturvärden. Kommunen äger delar av marken.

Med hänsyn till skyfall behöver klimatanpassning göras inom vissa delar av de utpekade områdena. I korsningen där nya riksväg 27 möter nuvarande riksväg 27 norr om Hallabro, påverkas negativt vid kraftigt skyfall och behöver studeras i ett sammanhang.

Ett område för verksamheter och industri pekas ut söder om Hallabro intill Rv27 vid Almehall-Brodala. Området är delvis planlagt för bostäder.

Transportinfrastruktur

Förbifarterna medför mindre genomfartstrafik genom orterna. Nya på- och avfarter, faunapassager och broar kommer att anläggas. En expressbusshållplats anläggs vid förbifart Backaryd medan Hallabro bykärna fortsatt trafikeras av linjetrafik. Gång- och cykelbana anläggs mellan expressbusshållplatserna och Backaryd. I Hallabro är det

viktigt att kunna byta mellan olika färdssätt. Parkeringsplatser för både bil och cykel behövs intill en större busshållplats i Hallabro.

Värendsvägen genom Backaryd och Ronnebyvägen genom Hallabro föreslås utvecklas till "bygata" med en säkrare gång- och cykelmiljö. Kollektivtrafik genom orten ska fortsatt vara möjlig.

Gång- och cykelförbindelserna genom och mellan orterna kan utvecklas. Gamla Banvallen föreslås utvecklas för gång och cykel.

Hobylvägen- Møljerdydsvägen mellan Årsjön och centrala Backaryd är idag osäker för skyddade trafikanter. Kopplingen mellan centrala Backaryd och Årsjön för gående och cyklister föreslås stärkas.

Grönområde och park

Vid skyfall samlas vatten i ett befintligt grönområde vid Gamla Sågverkstomten i Backaryd. Marken avsetts som grönområde även för fortsatt kunna tillåtas översvämmas. Vatten från närliggande områden med bebyggelse som påverkas av skyfall kan ledas till grönområdet där det fördröjs. Närliggande grönområdet finns en gammal deponi som behöver beaktas.

Natur och friluftsliv

I Trafikverkets regi anläggs en faunapassage och skogsbilväg över nya riksvägen vid Backaryd och möjliggör för en passage till Vitavatten. Rekreativsområdet kring Vitavatten är till stor del igenväxt och behöver underhållas för att kunna fortsätta att fungera som rekreativsområde. Två områden i Backaryd pekas ut som natur då de vid kraftigt skyfall översvämmas och kan användas för att samla och fördröja dagvatten.

Klimatanpassning

Vid kraftigt skyfall i Backaryd samlas vatten främst i det grönområde som finns i centrala Backaryd. Genom att låta vatten samlas inom ett grönområde skyddas annan

bebyggelse och infrastruktur. Reningsverket samt en nedlagd deponi är belägna där vatten samlas vid skyfall. Hur dessa påverkas vid kraftigt skyfall och eventuella åtgärder för detta behöver utredas.

I södra Backaryd samlas vatten vid skolan och verksamheterna på andra sidan Rv 27. Fotbollsplanerna tillåts att översvämmas för att skydda övrig bebyggelse.

Ett större område mellan Backaryd och nya riksväg 27 vattenfylls vid kraftigt skyfall. Detta område pekas ut som naturområde och tillåts översvämmas för att skydda befintlig infrastruktur och bebyggelse. Även ett större område norr om Ällsjön översvämmas och pekas ut som naturområde där vatten tillåts att samlas.

I Hallabro samlas vatten vid kraftigt skyfall längst med ån. Ingen bebyggelse påverkas.

Korsningen där nya riksväg 27 möter nuvarande riksväg 27 norr om Hallabro påverkas negativt vid kraftigt skyfall och behöver studeras i ett sammanhang.

Se och läs mer om klimatförändringar och dess påverkan i kapitel 3.3 Klimat

Avvägning intressen

Planförslaget föreslår viss komplettering av service, verksamheter och bostäder inom befintligt vattenskyddsområde i både Backaryd och Hallabro och bedöms vara viktigt för orternas fortsatta utveckling. Föreskrifter behöver följas.

Förslag på ny bebyggelse pekas inte ut inom vattenskyddsområden.

Nya områden för verksamhetsmark och industri pekas ut i naturmark. Inga påtagliga naturvärden har identifierats i något av områdena. Närheten till riksväg 27 höjer områdenas attraktionskraft. Backaryd och Hallabros status som serviceorter stärks och möjliggör fler arbetstillfällen. Utbyggd infrastruktur kan utnyttjas och bygdernas entreprenörsanda och industriella verksamheter gynnas.

I Backaryd pekas ett nytt bostadsområde ut på jordbruksmark. Delar av området är ett utpekade LIS-område med närhet till både befintlig bebyggelse och vackra vyer vid Årsjön. Området kan bidra till att öka kontakten mellan Årsjön och Backaryd. De sydligare delarna av området är mestadels inte belagda på jordbruksmark och de delar som är jordbruksmark utgör mindre jordbruksblock.

Tillkommande bostadsbebyggelse bedöms vara av väsentligt samhällsintresse för att öka Backaryds attraktionskraft och möjliggöra för fler att bo och verka i Backaryd nära befintlig service och kollektivtrafik. Ett sjönära läge skapar en attraktiv livsmiljö och kan inte jämföras med andra platser i inom eller i nära anslutning till Backaryd.

4.4.7 Eringsboda

Se Karta 32 – 4.4.7 Eringsboda i kartbilagan.

Eringsboda fungerar som serviceort och mötesplats för den nordöstra delen av kommunen. By-känslan är stark liksom viljan att utveckla och stärka orten. Eringsboda är en strategisk nod utan fullskaligt utbud. För att stödja befintlig service och möjliggöra för nya satsningar finns intentioner att utveckla och komplettera bostadsbebyggelsen på orten vilket i sin tur kan ge underlag till utökad service. Det finns också en del ödehus på orten som har stor potential och som vid renovering kan försköna intrycket av orten. "Macken" står idag för mycket av servicen i samhället och fungerar också som mötesplats. I samhällets centrum finns kyrkan, skolan och flera större byggnader som ger en speciell karaktär åt samhället. Skolan är en F-6 skola och intill denna finns en förskola med två avdelningar. Samhället har flera möteslokaler och en stark småföretagaranda råder i bygden.

Besöksnäringen är viktig för ortens invånare och verksamheter. Nordensköldsparken är ett vackert landmärke i Eringsboda och en entré till ett nätverk av grönområden, bland annat börjar den 85 km långa Vildmarksleden här. Genom samhället går också Krösnebaneleden som följer den

gamla järnvägsbanken. I närheten av Eringsboda finns flera besöksmål såsom älgparken Räntemåla gård, dans- och nöjesstället Brunnen Eringsboda och Hjorthålans camping. Söder om tätorten finns flera sjöar som är attraktiva för sportfiske.

Eringsboda strategiska läge vid i en fyrvägs korsning ger orten goda vägförbindelser österut mot Holmsjö, söderut till Tving/Karlskrona, i västerut till Kallinge/Ronneby samt norrut mot Rävemåla/Växjö. Länsväg 122 genom samhället medför mycket tung trafik. På vägsträckan genom samhället behöver en tryggare trafikmiljö skapas för oskyddade trafikanter. Det gäller även vägen till tätortens bad- och idrottsplats som ligger vid Södra Åsjön öster om samhället.

De kollektiva förbindelserna är bristfälliga. Prioriterade stråk för kollektivtrafiken är framförallt kopplingen mellan Eringsboda och Kallinge/Ronneby samt Tving/Karlskrona. Även kopplingen till Holmsjö är viktig, där det finns kollektivtrafik i form av tågstation.

Tryck här för att läsa om Eringsbodas kulturmiljövärden i 3.6.3 Orternas kulturmiljöer

För att läsa mer om klimatanpassning se kapitel 3.3 Klimat

Dialog

Genom medborgardialoger har det framkommit att förutsättningarna behöver stärkas för att fler ska kunna förverkliga sin lantlivsdröm på orten. Unga som gamla ska kunna ha en rik fritid på orten och inbjudande mötesplatser är viktiga. Bibehållen och utvecklad service är viktigt för ortens framtid och det finns en öppenhet för innovativa lösningar.

Utökade kommunikationer och kreativa lösningar krävs för att tillgodose ungas mobilitetsbehov och för att utveckla möjligheten att bo och verka på orten. Det finns ytterligare potential att tillgängliggöra naturen och utöka besöksnäringen. Föreningsliv och företag behöver få stöd och hjälp att gå från idé till verksamhet, med fler lokaler och

starka nätverk.

Inriktning

- Stöd serviceorten och omgivningens lokala utveckling genom samverkan och gemensamma åtaganden.
- Verka för offentlig och kommersiell service i serviceorterna
- Verka för ett mer varierat bostadsutbud inom orten.
- Verka för en tryggare trafikmiljö för oskyddade trafikanter inom orten.

Utvecklade och ändrade markanvändningar fram till år 2045

Mångfunktionell bebyggelse

Kommunen ser positivt på kompletteringsbebyggelse både inom och utanför samhället. Mer bebyggelse både i tätorten och i kringlandet ger positiva effekter för service och verksamheter.

Koshult, väster om befintlig bebyggelsestruktur pekas ut som ett område ut för mångfunktionell bebyggelse.

Närheten till Björkliden och befintlig infrastruktur ger goda förutsättningar att utveckla tätorten med fler bostäder och det ges möjlighet att möta upp efterfrågan på service, gemensamma ytor och mindre företagslokaler. Det är viktigt med ett varierat bostadsutbud för att tillgodose livets olika faser. Området är planlagt med en äldre byggnadsplan som behöver uppdateras om byggnation ska bli aktuell.

Området i anslutning till vägkorsningen Karlskonavägen – Ronnebyvägen pekas ut som mångfunktionell bebyggelse för att möjliggöra centrumutveckling och stärka noden med service och mötesplats.

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Stenkläppen och Gräskläppen, mark för ny sammanhängande bostadsbebyggelse, föreslås i LIS-området

intill Stora Blanken som ligger söder om samhället. Närheten till sjön möjliggör för ett attraktivt lantligt boende. I samband med exploatering intill Stora Blanken finns möjlighet att öka tillgängligheten till strandkanten och berika möjligheten till rekreation för boende i samhället.

Transportinfrastruktur

Kopplingen till badplatsen och fotbollsplanen nordöst om orten föreslås förbättras genom ökad möjlighet för oskyddade trafikanter att ta sig mellan samhället och området. Detsamma föreslås även för Ronnebyvägen, Holmsjövägen och Karlskronavägen i Eringsboda.

En önskvärd utveckling är ökad kollektivtrafik till Eringsboda inom och över kommungränsen.

Grönområde och park

Befintligt joggingspår kan i framtiden rustas upp för att fungera som motionsspår för skolan samt för de boende i samhället. I samband med exploatering intill Stora Blanken finns möjlighet att öka tillgängligheten till strandkanten och berika möjligheten till rekreation för boende i samhället.

Befintligt grönområde mellan Hotellvägen och Gäddegölsvägen, Aspestigen, är planlagt för bostäder. Vid kraftiga skyfall översvämmas området. Området pekas i översiktsplanen ut som lämpligt för att fortsätta översvämmas.

Natur och friluftsliv

Runt Togölen går idag en 800 meter lång Ronnebyslinga, platsen för start och mål kan fortsätta utvecklas till en mötesplats för friluftsliv, naturintresserade och för pedagogisk verksamhet. Vildmarkleden som börjar i Nordensköldsparken samt Krösnabanan som följer den gamla järnvägsbanken genom samhället förstärker ytterligare Eringsbodas potential att utvecklas till en mötesplats för bland annat friluftsliv.

Två större naturområden översvämmas vid skyfall och pekas ut som naturområden lämpliga för att fortsätta översvämmas.

Området intill badplatsen vid Södra Åsjön, kan kompletteras med ställplatser för husbilar. Detta skulle ge ett ökat underlag för besöksnäringen i området.

Landsbygd

Utanför samhället kan nya fastigheter med djurhållning bidra till att hålla landskapet öppet.

Klimatanpassning

Områden som riskerar att översvämmas vid skyfall planläggs som naturområde.

Läs mer om klimatförändringar och dess påverkan i kapitel 3.3 Klimat

Avvägning intressen

Det föreslagna utvecklingsområdet för bostäder Kolshult är utpekad för odlingslandskapets odlings och kulturvärden.

Levande landsbygder förutsätter att kommunen kan erbjuda attraktiva boenden på landsbygden. Genom att peka ut områden i översiktsplanen tar kommunen ansvar för den framtida bostadsutvecklingen och stödjer på så sätt även befintlig service på orten. Utvecklingen av orten tar hänsyn till vattenskyddsområdet i östra delarna.

Vattenskyddsområdet begränsar ortens utveckling öster ut varför ny bebyggelse planeras i de västra delarna.

Kolshult är beläget inom jordbruksmark. Området är redan planlagt och räknas därmed som pågående markanvändning.

4.4.8 Landsbygderna

Se Karta 33 – 4.4.8 Landsbygderna i kartbilagan.

En stor del av kommunens yta består av landsbygder och hit räknas även mindre orter. Ronneby kommun ska präglas av levande landsbygder vilket innebär att fler ska kunna och vilja bo och verka i hela kommunen. Landsbygderna fyller en viktig funktion genom dess utbud av attraktiva boende- och livsmiljöer och ger i hög grad kommunens dess identitet.

Bebyggelsen består i huvudsak av småhus, fritidshus och gårdar. I serviceorterna Backaryd, Hallabro, Eringsboda, Bräkne-Hoby, Johannishus och Listerby finns det även hyresrätter i flerbostadshus samt par- och radhus, både kommunägda och privatägda. Det finns även flera mindre industrier och verksamhetslokaler.

Landsbygden i Ronneby präglas av naturlandskapets övergång från kustbygd till skogsbygd och är förhållandevis tätbebyggd. I det område som definieras som landsbygd bor idag en stor del av kommunens befolkning. Det är i hög grad familjer som väljer att bosätta sig i landsbygderna, samtidigt som det bor en åldrande befolkning här. Ett varierat bostadsutbud anpassat till äldre inom serviceorter skulle kunna frigöra småhus och på så sätt underlätta för familjer att hitta boende.

En utgångspunkt för kommunen är att understödja levande landsbygder. Det lokala engagemanget är en viktig faktor för att landsbygderna ska leva och det är därför angeläget att stödja lokalt föreningsliv och näringsliv. En viktig satsning för att kunna bo och verka på landsbygderna är utbyggnaden av digital infrastruktur.

En förutsättning för levande landsbygder är att de areella näringarna kan upprätthållas och utvecklas. Kommunen är också positiv till mer bebyggelse i landsbygderna och i serviceorterna.

Inflyttning till serviceorterna och bygden omkring skapar förutsättningar för att bevara och stärka befintlig service. Vid kommunala beslut som rör landsbygdsområden är det viktigt att beakta de strategiska kopplingar som finns med angränsande kommuner.

I landsbygderna är avståndet till kollektivtrafik ofta längre vilket innebär högre bilberoende. Målsättningen är att landsbygdens transporter, liksom alla transporter, ska bli mer hållbara på sikt. Fler pendlarparkeringar samt gång- och cykelvägar till hållplatser, men också alternativa former av kollektivtrafik kan minska bilberoendet. Laddinfrastrukturen kan också utvecklas för att möjliggöra ett mer hållbart

resande.

Landsbygderna har attraktiva besöksmål och att utveckla besöksnäringen är angeläget framför allt för friluftsliv och rekreation. Att utveckla landsbygderna med fler möjligheter för övernattning, genom campingar och ställplatser för husbilar kan bidra till ökad besöksnäring. Kommunen ser LIS-områden samt andra sjönära områden som möjliga områden att utveckla för boende och verksamheter.

Tryck här för att läsa om kulturmiljövärden i landsbygderna i

3.6.3 Orternas kulturmiljöer

För att läsa mer om klimatanpassning se kapitel 3.3 Klimat

Dialog

Genom medborgardialoger har det framkommit att det är viktigt för boende i landsbygderna att det finns grundläggande kommersiell och offentlig service i närliggande serviceorter. Det är viktigt att det är möjligt att bo kvar i sitt hus eller i en närliggande serviceort även när man blir äldre. Det efterfrågas även bostäder för unga och familjer. Föreningsliv och företag behöver stöd och hjälp att gå från idé till verksamhet, med fler lokaler och starka nätverk. Ungdomar efterfrågar evenemang.

Inriktning

- Stöd serviceorterna och omgivningens lokala utveckling genom samverkan och gemensamma åtaganden.
- Värna natur- och kulturvärdena i landsbygderna som bidrar till att skapa attraktiva livsmiljöer.
- Tillkommande bebyggelse på landsbygderna behöver förhålla sig till både natur- och kulturmiljövärden, men även till de areella näringarna och de ekonomiska värden som är knutna till dessa.

Utvecklad och ändrad markanvändning fram till år 2045

Mångfunktionell bebyggelse

Inom och i utkanten av serviceorter möjliggörs för ny och utvecklad mångfunktionell bebyggelse. Läs mer under respektive serviceort.

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Inom och i utkanten av serviceorter möjliggörs för ny och utvecklad sammanhängande bostadsbebyggelse. Se mer under respektive serviceort. Inom utpekade LIS-områden är det möjligt att i strandnära läge bygga bostäder i landsbygderna.

Utöver detta är det möjligt att bygga bostäder utanför specifikt utpekade områden i landsbygderna.

Verksamheter och industri

Inom och i utkanten av serviceorter möjliggörs för ny och utvecklad verksamhetsmark. Läs mer under respektive serviceort här i kapitel 4.4 och under rubriken 4.3.9 Näringsliv, handel och service

Utöver dessa planeras för verksamheter öster om Rv 27 i höjd med Ettebro. Den befintliga vägkorsningen utvecklas och verksamheter möjliggörs i öster. Området kan på sikt ansluta till ny väganslutning öster om flygflottiljen och ersätta väg 653. Se mer under 4.3.9 Näringsliv, handel och service samt 4.3.7 Infrastruktur och kommunikationer.

I anslutning till den nya trafikplatsen Vambåsa på norra sidan av väg E22 vid den östra kommungränsen, pekas ett nytt verksamhetsområde Vambåsamon ut. Samarbete med Karlskrona kommun kan göra området än mer expansivt då Karlskrona pekar ut verksamhetsmark på sin sida kommungränsen.

På norra respektive södra sidan av E22 i höjd med Galtsjön pekas områden ut för verksamheter. Områdena är strategiskt belägna med goda kommunikationer med på- och avfarter till E22.

I Östra Fiskareby pekas ett nytt verksamhetsområde ut.

Området är beläget intill befintligt verksamhetsområde och solcellspark.

Transportinfrastruktur

Ombyggnationen av Rikvsäg 27 och de båda förbifarterna påverkar serviceorterna Hallabro och Backaryd. Läs mer under 4.4.6 Backaryd och Hallabro.

För att möjliggöra för ytterligare handlingsfrihet och säkerhet inom Ronneby garnison möjliggörs för en alternativ vägsträckning av Väg 653. Läs mer under 4.3.7 Infrastruktur och kommunikationer och 4.4.2. Kallinge

En genare dragning av Blekinge kustbana genom Ronneby kommun föreslås, samt fortsatt trafikering av befintligt järnvägsspår. En genare dragning föreslås i en korridor både norr och söder om E22. Läs mer under 4.3.7 Infrastruktur och kommunikationer.

Teknisk anläggning

Översiktsplanen pekar inte ut specifika områden för energiförsörjning. Inriktningen är dock att kommunen ska verka för att stora områden för solceller etableras i närhet av regionnät. Likaså verkar kommunen för att solcellsetableringar sker i kombination med annan markanvändning inom t.ex. jordbruk. Vattenverket i Dönhult som förser Bräkne-Hoby med dricksvatten kan behöva byggas ut.

Landsbygd

Ronneby kommun består till stora delar av landsbygd vilket innebär en stor variation av naturmiljöer, landskap, bebyggelse och näringar. Landsbygderna möjliggör för flera användningar men där det inte alltid är nödvändigt eller möjligt att specificera markområdets användning. Genom att inte planera landsbygderna mer än i serviceorterna och dess närmsta omgivning tillåts de utvecklas flexibelt utefter de behov som finns här.

Vid nybyggnation utanför planlagda områden bör bebyggelsen placera med hänsyn till landskap och tradition. Detta kan till exempel vara att nybyggnad av enbostadshus

sker i skogsbrynet snarare än mitt ute i åkerlandskapet. Utöver kulturhistoriska värden i bebyggelsemönstret ger det även boendekvalitéer och resurseffektivitet.

Klimatanpassning

Både statliga, kommunala och enskilda vägar påverkas av skyfall och havsnivåhöjningar. Befintliga vägars framkomlighet behöver utredas och åtgärder för att säkerställa dessa prioriteras.

Obebyggda områden med översvänningsproblematik vid skyfall pekas inom serviceorter ut som natur för att undvika att ny bebyggelse tillkommer inom riskområdet samt för att skydda intilliggande bebyggelse. Läs mer under respektive serviceort här i kapitel 4.4 och 3.3 Klimat.

Höga flöden i Ronnebyån påverkar befintlig bebyggelse. Övriga åar är inte karterade och information kring dessa saknas i nuläget. Dock är det främst Ronnebyån som har den mesta bebyggelsen intill ån.

Avvägning intressen

Verksamhetsområdet Vambåsamon vid den östra kommungränsen tar stora arealer skogsmark och även jordbruksmark i anspråk. Området av riksintresse för kulturmiljövården och det finns registrerade fornlämningar i området. Inga påtagliga naturvärden finns registrerade. Det finns äldre lövskog i form av bokbestånd och ekbestånd i området, vilket kan indikera att området kan innehålla höga naturvärden.

Läget är strategiskt gynnsamma genom närheten till befintlig infrastruktur och avgränsas av bland annat kommungräns, E22 och naturreservat. Det strategiska läget där samarbete med Karlskrona kommun kan göra området än mer expansivt möjliggör för en nod för verksamheter med goda kommunikationsmöjligheter. Områdets omfattning tar hänsyn till befintlig jordbruksmark då ett stort område söder om befintlig verksamhet för grus och kross, utelämnas ur planförslaget. Behovet av verksamhetsmark är stort och med

samplanering med Karlskrona kommun kan området växa mer hållbart i närhet till väl utbyggd infrastruktur. Antalet arbetsplatser som möjliggörs motsvarar ett väsentligt samhällsintresse och alternativa platser för samlokalisering i ett strategiskt läge vid kommungränsen finns inte. Möjligheten att driva ett rationellt jordbruk kvarstår. Vid planering av området ska påverkan på riksintresse för kulturmiljö, fornlämningar och naturvärden utredas noggrannare.

Verksamhetsområdet väster om Riksväg 27 i höjd med Ettebro tar stora arealer skogsmark i anspråk. Inga påtagliga naturvärden finns registrerade. Läget är strategiskt gynnsamt genom närheten till befintlig infrastruktur. Närheten till övriga utpekade verksamhetsområden utmed Riksvägen gynnar området utveckling. Vid planering till området ska landskapsbild, naturvärden och hänsyn till befintlig bebyggelse utredas vidare.

En ny genare dragning av Blekinge kustbana behöver föregås av utredningar för att minimera intrång i befintliga naturvärden.

4.4.9 Kust och skärgård

Se Karta 34 – 4.4.9 Kust och skärgård i kartbilagan.

Kommunens varierade kuststräcka är mycket attraktiv för boende och besöksnäring. Kusten och skärgården bidrar till attraktiva livsmiljöer och hyser höga naturvärden. För den natur- och friluftsintrasserade erbjuder kusten och skärgården en variation av naturområden och aktiviteter.

Det är viktigt att utvecklingen av kusten görs varsamt så att de höga värdena inte hotas. Genom att koncentrera satsningar till vissa områden och punkter kan dessa platser göras mer tillgängliga samtidigt som kvaliteterna i landskapet bevaras och de större ytorna med grönstruktur inte delas upp och fragmenteras.

Ronnebys varierade kustband rymmer såväl branta klippor

som mjuka sandstränder och ett rikt växt- och djur. Sedan 2011 är Ronneby skärgård en del av biosfärområdet Blekinge arkipelag. Det innebär att Ronneby tillsammans med Karlshamn, Karlskrona och Sölvesborgs kommun har ett unikt område att på bästa sätt förvalta för framtiden. Natur och kultur ska bevaras samtidigt som näringsliv och samhället ska kunna utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt.

I kustområdet finns det både serviceorter och mindre orter med möjlighet till fortsatt utveckling vad gäller bostadsbebyggelse och besöksnäringen. Viktiga mål- och servicepunkter samt gästhamnar för skärgårdstrafiken, fritidsbåtar och friluftsliv finns vid Ronneby Marina, Ekenäs, Karön och Järnavik. Intresset för Gribshundens vrakplats och utvecklingen av Saxemara båtvarv möjliggör för utökad besöksnäring i Saxemara och skärgården utanför. Listerby skärgård ingår i kustleden ARK 56 och är även välbesökt av fritidsbåtar.

I Ronneby pågår skärgårdssäsongen mellan juni och början av september. Under sommaren är det möjligt att resa med båt mellan Ronneby centrum via Ronnebyån till Ronneby Marina, Ekenäs och till vissa skärgårdsöar samt till Karlshamn.

Skärgårdstrafiken har stor potential att utvecklas i Ronneby och i takt med det också förlänga säsongen och tillgängliggöra skärgården än mer med exempelvis fler tilläggsplatser.

Ronnebys kust är relativt glest exploaterad, vilket är ett av kommunens värden. Bebyggelsen i kustzonen har en lång tradition av småskalig bebyggelse tillhörande fiskare, bönder och stenhuggare. Flera av kustens byar har med tiden kommit att rymma även fritidshus och många områden har detaljplaner för fritidsbebyggelse. Områden som ursprungligen planerades för fritidsboende har sedan ett par decennier tillbaka kommit att ändra karaktär i takt med att människor bosätter sig permanent. När fritidsboendet övergår till att bli ett permanentboende ökar inte bara kraven på själva bostaden. Det uppkommer också ökade behov på kommunal service såsom vatten, avlopp, sophantering och

vägskötsel.

Skärgårdens öar är endast nåbara med båt, permanentbostäder finns framför allt på ön Saltärna. Övrig bebyggelse i skärgården är begränsad till ett fåtal öar utanför Ekenäs och består av fritidshus. Det finns även en mindre stugby på Karön.

Ronneby kommun har tillsammans med Blekinges övriga kustkommuner tagit fram en gemensam plan för Blekinges havsområde. Läs mer i avsnitt 4.3.2 Vattenområden.

För att läsa mer om klimatanpassning se kapitel 3.3 Klimat

Tryck här för att läsa om kulturmiljövärden i kust och skärgården i 3.6.3 Orternas kulturmiljöer

Stigande havsnivåer

Stigande havsnivåers påverkan på befintlig bebyggelse, infrastruktur och landskapet förväntas bli stor vid kusten och i skärgården. Höjda havsnivåer innebär att vissa öar och kuststräckor kommer vara belägna under vatten permanent medan andra områden är särskilt utsatta vid händelse av högvatten. Havsnivåhöjningen innebär också att det kommer skapas fler öar då låglänta landområden försvinner.

Klimatförändringar kommer också påverka VA-försörjningen vid kust och skärgård. Läs mer i avsnitt 4.3.8 Teknisk försörjning.

Planarbetet har utformats utifrån en framtida havsnivå på 3,59 m över nu gällande nivå till år 2130. I förslaget identifieras ett flertal viktiga vägar och även broar som kommer behöva åtgärdas för att säkerställa tillgängligheten till kusten och skärgården i framtiden. Likväl påverkas befintliga bostäder och verksamheter, småbåtshamnar och värdekärnor för friluftsliv. Stora och kostsamma åtgärder kommer behöva vidtas för att skydda befintlig bebyggelse och garantera tillgängligheten för besökare och boende i kusten och skärgården.

Läs mer i avsnitt 3.3 Klimat

Befintliga detaljplaner i kust och skärgård

I kustområdet finns flera detaljplaner som har begränsad bygg rätt, vilket försvårar möjligheten till permanentboende. I delar av planerna finns förutsättningar att uppdatera och utöka bygg rätten och möjliggöra för fler bostäder. I de flesta fall är dock delar av planområdena belägna under gällande översvämning snivå vilket innebär att de utifrån dagens riktlinjer inte är lämpliga för bebyggelse. I dessa områden kan det vara aktuellt att utreda konsekvenserna av ett planlöst läge inför bedömning om gällande detaljplaner bör upphävas. Utmed kusten finns det även planlagda obebyggda tomter som utifrån dagens kunskap inte är lämpliga att bebygga.

I flera detaljplaner riskerar även infrastrukturen att översvämmas vilket kan innebära stora kostnader för väghållaren då vägen behöver höjas alternativt ledas om för att säkra tillfarten.

Dialog

Det som är framträdande i medborgardialoger är värdet av naturen, kusten och skärgården i Ronneby kommun. Genom medborgardialoger har det också framkommit att det saknas servicepunkter vid kusten. Serviceorten Saxemara är viktig med förskola och skola. Lyfta fram öar i skärgården för besöksnäring med utökade möjligheter till skärgårdstrafik. Även underlätta angöring i skärgården med fler bryggor.

Inriktning

- Stöd serviceorterna och omgivningens lokala utveckling genom samverkan och gemensamma åtaganden.
- Stärka kusten och skärgården både för fritids- och näringsverksamhet.

- Ny bebyggelse ska uppföras med hänsyn till höjda havsnivåer. Värna natur- och kulturvärdena i kust och skärgård som bidrar till att skapa attraktiva livsmiljöer.
- Tillkommande bebyggelse i kust och skärgård behöver förhålla sig till både natur- och kulturmiljövärden, men även till de areella näringarna och de ekonomiska värden som är knutna till dessa.
- Utredda möjligheter till klimatanpassning för att skydda befintlig bebyggelse och infrastruktur.

Utvecklad och ändrad markanvändning fram till år 2045

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Bostadsbebyggelse utmed kusten begränsas bland annat av stigande havsnivåer, möjliga platser för kustnära bostadsbebyggelse har identifierats i nära anslutning till befintlig infrastruktur och/eller bostadsbebyggelse. Den mesta sammanhängande bostadsbebyggelsen pekas ut inom eller i närheten av serviceorter utmed kusten, övriga beskrivs nedan.

Vid Skönevik pekas ett område ut för sammanhängande bostadsbebyggelse. Här finns möjlighet att i ett naturskönt läge med närhet till havet möjliggöra för framför allt småhusbebyggelse.

I Väbynäs, söder om Vierydsvägen pekas ett område ut för sammanhängande bostadsbebyggelse. Här finns möjlighet att i ett naturskönt läge med närhet till havet möjliggöra för framför allt småhusbebyggelse i varierad utformning i nära anslutning till befintlig infrastruktur och bebyggelsestruktur. Den planerade kustcykelvägen löper förbi området.

Tre områden för sammanhängande bostadsbebyggelse föreslås vid Esketorp/Tromtesunda. Dessa områden ligger i natursköna landskap nära skärgården och populära naturområden med goda kommunikationer till Ronneby tätort och Karlskrona.

Mellan Listerby och Kuggeboda ligger Bökenäs. Här finns bostadsbebyggelse, både fritidshus, villor och gårdar. I Västra Bökenäs föreslås sammanhängande bostadsbebyggelse.

Området är i huvudsak skogsmark beläget intill befintlig bostadsbebyggelse och infrastruktur. Ny bebyggelse behöver ta hänsyn till den delvis kuperade terrängen i området.

I Västra Kuggeboda, väster om bykärnan, möjliggörs för sammanhängande bostadsbebyggelse. Området utgörs av skogsmark utan tydliga rekreativa värden. Gröna stråk kan stärkas. Tillkommande bostadsbebyggelse stärker möjligheten till utökad service och kollektivtrafik. Det natursköna området skapar förutsättningar för en attraktiv bebyggelsemiljö i nära anslutning till havet. Möjligt att delar av utpekade område fungerar som reträttområde då stora delar av befintlig bebyggelse i närliggande kustområde påverkas av havsnivåhöjningar.

I Korsanäs-Köpe föreslås sammanhängande bostadsbebyggelse. Området är beläget intill befintlig bebyggelse och utgörs av skogsmark och mindre delar jordbruksmark. Jordbruksmark tas i anspråk för väsentligt samhällsintresse. Tillkommande bostadsbebyggelse stärker möjligheten till utökad service och kollektivtrafik i Kuggeboda, Korsanäs och Bökenäs. Det natursköna området skapar förutsättningar för en attraktiv bebyggelsemiljö i nära anslutning till havet. Möjligt att delar av utpekade område fungerar som reträttområde då stora delar av befintlig bebyggelse i närliggande kustområde påverkas av havsnivåhöjningar.

Mångfunktionell bebyggelse

Mångfunktionell bebyggelse utmed kusten begränsas bland annat av stigande havsnivåer, möjliga platser för kustnära bostadsbebyggelse har identifierats i nära anslutning till befintlig infrastruktur och/eller bostadsbebyggelse. Den mesta mångfunktionella bebyggelsen pekas ut inom eller i närheten av serviceorter utmed kusten, läs mer under respektive ort. Övriga beskrivs nedan.

Mellan Listerby och Kuggeboda ligger Bökenäs. Här finns både villor, gårdar och fritidshus. Vägen till Torkö går genom området och här finns också Ronneby havscamping. Delen vid Galtanäs pekas ut som mångfunktionell bebyggelse.

Tillkommande bostadsbebyggelse i Bökenäs, Kuggeboda och Korsanäs likväl som en ökande besöksnäring i omgivningen stärker underlaget för utökad service i området.

Bykärnan i Kuggeboda är belägen vid en trevägskorsning kantad av småskalig bebyggelse med kulturhistoriska värden i skärgårdsnära miljö. Här finns bland annat en anpassad grundskola och ortens Byahus som fungerar som samlingslokal. Bykärnan pekas ut som mångfunktionell bebyggelse.

Tillkommande bostadsbebyggelse i Bökenäs, Kuggeboda och Korsanäs likväl som en ökande besöksnäring i omgivningen stärker underlaget för utökad service i området.

Transportinfrastruktur

En kustnära cykelled planeras utmed Blekinges kust. Stora delar av sträckan planeras till befintlig infrastruktur vars brister vad gäller säkerhet och felande länkar behöver åtgärdas. Hänsyn behöver tas till havsnivåhöjningar.

Laddinfrastruktur för elbåtsmotorer kan möjliggöras inom mål- och servicepunkter samt gästhamnar för skärgårdstrafiken och fritidsbåtar.

Den övervägande delen av infrastrukturen beskrivs inom respektive geografiskt område. Övriga beskrivs nedan.

Vierydsvägen är en statlig kustväg som går mellan södra Ronneby tätort och väg 636 mot Järnavik. Vägen är av stor betydelse för de mindre byarna och bebyggelseområdena i kustlandskapet. Tillkommande bostadsbebyggelse likväl som ökande besöksnäring i omgivningen stärker behovet av en gång- och cykelväg utmed vägsträckan. ÅVS finns för del av Vierydsvägen gällande gång- och cykelväg. Trafikverket är väghållare. Delar av vägen påverkas av havsnivåhöjning.

Yxnarumsvägen och Kuggebodavägen är en statlig väg som går mellan Listerby och Korsanäs. Vägen är av stor betydelse

för de mindre byarna och bebyggelseområdena i kustlandskapet.

Tillkommande bostadsbebyggelse likväl som ökande besöksnäring i omgivningen stärker behovet av en gång- och cykelväg utmed vägsträckan. Begränsade delar av vägen påverkas av havsnivåhöjning och vägen kommer på sikt öka i betydelse då delar av Gövägen (663) i stor utsträckning påverkas av havsnivåhöjningar. Fällövägen påverkas inte negativt av havsnivåhöjningar och bör därför prioriteras som gång- och cykelväg.

Oxlabyvägen är en statlig väg som korsar halvön och länkar samman Gövägen (663) och Yxnarumsvägen och Kuggebodavägen. Vägen går genom ett åker- och skogslandskap och kantas av gles bebyggelse. Vägen påverkas inte av havsnivåhöjningar och kommer på sikt öka i betydelse då sydligare delar av Gövägen (663) i stor utsträckning påverkas av havsnivåhöjningar.

Heabyvägen är en statlig väg som går utmed Angelskogsviken. Vägen är av stor betydelse för avfallsanläggningen Angelskog, småbåtshamnen och för byarna och bebyggelseområdena i kustlandskapet. Tillkommande bostadsbebyggelse likväl som ökande besöksnäring i omgivningen stärker behovet av en gång- och cykelväg utmed vägsträckan. Vägen påverkas i stor utsträckning av havsnivåhöjning.

Gövägen är en statlig väg mellan Leråkra och Gö. Vägen är av vikt för de mindre byarna och bebyggelseområdena i kustlandskapet. De södra delarna av vägsträckan påverkas i stor utsträckning av havsnivåhöjning. Alternativa vägar till Kuggeboda och Korsanäs finns och bör utvecklas.

Hasslövägen är en statlig väg mellan Vambåsa Trafikplats och Hasslö i Karlskrona kommun. Vägen är av vikt för bebyggelseområdena och besöksnäringen i kustlandskapet.

Vägsträckan inom Ronneby kommun påverkas i stor utsträckning av havsnivåhöjning.

Landsbygd

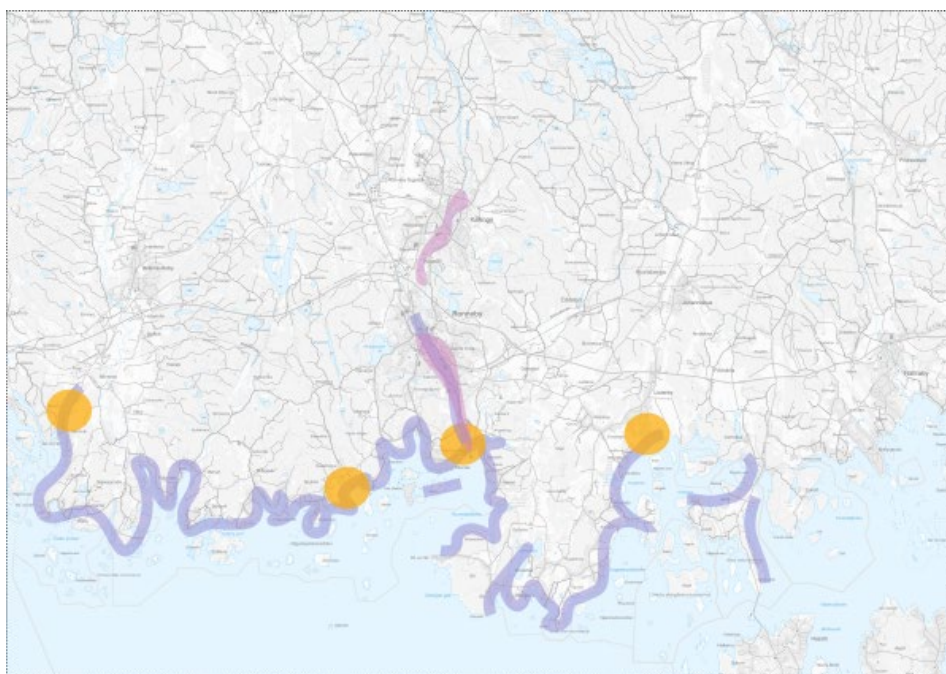
Kustzonen och skärgården Ronneby kommun består till stora delar av landsbygd vilket innebär en stor variation av naturmiljöer, landskap, bebyggelse och näringar.

Landsbygderna möjliggör för flera användningar men där det inte alltid är nödvändigt eller möjligt att specificera markområdets användning. Genom att inte planera landsbygden mer än i serviceorterna och dess närmsta omgivning tillåts landsbygden utvecklas flexibelt utefter de behov som finns här.

Vid nybyggnation utanför planlagda områden bör bebyggelsen placera med hänsyn till landskap och tradition. Detta kan till exempel vara att nybyggnad av enbostadshus sker i skogsbrynet snarare än mitt ute i åkerlandskapet.

Utöver kulturhistoriska värden i bebyggelsemönstret ger det även boendekvalitéer och resurseffektivitet. Hänsyn behöver tas till strandskyddet.

Klimatanpassning

*Lila illustrerar prioriterat område för klimatanpassning för stigande havsnivåer.
Rosa illustrerar prioriterat område för klimatanpassning för höga flöden i
Ronnebyån. Platser av särskilt intresse (värdekärna eller verksamheter)
illustreras med orange.*

Kommunens kust är mycket attraktiv både för boende, fritidsboende och friluftsliv. Här finns också höga ekologiska värden. Samtidigt kan klimatförändringarna komma att få särskilt märkbara effekter vid kommunens kust och skärgård. Stora områden längs kusten ligger lågt och kan komma att översvämmas permanent eller vid högvatten i takt med att havsytan höjs och nya områden kommer att utsättas för erosion.

Särskilt utsatta områden med befintlig bostadsbebyggelse utifrån en havsnivå på höjden 3,59 m är Gö, Millegarne, Korsanäs, Ekenäs, Saxemara och i Ronneby längs med den nedre delen av Ronnebyån. Utöver bostadsbebyggelse påverkas infrastruktur och även verksamheter inklusive besöksnäring och samhällsfunktioner.

Effekterna av klimatförändringarna behöver utredas vidare utmed kusten och i skärgården. Översiktsplanen föreslår ingen ny bebyggelse på mark under nuvarande skyddsnivåer. Det är viktigt att investeringar längs kusten görs grundade på kunskap om havsnivåförändringarna. Det gäller såväl infrastruktur, ny bebyggelse och vid omvandling från fritidshusbebyggelse till permanenta bostäder i utsatta lägen. Det är också viktigt att värna värdefulla strandmiljöers reträtt upp på land när dessa översvämmas. För ny bebyggelse ska utgångspunkt vara ett medelvattenstånd år 2130 på 1,64 meter (SSP5-8,5), högsta beräknade havsvattenstånd på 1,55 meter och en säkerhetsmarginal på 0,4 meter, sammantaget blir det 3,59 meter.

Läs mer i 3.3 Klimat

Avvägning intressen

En ökad besöksnäring till kusten och skärgården riskerar öka slitaget i naturen. Genom att kanalisera och koncentrera besökare till värdekärnor för friluftsliv, etablerade serviceorter och målpunkter för besöksnäring kan andra delar med höga naturvärden bibehållas för växt- och djurlivet samt det rörliga friluftslivet.

Avvägningen av vilken befintlig infrastruktur som bör

prioriteras med hänsyn till framkomlighet vid havsnivåhöjningar har gjorts utifrån konsekvenserna av havsnivåhöjningen inom specifika områden, behovet av framkomlighet till samhällsviktiga funktioner, landskapets förutsättningar, bebyggelsestruktur, täthet och befintlig infrastruktur samt potentialen att vidareutveckla områden i kustnära lägen som trots havsnivåhöjning kan utvecklas.

Klimatanpassning vid kusten och skärgården behöver ta hänsyn till bland annat landskapsbild, allmänhetens tillträde till strandområdena och riksintresse för kulturmiljövård. Begränsad andel block med jordbruksmark tas till anspråk för sammanhängande bostadsbebyggelse i de östra kustlandskapen. Behovet av bostäder är stort i Ronneby och Blekinge. Att tillskapa attraktiva bostäder är av största vikt för att klara av kompetensförsörjningen för Ronnebys och regionens näringsliv. Intresset bedöms vara av väsentligt samhällsintresse.

Bebyggelsen planeras i ett större sammanhang och intill befintlig infrastruktur och kan inte lokaliseras på annan plats med hänsyn till klimatförändringar och utpekade naturvärden.

5. Genomförande

Genom att översiktsplanen följs upp, hålls aktuell och genomförs är översiktsplanen ett strategiskt verktyg som vägleder kommunen vid beslut

5.1 Kontinuerlig översiktsplanering

När översiktsplanen antagits ska den genomföras, bland annat genom att vara vägledande i beslut och genom att kommunen tar fram olika typer av planer. Översiktsplanen ingår i en kontinuerlig process där mål och strategier återkommande stäms av mot det som händer i kommunen. Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige avgör vilka delar av översiktsplanen som prioriteras och i vilken ordning den ska genomföras.

De olika åtgärderna som är en del av översiktsplanens genomförande sträcker sig över många olika områden. Det handlar om allt ifrån att ta fram strategiska planer för stora utvecklingsområden till specifika detaljplaner och exploateringsområden så som nya bostäder eller förbättring av offentliga platser.

Översiktsplanen följs upp av kommunstyrelsen för att se så att de tankar som finns i planen fortfarande är aktuella. Denna uppföljning av planen är en enklare genomgång som kan göras i samband med kommunens bokslut.

En mer grundlig genomgång av översiktsplanen görs i form av en planeringsstrategi senast 24 månader efter varje val till kommunfullmäktige. Detta görs för stämman av att översiktsplanen fortfarande är aktuell och att planeringen även i fortsättningen kan utgå från det underlag som planen presenterar. Att göra både enklare och mer djupgående avstämningar av planen gör att det inte behöver tas fram en ny översiktsplan lika ofta och den kommunala planeringen blir mer långsiktig.

Verktyg för genomförande

Några viktiga verktyg för att genomföra översiktsplanen är;

- Budget och politiska mål.
- Verksamhetsplaner för kommunens olika förvaltningar.
- Allmänhetens intresse och behov av olika projekt.

6. Konsekvenser

Under processen med att ta fram samrådshandlingen till Översiktsplan Ronneby 2045 har konsekvensanalyser gjorts. Till översiktsplanen hör följande dokument:

Miljökonsekvensbeskrivning och hållbarhetsbedömning samt Prövning av barns bästa. Dokumenten finns som bilagor till denna handling.

Konsekvensanalyserna har genomförts parallellt med framtagandet av samrådshandlingen samt analyserat den färdiga samrådshandlingen. Genom dialog och arbete med konsekvensanalyserna under processen har avvägningar och strategiska inriktningar kunnat göras utifrån väl grundade analyser.

7. Dialog

I det här avsnittet kan du tycka till om förslaget och läsa om hur dialogen har sett ut i processen.

7.1 Tyck till!

7.1.1 Lämna dina synpunkter här

Under samråd och granskning finns det möjlighet att lämna synpunkter på planförslaget. Samrådet pågår under tiden 20 maj- 30 augusti 2024.

På ronneby.se/ronneby2045 kan du läsa mer om översiktsplaneprocessen och kontaktvägar till kommunen.

Synpunkter lämnas skriftligt på: kommunstyrelsen@ronneby.se
eller

Kommunstyrelsen, Stadshuset, 370 80 Ronneby
Märk ditt yttrande med "Dnr 2022/645".

7.2 Tidiga dialoger

Nedan redovisas utvalda delar av dialogen som skett i planprocessen med allmänhet, unga, företagare med flera.

7.2.1 Enkätundersökning – allmänheten

När kommunen startade upp arbetet med översiktsplanen gavs allmänheten möjlighet, mellan vintern 2022 och sommaren 2023, att tycka till genom en digital enkät. Syftet var att i ett tidigt skede samla in perspektiv från kommuninvånare och besökare. Perspektiven som kom in blev en del i ett kunskapsunderlag till framtagandet av planförslaget.

Kommunen informerade om det påbörjade arbetet med översiktsplanen via kommunens hemsida, skyltar och anslag i kommunens orter där information om och uppmaningen att i tidigt skede tycka till och bidra till det påbörjade arbetet.

Sammanfattning

Totalt inkom 111 svar och bäst svarsfrekvens kom från åldersgrupperna 30-44 år och 45-64 år. Ingen från åldersgrupperna 0-12, och 80+ besvarade enkäten. Fler kvinnor än män besvarade enkäten. Svar inkom från alla orter i kommunen varav flest svar från centralorten. Nedan presenteras en sammanfattning av svaren.

Vad är bra med Ronneby kommun?

- Natur och kultur
- Historia
- Närheten till kust och skärgård
- Närheten till naturen
- Småskaligheten
- Närhet till service och kommunikationer

Hur ser ditt drömmars Ronneby ut 2045?

- Bra kollektivtrafik mellan orter och landsbygd
- Bra nöjesliv för unga
- Levande centrum med caféer, restauranger och butiker
- Ett attraktivt torg i centrala Ronneby
- Grönska på torget i Ronneby

- Flera aktiviteter för unga
- Varierat utbud av restauranger
- Fortsatt naturnära
- En trygg stad
- Rikt kulturliv
- Rikt friluftsliv

Vilka frågor är viktiga för dig när kommunen planerar för den framtida samhällsutvecklingen i Ronneby kommun?

- Ett hållbart samhälle
- Fler fritidsaktiviteter och
- Ny simhall och gym
- Skola, fritidsgårdar barnomsorg
- Skydda jordbruksmarken
- Integration
- Trygghet
- Miljö och klimat
- Att värna om skog, kust och värdefull natur
- Samhällsservice och kollektivtrafik
- Sjukvård, arbete, skola, förskola, äldreomsorg, bra boende,
- Varierat utbud av boende
- Levande stadskärna
- Utveckling av centrum
- Utveckla mötesplatser
- Värna om kulturmiljön

7.2.2 Ungdomsperspektivet

För att engagera kommunens ungdomar i arbete med översiktsplanen genomfördes ett gemensamt arbete med utvalda gymnasieskolor och klasser i Ronneby under höstterminen 2022 och vårterminen 2023. Arbetet gav ovärderlig information och inblick i ungdomarnas vardag och gav en bild av vad som är viktigt för målgruppen både nu och för framtiden.

Det gemensamma arbetet integrerades i den ordinarie skolundervisningen och genom brev fick bland annat eleverna skriva till sitt framtida Ronneby 2045, antingen en specifik plats, till hela kommunen eller till sitt framtida jag år 2045. Breven

uppmärksammade vissa platser där ungdomarna ville ha mer aktivitet och utbud, de belyste brister i kollektivtrafikutbud, otrygga platser och gav konkreta idéer på förbättringsåtgärder.

En annan klass fick göra ett fördjupningsarbete genom att sätta upp egna enkätundersökningar som besvarades av andra skolelever på högstadiet och gymnasiet. Enkäterna ställde frågor om deras möjlighet att utöva fritidsaktiviteter, deras drömmar efter gymnasiet och huruvida dessa går att förverkliga i Ronneby samt tillgången till grönområden och hur dessa används och skulle vilja användas.

Resultatet har använts som underlag i översiktsplanarbetet, men har också förmedlats vidare till andra funktioner inom kommunkoncernen. Utvalda elever fick även tillfälle att presentera enkätresultatet för kommunpolitiker och tjänstepersoner.

Sammanfattning

Nedan presenteras en sammanfattning av resultatet.

Aktiviteter för ungdomar

- Finns behov av fler fritidsgårdar, idrottsplatser, idrottshallar, konstgräsplaner och lokaler att vistas i men även en uppgradering av befintliga idrottsplatser och lokaler för rörelse och möten
- Idrott för gemenskap, turneringar och aktiviteter på lov önskas
- Park- och idrottsanläggningar är bra idag
- Behov av yta för ungdomar med EPA-traktorer, båda yta inom- och utomhus
- Fler event för ungdomar

Service och handel

- Butik på Hulta behövs och det är inte lätt att ta sig till stadens centrum kvällstid från Hulta
- Ny galleria med butiker, mer varierat utbud alternativt bostäder som ersätter gallerian i centrum

- Önskar ett bredare utbud, idag är det enformiga butiker och pizzerior och Viggens-området har liknande butiker
- Fler butiker önskas

Centrum

- Torget i centrum kan göras mer hemtrevligt, mer affärer, idag är det inget särskilt och känns otryggt
- Skapa ett levande centrum och torg igen

Brunnsparken

- En viktig plats som många gillar och platsen är identitetsskapare för Ronneby
- Lugn och ro
- Fler event i Brunnsparken
- Satsa på den fina Brunnsparken med fler besökare

Otrygghet, kriminalitet och drogmissbruk

- Ronneby känns otryggt
- Mer kameror och poliser behövs
- Öka tryggheten i och utanför centrum
- Droghälsproblematik finns
- Kameraövervakning på skolor och allmänt för att minska drogförsäljning, bråk och öka tryggheten
- Minskad kriminalitet och ökad trygghet
- Utbrett drogmissbruk, otrygghet, poliserna borde fokusera på drogerna som florerar
- Det upplevs "lite farligt när det är mörkt"
- Vissa väljer att inte gå ut kvälls- och nattetid
- Polisen borde fokusera på rätt saker, inte ta EPA-traktorer utan hantera drogerna
- Vill ha en tryggare stad och kunna känna trygghet på torget kvällstid

Övrigt

- Fin natur
- Genare vägar mellan Påtorp – Gärestad.
- Hoppas på fler invånare
- Utveckla Knut Hahn, kanske andra program

- Bättre boende för äldre
- Fler lägenheter till första boendet för ungdomar
- Fler hundrastgårdar
- Bättre bussförbindelse till Johannishus

7.2.3 Företagarföreningar

Kommunens företagarföreningar och flygflottiljen F17 bjöds in till näringslivsfrukost i mars 2023. Kommunen informerade om det uppstartade översiktsplanarbetet och öppnade upp för dialog.

Sammanfattning

- Flygflottiljen ser behov av fler bostäder för åldersgruppen 20-25 år för sin växande verksamhet
- Öppna upp för attraktiva bostäder
- Samverkan behöver förstärkas i Blekinge
- Tågförbindelse till Växjö
- Utveckla riktade utbildningar efter behov av kompetens och förstärk kopplingen till Växjö högskola för kompetensförsörjning
- Främja entreprenörskap för unga
- Paketera besöksnäringen med fokus på hållbar besöksnäring
- Öka tillgängligheten till skärgården
- Karön en pärla som borde lyftas än mer för besökare och möjlighet till event
- Skapa ett aktivare och därmed attraktivare stadscentrum
- Saknas delvis kollektivtrafik för företagare på landsbygden vilket försvårar möjlighet att delta i t.ex. event kvällstid
- Näringslivet i norra delen av kommunen har en känsla av att "glömmas bort" och företagarna söker mer kontakter till grannkommunerna
- Erbjud fler marklägenheter i orterna på landsbygden vilket ger möjlighet att bo kvar och främjar flyttkedjor

7.2.4 Dialog i samarbete med landsbygdsutvecklare och pågående projekt i bygderna

Ronneby kommun arbetar under åren 2022-2024 med ett projekt kring lokal utveckling som utgår från landsbygdernas egna behov. Projektet har titeln "Lokala processer och forum för utveckling i Ronneby kommun" och är finansierat genom Europeiska fonden för landsbygdsutveckling. Tidiga dialoger hölls ute i bygderna under våren 2023 i form av perspektivinsamling och mobiliseringsmöten. På flera av dessa möten deltog en representant från kommunen och informerade om arbetet med översiktsplanen och samlade in perspektiv och tankar från deltagarna. Materialet har använts som underlag i översiktsplanarbetet.

Läs mer om utveckling i orterna och på landsbygderna i [4.4 Geografiska områden](#)

7.2.5 Regional och mellankommunal dialog

Dialogmöte med Region Blekinge och Trafikverket gjordes initialt i arbetet. Dialog med framförallt grannkommunen Karlskrona har skett vid behov kring mellankommunala frågeställningar.

Tidig dialog med Länsstyrelsen skedde vid uppstart av arbetet och avgränsningssamråd för framtagandet av MKB har genomförts.

7.2.6 Intern förankring inom kommunorganisationen och med kommunens bolag

Intern förankring inom kommunorganisationen har skett löpande genom arbetet via en bredd av workshops, möten och dialoger med olika förvaltningar, nämnder, råd och bolag med flera.

Avstämningar kring särskilda frågeställningar har gjorts efter behov inom olika kompetensområden.

Bilagor

- Kartbilaga innehållandes kartor till kapitel 3 och 4
- Hållbarhetsbedömning med miljökonsekvensbeskrivning samrådsversion
- Prövning av barns bästa